

Beantwoording technische vragen concept Voorjaarsnota 2025
versie: 27 juni 2025

Nr.	Fractie	Programma / Paragraaf	Vraag	Antwoord
1	SP	Cultuur	Is er nu al budget voor het Nachtplan? Of is dit budget pas beschikbaar na het vaststellen van de Voorjaarsnota 2025?	Ja, er is budget voor de nacht binnen het cultuurprogramma. 2024: 82k voor subsidie aan N8W8 2025: 107k (structureel) voor subsidie aan N8W8 R'dam 2025: 480k (incidenteel) Met een investering wordt er in 2025 een extra impuls gegeven aan twee stappen uit het Rotterdams Nachtplan: stap 11 - 'Bereikbaarheid in de nacht met OV' en stap 14 - 'Ruimtelijk ontwikkelperspectief voor de nacht'. De genoemde 480 k is formeel beschikbaar na vaststellen van de Voorjaarsnota.
2	BIJ1	Beheer van de stad	Heeft Rotterdam in de gemeentelijke begroting statiegeld gerelateerde opbrengsten opgenomen? En zo ja, wat is de omvang hiervan en hoe is dit in de Voorjaarsnota verwerkt.	De landelijke statiegeldregeling kost de gemeente Rotterdam 2,2 miljoen euro per jaar. Dit heeft recent onderzoek uitgewezen. De gemeente Rotterdam krijgt hiervoor geen vergoeding. In de voorjaarsnota is hierover dan ook niets opgenomen. De gemeente ontvangt wel een SUP (Single Use Plastic) vergoeding ter preventie en beheersing van zwerfafval. Dit is in de P&C producten bij financiën te vinden onder het kopje 'Aanpak en preventie zwerfafval'. De gemeente Rotterdam heeft gekozen om deze middelen direct in de exploitatiebegroting van het programma Beheer van de stad op te nemen en geen gebruik te maken van reserves of anders.
3	PvdA	Kengetallen	De netto schuldquote stijgt in 2025 van 27.2% naar 41.1% en met zo'n 700 miljoen euro. Graag een uitsplitsing naar type uitgaven/investeringen die de stijging van de schuldpositie verklaren.	De stijging van de schuldpositie wordt niet alleen verklaard uit een stijging van de verwachte investeringsuitgaven, maar ook uit het feit dat de inkomsten uit de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 en de afkoop van erfpachtcanonverplichtingen door twee woningcorporaties in 2022 en 2023 zijn gebruikt voor het versneld aflossen van schulden, waardoor de netto-schuldquote tijdelijk zeer laag was en nu weer terugveert naar ongeveer zijn oorspronkelijke niveau. Een niveau dat door onze toezichthouder, de Provincie Z-H, nog steeds als [formele term] wordt beschouwd. Een overzicht van de verwachte investeringsuitgaven per jaar en per investering kan worden gevonden in de paragraaf Investerings. Dit overzicht wordt standaard gepresenteerd in zowel de voorjaarsnota als de begroting.
4	PvdA	Kengetallen	Is een tabel beschikbaar voor onze kapitaalinvesteringen, waarbij je investeringsbedragen, per project, per jaar kan zien?	De stijging van de schuldpositie wordt niet alleen verklaard uit een stijging van de verwachte investeringsuitgaven, maar ook uit het feit dat de inkomsten uit de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 en de afkoop van erfpachtcanonverplichtingen door twee woningcorporaties in 2022 en 2023 zijn gebruikt voor het versneld aflossen van schulden, waardoor de netto-schuldquote tijdelijk zeer laag was en nu weer terugveert naar ongeveer zijn oorspronkelijke niveau. Een niveau dat door onze toezichthouder, de Provincie Z-H, nog steeds als [formele term] wordt beschouwd. Een overzicht van de verwachte investeringsuitgaven per jaar en per investering kan worden gevonden in de paragraaf Investerings. Dit overzicht wordt standaard gepresenteerd in zowel de voorjaarsnota als de begroting.
5	PvdA	Kengetallen	Is het mogelijk om in de toekomst een overzicht van de kapitaalinvesteringen of kasstroom mee te nemen? Dit helpt bij het grip krijgen op de ontwikkeling van de netto schuldquote.	De stijging van de schuldpositie wordt niet alleen verklaard uit een stijging van de verwachte investeringsuitgaven, maar ook uit het feit dat de inkomsten uit de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 en de afkoop van erfpachtcanonverplichtingen door twee woningcorporaties in 2022 en 2023 zijn gebruikt voor het versneld aflossen van schulden, waardoor de netto-schuldquote tijdelijk zeer laag was en nu weer terugveert naar ongeveer zijn oorspronkelijke niveau. Een niveau dat door onze toezichthouder, de Provincie Z-H, nog steeds als [formele term] wordt beschouwd. Het kasstroomoverzicht wordt standaard bij jaarrekening en begroting gepresenteerd.
6	PvdA	Kengetallen	Kunt u aangeven om welke aanpassing van de kapitaallasten de 'actualisatie rente' het precies gaat? Het percentage is niet te vinden en staat niet vermeld (https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/voorjaarsnota-2025/programmas/algemene-middelen/financien/).	De 'actualisatie rente' heeft betrekking op de ontwikkeling van de externe rentelasten over de opgenomen geldleningen. Deze is afhankelijk van de verwachtingen van de kapitaalmarktrente en de ontwikkeling van de financieringsbehoefte. Voor de komende jaren wordt er gerekend met een rente van 3,5% over het financieringstekort. Voorzichtigheidshalve wordt voor de komende jaren een nadeel geraamd van € 3 miljoen. Bij de begroting wordt dit bedrag geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten met betrekking tot het verloop van de marktrente, de investeringen en de reserves.

7	PvdA	Belastingen	De inkomsten op logiesbelasting en roerende zaakbelasting staan voor 2025 t/m 2029 op hetzelfde bedrag. Kunt u de onderbouwing toelichten? Dalen de tarieven in toekomstige jaren om de inkomsten gelijk te houden?	Roerende zaakbelasting Voor de roerende zaakbelasting op woningen en niet-woningen wordt dezelfde methode gebruikt als bij de onroerende zaakbelasting. De jaarlijkse begroting wordt jaarlijks geïndexeerd met de consumentenprijsindex (ook wel: inflatiecorrectie), conform de door uw raad aangenomen Kadernota Lokale Lasten. De begroting wordt aangepast wanneer er sprake is van een toe- of afname van het aantal objecten van roerende zaken, bijvoorbeeld door de plaatsing van extra woonboten. Voor de komende jaren wordt geen noemenswaardige toename van het aantal roerende zaken verwacht. Met continuering van de afspraken conform de Kadernota zal de begroting de komende jaren enkel gecorrigeerd worden met de jaarlijkse consumentenprijsindex. In bijlage volgt een overzicht van de gerealiseerde opbrengsten roerende zaakbelastingen over de jaren 2020 tot en met 2022; de verwachte opbrengsten voor de lopende belastingjaren 2023 tot en met 2025; en de voorlopig begrote opbrengsten voor de jaren 2026 tot en met 2029. Vanaf 2026 worden de bedragen bij de tweede herziening van de begroting geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex. Logiesbelasting Conform de door uw raad vastgestelde Kadernota Lokale Lasten geldt tot op heden voor de gehele raadsperiode als tarief voor de logiesbelasting 6,5% van de overnachtingsprijs. De opbrengsten logiesbelasting worden beïnvloed door de overnachtingsprijs en het aantal overnachtingen. We kunnen van tevoren niet inschatten wat exact de hoogte zal zijn van de gemiddelde overnachtingsprijs en het precieze aantal overnachtingen. En daarmee de verwachte opbrengsten ook niet. Een toename van het aantal overnachtingen betekent niet automatisch meer opbrengsten op logiesbelasting. Immers, ook de prijs is een factor. Voor de toekomstige jaren volgen we de consumentenprijsindex. Dit kengetal geeft de gemiddelde prijsstijging aan van goederen en diensten. Jaarlijks indexeren we de begroting: begroting T maal CPI. Omdat we nog niet weten wat de CPI voor 2026 e.v. gaat zijn, is vanaf 2025 hetzelfde bedrag aangehouden. Mocht blijken dat het aantal overnachtingen en overnachtingsprijzen in praktijk leiden tot meer logiesinkomsten, wordt voorgesteld de meerjarige begroting bij te stellen.
8	PvdA	Stedelijke ontwikkeling	Waarom kost het geen extra geld als Holy wordt toegevoegd als extra dag voor gratis parkeren?	Het uitgangspunt is 8 nieuwe feestdagen met een zondagsregeling inclusief Holi. Daar is financiële dekking voor geregeld.
9	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: De realisatie op de targets loopt achter. Hoe verhoudt zich deze achterstand van dit kwartaal ten opzichte van vorige jaren en kwartalen?	Het aantal unieke intakes bedroeg in Q1 2024: 1.257. In Q1 2025 was dit 1.323. Het aantal gestarte schuldregelingen bedroeg in Q1 2024: 552. In Q1 2025 was dit 483. We zien in voorgaande jaren dat de aantallen intakes en gestarte schuldregelingen per kwartaal kunnen verschillen. Deze cijfers kennen geen lineair verloop. In de voorjaarsnota zijn de cijfers tot en met april gerapporteerd (en hier worden cijfers per kwartaal gevraagd).
10	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: Wat is de verhouding van het aantal intakes ten opzichte van het aantal signalen i.h.k.v. vroegsignalering?	In Q1 2025 ontving de gemeente zo'n 9000 signalen van vroege betalingsachterstanden in de vroegsignalering. In Q1 2025 zijn 1323 unieke intakegesprekken gevoerd, het totale aantal intakes ligt nog iets hoger (het gaat dan om niet-unieke intakes). Het is niet aan te geven hoeveel van de intakegesprekken direct voortkomt uit een vroegsignaal. Dit omdat niet elk vroegsignaal meteen leidt tot een intakegesprek, en dat is ook niet altijd nodig. Soms heeft iemand tijd nodig om het hulpaanbod na vroegsignalering te accepteren en dan is niet altijd meer te herleiden dat het intakegesprek voortkomt uit een vroegsignaal. Of een intakegesprek is niet nodig omdat we er met de vroegsignalering juist vroeg bij zijn waardoor er nog geen problematische schuldsituatie is en de Rotterdammer voldoende is geholpen met informatie en advies, zoals het afspreken van een betalingsregeling. Echter, als toch meer hulp nodig is, kan diegene worden aangemeld en een intake krijgen bij Geldplein.
11	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving: Wat is de uitsplitsing van de bijstelling van EUR 935.000,- op de post 'Technische wijzigingen, reserves, taakmutaties, kasschuiven en kleine bijstellingen' binnen 'Armoede, Schuldhulpverlening, Inburgering en Samenleving'? Graag een toelichting per uitsplitsing.	De uitsplitsing van de bijstelling zoals genoemd op pagina 24 (€ 935.000) is te vinden op pagina 31 onder de financiële bijstellingen.

12	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: "Per 1 januari 2025 zijn de voormalige afdelingen Kredietbank Rotterdam en Grip op Geldzaken samengevoegd tot één afdeling: Geldplein." a. Sinds wanneer was de afdeling Grip op Geldzaken actief? b. Welke middelen waren en zijn begroot voor deze fusie van afdelingen? Welke middelen waren en zijn begroot voor deze fusie van afdelingen? c. Wat is de aanleiding geweest voor het fuseren van deze afdelingen? d. Wat is het beleidsdoel geweest voor het fuseren van deze afdelingen?	a. In maart 2019 is gestart met een eerste pilot met trajectbegeleiding: het expertise team financiën (ETF). Dit heeft geleid tot de oprichting van de afdeling Grip op Geldzaken in juli 2021. b. De opdracht voor de optimalisatie van de schuldenketen, die geleid heeft tot de oprichting van Geldplein, was een budgetneutrale opdracht. c. Eind 2023 bestond het beeld dat een (verdere) optimalisatie van de huidige schuldenketen binnen de gemeentelijke organisatie van Rotterdam mogelijk was. Het ging om de afdelingen Kredietbank Rotterdam (KBR) en de afdeling Grip op Geldzaken (GoG) en de samenwerking daartussen. Ook waren enkele aspecten binnen de schulddienstverlening veranderd (zo was de aflossingsperiode ingekort van 36 naar 18 maanden), waardoor nieuwe kansen en mogelijkheden voor taakherziening ontstaan. Dit was de aanleiding voor het samenvoegen van de twee afdelingen. d. Het doel was een betere gemeentelijke schulddienstverlening voor de Rotterdammer (outcome) dan het geval was, en een betere samenwerking intern om dit te bereiken (output).
13	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: "Om het bereik van de inkomensondersteunende regelingen en schulddienstverlening te vergroten, zijn in het eerste kwartaal van 2025 weer promoteams ingezet." a. Hoeveel promoteams zijn in het eerste kwartaal ingezet? b. Hoe groot zijn deze promoteams en wat is het bereik van deze acties? c. Hoeveel vervolgspraken zijn daadwerkelijk gemaakt n.a.v. deze acties? d. Hoeveel promoteams zijn begroot voor de aankomende jaren en wat is het beoogde bereik voor deze investering?	a. In Q1 is gestart met de voorbereidingen voor de wijkcampagnes. Onderdeel van die wijkcampagnes betreft de inzet van promoteams. Vanaf half maart is de communicatie daarover gestart: online en offline is de campagne in Delfshaven aangekondigd. Hiermee aandacht gegenereerd voor het hulpaanbod bij armoede en schulden en de aanwezigheid begin april op het Grote Visserijplein (Delfshaven). De promoteams hebben daar 3 keer op de markt gestaan, ze waren in mei 2 keer op de markt op de Binnenrotte (Centrum) en in de laatste week van mei en in juni 3 keer op de markt op het Afrikaanderplein (Feijenoord). In juni zijn de promoteams op 3 momenten te vinden in het gebied Kralingen-Crooswijk. Naast promoteams op de straten waren er (vanaf Feijenoord) ook deur tot deur acties. b en c. De promoteams bestaan per keer uit 6 tot 12 personen. Het betreft medewerkers van Geldplein, Vraagwijzer, beleid en de welzijnsorganisatie. Het zijn grotendeels medewerkers die op straat of de markt staan, maar per keer zitten er ook 2 a 3 collega's op een nabijgelegen binnenlocatie om een verdiepend gesprek te voeren, direct een regeling aan te vragen, een afspraak te maken bij Vraagwijzer of een aanmelding te doen bij Geldplein. Tijdens de wijkcampagne in Delfshaven zijn ca. 200 gesprekken gevoerd op straat, zijn iets meer dan 60 verdiepende gesprekken binnen bij Pier 80 gehouden en 8 schuldhulpverleningstrajecten gestart. In Feijenoord was het bereik vergelijkbaar. De actie op de Binnenrotte was kleiner, daarin zijn vooral brochures uitgedeeld en ca. 10 terugbelafspraken gemaakt. De wijkcampagne in Kralingen-Crooswijk loopt op moment van schrijven nog. Voorafgaand aan elke wijkcampagne wordt deze online en offline aangekondigd. Het vormgeven van de wijkcampagnes is maatwerk: per gebied wordt gekeken welke inzet waar en wanneer het beste past. Zo waren de promoteams in Delfshaven 3 dagen op dezelfde plek (op de markt), maar zijn ze in Kralingen-Crooswijk op drie verschillende plekken in het gebied te vinden (winkelstraat/winkelcentrum). Naast de meerwaarde van de wijkacties gemeten in aantal gesprekken en afspraken, betreft de meerwaarde ook het concreet handen en voeten geven van integraal samenwerken, het genereren van aandacht voor het onderwerp geldzorgen (en verkleinen schaamte om erover te spreken), het beetje bij beetje terugwinnen van vertrouwen door naar de Rotterdammer toe te gaan en het informeren van verwijzers/(informele) samenwerkingspartners die dichtbij de Rotterdammer staan. Voor de volledigheid: de wijkcampagnes bestaan niet alleen uit de inzet van promoteams, maar ook: het geven van presentaties bij partners, het breed verspreiden van ons informatieboekje, deur tot deur acties. Dit wordt ondersteund door o.a. een beeldcampagne. d. Elke maand t/m Q1 2026 zal een bepaald gebied (of gebieden) centraal staan en zullen dus in elke maand meerdere keren promoteams actief zijn. Behalve in de zomervakantieperiode; dan zal worden aangesloten bij bestaande activiteiten. De bekostiging van de acties maakt onderdeel uit van het voor communicatie beschikbare budget. De integrale wijze van werken (beeldcampagne, promoteams, op straat en verdieping) zoals we nu doen evalueren we periodiek, om op die manier te blijven leren en doorontwikkelen (bijvoorbeeld t.a.v. de inzet van ervaringsdeskundigheid).
14	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: "Eind maart 2025 zijn de eerste onderdelen van de advies- en aanvraagmodule 'Geldwijzer' beschikbaar gesteld." a. Wat zijn de implementatiekosten voor deze module geweest? b. Welke kosten zijn per jaar begroot voor het beheer van deze module? c. Welke kosten zijn nog meer gemoeid met deze aanvraagmodule zoals klachtenbeheer en gebruikerstraining?	a en b. De advies- en aanvraagmodule is als één opdracht intern belegd. Voor deze opdracht is een bedrag van maximaal 1 mln euro begroot. Op dit moment wordt in beeld gebracht hoeveel kosten nu daadwerkelijk zijn gemaakt. De ontwikkeling nog niet afgerond. Om die reden is het op dit moment nog niet mogelijk een definitief bedrag te geven van de implementatie- en beheerskosten. c. Aanvullende kosten voor de module zitten met name op het gebied van communicatie, om de module verder onder de aandacht te brengen bij Rotterdammers. Deze kosten vallen binnen het reguliere communicatiebudget.
15	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: Tabel "Hoe meten we dat?" a. Kan bij de indicatoren ook het aantal convenantpartners voor bewindvoering vermeld worden? b. Zijn deze ook onderdeel van de indicator convenantpartners vroegsignalering? c. Wat is de opbouw van de convenantpartners vroegsignalering, welke typen partijen vallen heironder? Graag een uitsplitsing in aantallen per type.	a. De indicatoren zijn aan het begin van de collegeperiode vastgesteld. Het aantal convenantpartners voor bewindvoering wordt al benoemd en toegelicht in de jaarlijkse voortgangsrapportage armoede en schulden. b. Nee, het aantal convenantpartners bewindvoering is geen onderdeel van de indicator convenantpartners vroegsignalering. Ze zijn geen convenantpartner binnen het convenant vroegsignalering want dit zijn geen vaste lasten partners. c. Per heden zijn er 446 convenanten vroegsignalering aangevraagd. 291 particuliere verhuurders, 50 energieleveranciers, 36 deurwaarderskantoren, 20 woningbouwcoöperaties, 12 zorgverzekeraars, 2 waterleveranciers, 34 convenanten moeten nog ondertekend en in het systeem geregistreerd worden en zijn nog niet gecategoriseerd.

16	PvdA	Verbonden Partijen	Armoede, schuldhulpverlening: "Er zijn geen verbonden partijen die worden ingezet voor dit programma. Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen." a. Wat is hier de definitie van "partijen"? b. Vallen hier convenantpartners niet onder? c. Vallen hier de "partners in de stad" onder die volgens het college het geleende vertrouwen hebben van inwoners die de gemeente mist maar waar de gemeente wel gebruik van wil maken?	a. Voor de gemeente is het woord 'Partijen' een breed begrip. De gemeente werkt met verschillende organisaties, bedrijven en andere juridische entiteiten. Deze partijen vallen niet altijd onder het begrip 'Verbonden Partijen'. Verbonden Partijen van de gemeente zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Zie hiertoe de paragraaf Verbonden Partijen voor een nadere toelichting en uitsplitsing. b. Nee, er zijn geen convenantpartners in de lijst van Verbonden Partijen die zich inzetten op het programma armoede en schuldhulpverlening. Dit omdat de huidige relatie tussen gemeente en de convenantpartners niet onder het criteria van bestuurlijk én financieel belang vallen. Dat betekent niet dat de gemeente geen inzet heeft op dit programma (armoede, schuldhulpverlening), enkel dat de inzet zich niet laat bestempelen via de lijst van Verbonden Partijen. c. Op de lijst van de verbonden partijen staan alleen de partners waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Verschillende partners in de stad hebben een taak en spelen een belangrijke rol voor de stad en/of de bewoners. De gemeente zet de partners in de stad voor de taken die zij kunnen uitvoeren om gemeentelijke- of project doelen te behalen. Een paar voorbeeld hiervan zijn wijkorganisaties, sportverenigingen etc.
17	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: a. Wat is het totale budget voor Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening per jaar? b. Wat is de verdere uitsplitsing van dit budget per jaar? c. Hoeveel is begroot voor bijzondere bijstand? d. Hoeveel daarvan is begroot voor bewindvoering per jaar? e. Wat is de precieze impact op de begroting per jaar van de aangekondigde wijzigingen in de btw-verrekeningen voor bewindvoerders? Graag in de toelichting ook ingaan op zowel de tariefverhoging van 10,5% als op het niet meer kunnen verrekenen van btw. f. Hoeveel is begroot per jaar voor (additionele) inzet vanuit de gemeente voor de gedupeerden van het toeslagenschandaal?	a. Het totale budget Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening voor 2025 is 96 mln. b. Uitsplitsing is 30 mln personeelskosten en 66 mln om Armoedebeleid uit te voeren, zoals Rotterdamse regelingen, bijzondere bijstand etc. c. Voor bijzondere bijstand is er 30 mln begroot. d. Van de 30 mln is 17 mln begroot voor bewindvoering. e. De precieze impact op de begroting is moeilijk vast te stellen, omdat je afhankelijk bent van een aantal variabelen, zoals indexatie tarieven. Wel kunnen we een redelijke schatting geven bij het wegvallen van de btw van 21% en het tariefsverhoging van 10,5%. We schatten in dat we ongeveer 750K zullen besparen. f. Alle kosten worden vergoed door het Rijk, via een SPUK. Dit betekent in dit geval dat jaarlijks een bijstelling volgt van de daadwerkelijk gemaakte kosten. In 2024 is er voor 46 mln gerealiseerd.
18	PvdA	ASIS	Armoede, schuldhulpverlening: a. Wat is er nog over van het armoedefonds van ooit 20 miljoen euro? Graag een toelichting hoe tot dit bedrag gekomen is, inclusief de 'herprioritering'-posten. b. Wat is zijn de verwachte uitgaven voor het armoedefonds per jaar? Graag een toelichting op het type uitgaven waar het aan besteed wordt. c. Hoeveel middelen zijn begroot voor de bestrijding van menstruatiermoede? Graag een uitsplitsing op de dekking en de bestemming (basisscholen, mbo, etc.). d. Hoeveel was oorspronkelijk en uiteindelijk begroot voor de subsidie voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur per jaar?	a. en b. Bij de afdoening van de motie Huishoudboekje op orde (23bb005685, 24-09-2023) is aangegeven hoe dit fonds gedurende deze collegeperiode te besteden. De verwachting is dat we circa 2,6 mln afwijken van deze begroting. Dit wordt o.a. veroorzaakt door geringer aantal aanvragen Crisisfonds en minder uitgaven integrale gezinsaanpak door borgen in de organisatie. Deze 2,6 mln wordt uitgegeven conform de doelen van het door u vastgestelde beleidsplan en de kaders van het (kinder)armoedefonds. (onder andere aan VVE en verlenging van de leerstoel kinderarmoede) c. Jaarlijks is hiervoor 40.400 euro begroot. Als gemeente maken wij dit over naar het landelijke Armoedefonds. Scholen kunnen vervolgens een aanvraag doen bij het Armoedefonds. Wij hebben geen overzicht welke scholen in Rotterdam hiervan gebruik maken. Totaal maken 194 van de 204 scholen in Rotterdam hier gebruik van. d. De hoogte van de subsidie van het Jeugd Sport en Cultuurfonds is afhankelijk van de aanvraag van het fonds. Dit varieert per jaar. Voor 2025 is 2 mln euro aangevraagd en toegekend.
19	PvdA	Bestaande Stad	Worden er middelen toegewezen om de funderingsproblematiek in Bloemhof te adresseren? Zo ja, worden er ook middelen vrijgemaakt voor actieve bewonersparticipatie en om welk bedrag gaat dit?	Het project 'Bloemhof: Mijn huis en bodemdaling' wordt gefinancierd vanuit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Er is in 2023 € 5 miljoen begroot voor de eerste jaren van de gebiedsaanpak in Bloemhof. Daar is nu circa € 2,5 miljoen gerealiseerd. Het betreft een intensieve wijkgerichte benadering waarin diverse fysieke ingrepen in samenhang bekeken worden. De aanpak richt zich kort samengevat op informeren, inventariseren, ondersteunen en organiseren. Een belangrijk onderdeel van de aanpak is bewonersparticipatie. Hiertoe heeft de gemeente de afgelopen periode fors geïnvesteerd in het informeren en betrekken van bewoners rondom bodemdaling en funderingsproblematiek, onder andere door circa 300 huisbezoeken af te leggen, informatiebijeenkomsten te organiseren en samen te werken met lokale sleutelpersonen en partners. De komende periode gaat de gemeente participatieve blokondersteuning organiseren en er gaat een buurtcommissie van start. Voor beide activiteiten werft de gemeente actief en kunnen woningeigenaren zich laagdrempelig aanmelden. Als eigenaren nog graag onderzoeken welk type fundering zij hebben, kunnen zij de gemeente vragen de vastgestelde rapporten samen door te nemen of kosteloos een funderingsonderzoek te doen. Voor eigenaren van panden met een houten paalfundering wordt een apart onderzoeksproject voorbereid gericht op het creëren van bewustwording en het stimuleren van funderingsonderzoek waarbij procesbegeleiding en subsidie worden ingezet. De kosten van deze activiteiten zijn deels afhankelijk van deelname en worden geschat op € 250.000.

20	PvdA	Bestaande Stad	Bestaande Stad: Wet betaalbare huur In het licht van o.a. de nieuwe wettelijke handhavingstaak vanuit de Wbh en het feit dat er in 2024 minder proactief werd opgetreden door financiële bijstellingen op toezicht- en handhaving voor de opkoopbescherming. Hoeveel structurele middelen (in euro's) zijn er beschikbaar voor toezicht en handhaving? Hoeveel toezicht- en handhavingscapaciteit (in fte) zijn er beschikbaar in 2026 en verder?	In 2024 is door financiële ombuigingen op het begrotingsprogramma Bestaande Stad en de effecten hiervan op meerdere onderdelen binnen de aanpak goed verhuurderschap de focus gelegd op het uitvoeren van de wettelijke taken. Opkoopbescherming is een wettelijke mogelijkheid, geen wettelijke taak. Goed Huren en Verhuren is een samenhangend pakket van activiteiten gericht op ondersteuning, advisering en voorlichting waaraan circa 21 fte werken. Het toezicht en handhavingproces bevat activiteiten vanaf het meldpunt Ongewenst Verhuurgedrag, data analyse, toezicht (huisbezoek, controle en hoor/wederhoor gesprekken met huurder en verhuurder) en – indien noodzakelijk – handhaving (opleggen last onder dwangsom en/of bestuurlijke boete). Deze activiteiten worden door 12 fte (inspecteurs, administratieve ondersteuning en juridisch medewerkers) uitgevoerd. Momenteel wordt gewerkt aan de capacitaire versterking van het toezicht en handhavingproces – noodzakelijk door de komst van de Wbh. De verwachting is dat 5 tot 6 fte (inspecteurs, administratieve ondersteuning en juridisch medewerkers) kunnen worden toegevoegd. De begroting van Goed Huren en Verhuren in 2025 bedraagt circa € 5,1 miljoen (excl rijksbijdrage voor de implementatie van de Wbh), vanaf 2026 is circa € 5,8 miljoen (excl rijksbijdrage voor de implementatie van de Wbh) beschikbaar.
21	PvdA	Stedelijke ontwikkeling	Stedelijke Ontwikkeling: Hoeveel zekerheid is er dat de met een kasschuif doorgeschoven opbrengsten van het erfpachtproject daadwerkelijk zullen worden gerealiseerd gelet op de heroverweging van de berekeningssystematiek?	Deze kasschuif wordt als reëel ingeschat onder het bestaand beleid. De onderliggende ramingen zijn voorzichtig-realistisch. Heroverweging van de berekeningssystematiek kan invloed hebben op alle bedragen in de begrotingspost Erfpacht. Eventuele effecten worden verwerkt na besluitvorming.
22	PvdA	Stedelijke ontwikkeling	Stedelijke Ontwikkeling: Op welke termijn wordt de heroverweging van de berekeningssystematiek van het erfpachtproject opgeleverd en aan de Raad toegestuurd? Worden daarin aanvullende financiële consequenties verwacht die nog niet in de voorjaarsnota zijn opgenomen?	Het college heeft aangegeven de raad uiterlijk 31 oktober 2025 te informeren over de heroverweging van de berekeningssystematiek. Daarbij wordt een inschatting gemaakt van eventuele financiële effecten van aanpassingen. Dit is op dit moment niet bekend en dus ook niet opgenomen in de VJN.
23	PvdA	Bestaande Stad	Bestaande stad: kasschuif actualisatie verkoopplanning. Welke maatregelen zijn getroffen om verdere vertragingen in de verkoopplanning te voorkomen?	De verkoopplanning is geactualiseerd en zo realistisch mogelijk opgesteld. Hierbij merken wij op dat het maken van een verkoopplanning lastig is. De voortgang van de verkoopdossiers wordt namelijk beïnvloed door uiteenlopende externe factoren. Zo neemt de complexiteit van de verkoopdossiers toe, onder meer door het type gebruik (verhuurd), de bouwkundige staat, de financierbaarheid en de publiekrechtelijke regels. Dit vereist meer voorbereidingstijd. In sommige gevallen kan de juridische levering bovendien pas plaatsvinden nadat een (onherroepelijke) omgevingsvergunning is verkregen. Ook zijn de marktomstandigheden onzeker en is het geen garantie dat voor elk gemeentelijk vastgoedobject met een verkoopbestemming een bereidwillige koper wordt gevonden. Al deze factoren maken verkooptrajecten, zeker op een wat langere termijn, lastig voorspelbaar en moeilijk te begroten. Om verdere vertraging in de verkoopplanning te beperken, wordt tijdig gestart met de verkoopvoorbereiding en wordt gestuurd op de voortgang van de dossiervorming. Dit gebeurt onder andere door middel van rapportages die inzicht geven in de actuele status en knelpunten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met externe factoren zoals marktontwikkelingen, juridische procedures en vergunningstrajecten, die van invloed kunnen zijn op de doorlooptijd. Mogelijke risico's worden zo vroeg mogelijk in kaart gebracht.
24	PvdA	Bestaande Stad	Bestaande stad: actualisatie verkoopplanning: welke 3 objecten/kavels worden onderzocht om op een andere wijze te ontwikkelen? Wat zijn de mogelijke ontwikkelopties? Wanneer wordt de geschatte verkoopopbrengst van 1 miljoen euro opgenomen als financiële bijstelling?	Het betreft de volgende woningen met bijbehorende percelen: Ommoordseweg 26, Wollefoffenweg 39 en Bergse Linker Rottekade 217. Deze locaties zijn geselecteerd op basis van hun ruime kaveloppervlakte (groter dan 1.000 m²) en het ontbreken van cultuurhistorische waarde of een monumentenstatus. Bij het onderzoeken van de ontwikkelpotentie moet rekening worden gehouden met de volgende aandachtspunten: i) de woningen zijn momenteel verhuurd, ii) aanpassing van publiekrechtelijke bestemmingen is noodzakelijk (bijvoorbeeld een wijziging van tuin- naar woonbestemming), iii) de ontwikkeling dient te passen in de gebiedsvisie van de gemeente. Zo wordt voor het perceel aan de Bergse Linker Rottekade 217 momenteel onderzocht of het perceel samengevoegd kan worden met aangrenzende percelen, met als doel deze gezamenlijk als ontwikkellocatie voor meerdere woningen uit te geven. Voor de overige twee woningen met ontwikkelpotentie wordt eveneens de samenwerking met de afdeling Gebiedsontwikkeling opgezocht. Omdat de woningen momenteel verhuurd zijn, is het noodzakelijk om meerdere scenario's te onderzoeken. Voor nu is het verkoopresultaat van de drie de woningen uit de begroting gehaald. Zodra meer duidelijk is over de ontwikkelpotentie van de percelen, en er is een realistisch beeld van wanneer de percelen voor verkoop kunnen worden aangeboden, zal het verkoopresultaat weer worden toegevoegd aan de begroting. Er valt daarom nu echt nog niet aan te geven in welk jaar en hoe er verkocht kan worden.
25	PvdA	Bestaande Stad	Bestaande stad: NPRZ-wonen en winkelstratenaanpak: hoeveel winkels en woningen die door de gemeente zijn opgekocht staan op dit moment leeg?	Van alle door de gemeente aangekochte panden voor het NPRZ staan 141 wooneenheden en ca 25 winkelpanden leeg. Specifiek t.a.v. de winkelstratenaanpak geldt dat de focus ligt op de aanpak op de Beijerlandse laan-Groene Hilledijk (BLGH): van de 77 wooneenheden die de gemeente in bezit heeft op de BLGH staan er op dit moment 16 leeg. Van de 54 winkelenheden die de gemeente in bezit heeft op de BLGH staan er op dit moment 21 leeg. Daarnaast zijn ook ikv het Fonds Vitale Kernen verspreid over Zuid panden aangekocht. Daarvan zijn er 3 panden nog niet in gebruik genomen. Daarvan zijn er 2 wel onder optie en wordt de oplevering voorbereid. 1 pand staat actief in de verhuur via een externe makelaar.

26	PvdA	Bestaande Stad	Bestaande stad: bestemmingsreserve RIM: graag een inhoudelijke toelichting op de meerkosten van de renovatie Museum Boijmans van Beuningen. Vallen deze kosten binnen het in 2024 door de gemeenteraad vastgestelde budget?	Ja, de meerkosten van € 2,2 mln. vallen binnen het door de gemeenteraad vastgestelde budget en maken deel uit van het raadsbesluit (onderdeel 4c en 5). Hier is besloten om de overige incidentele lasten ten opzichte van het raadsbesluit van 16 december 2021 ad. € 27,9 mln met € 2,2 mln te verhogen naar € 30,1 mln. Ook is besloten is om deze meerkosten te dekken uit de RIM (conform beslispunt 5 van het raadsvoorstel). Dit is in deze voorjaarsnota financieel verwerkt onder de programma's Bestaande stad (tijdelijk beheer) en Cultuur (kosten opslag en personele ondersteuning).
27	PvdA	ASIS	Opvang vluchtelingen: Waarom zijn de baten en lasten in 2025 verlaagd met 34,1 miljoen euro en worden deze in 2026 juist weer met 47 miljoen euro verhoogd?	De daling van de baten en lasten in 2025 heeft 2 oorzaken: 1. In de begroting 2025 is voor de Crisisnoodopvang Asielzoekers de baten en de lasten met € 22 mln verlaagd. Per Maart 2025 wordt de huisvesting voor crisisopvang asielzoekers niet meer door de gemeente betaald en regelt het COA de huisvesting rechtstreeks. Gemeente Rotterdam is alleen nog verantwoordelijk voor de kadevoorzieningen en bijdrage nieuwe locaties. 2. Het normbedrag van de opvang voor Oekraïners is voor 2025 verlaagd van € 61 naar €44 per dag per gerealiseerde opvangplek. Hierdoor is de begroting met € 12,1 miljoen verlaagd. De stijging van de baten en lasten in 2026: Voor 2026 was er nog niets begroot voor de opvang van vluchtelingen. Omdat niet duidelijk is hoelang de opvang plaats gaat vinden en het rijk nog geen structuren budgetten heeft toekend, wordt de opvang van vluchtelingen momenteel maar voor 2 jaar begroot. Vorig jaar dus jaarschijf 2024 en 2025. Dit jaar 2025 en 2026. Waarbij we in 2026 hetzelfde bedrag aanhouden als de beschikking verkregen vanuit het Rijk voor 2025.
28	PvdA	ASIS	Kosten locatie s-gravezandseweg: wat gaat er gebeuren met de locatie nu er geen passende invulling is? Wat zijn de redenen dat deze locatie niet geschikt is voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, asielzoekers of statushouders?	U bent in december 2024 geïnformeerd over de stand van zaken rondom het Enver-terrein in Hoek van Holland (24bb003251). De huisvesting van vluchtelingen past niet rechtstreeks in het geldende bestemmingsplan omdat dit een vorm van wonen betreft (advies Algemene Bezwaarschriftencommissie d.d. 1 juli 2024). Er is daarom een omgevingsvergunning (OMV.23.11.00153) verleend voor de activiteit 'Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening'. De voorzieningenrechter (en daarna de Algemene Bezwaren Commissie) heeft een/het bezwaar van omwonenden toegewezen. Dit bezwaar had o.a. betrekking op de uitstoot van stikstof nabij een Natura 2000 gebied. Vervolgens is de verleende omgevingsvergunning alsnog geweigerd. Er is een makelaar ingeschakeld om een nieuwe huurder te vinden waarvan het gebruik rechtstreeks past binnen het geldende omgevingsplan
29	PvdA	ASIS	Hoeveel opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne zijn er in 2026?	De planning is om 2000 opvangplekken beschikbaar te hebben.
30	PvdA	ASIS	Welke tijdelijke huisvestingslocatie(s) voor statushouders heeft het college op het oog in 2026 en verder en wat zijn de bijhorende kosten.	In 2026 zullen we weer gebruik maken van de al bestaande tijdelijke huisvestingsplekken in het voormalige verzorgingshuis Waelestein, het voormalige Havenziekenhuis en de doorstroomlocatie aan de Scheepmakershaven. De huidige bestuursovereenkomst voor de tijdelijke huisvesting van statushouders op de MS Silja loopt tot en met 31-01-2026. Het havenziekenhuis is niet in onze begroting opgenomen omdat deze lasten niet direct toegerekend worden aan de gemeente Rotterdam. De hoogte van de kosten van de doorstroomlocatie Scheepmakershaven zijn geprognosticeerd voor 2026 op ongeveer €800.000 euro. De locatie Waelesteijn is geprognosticeerd op €435.000. Voor deze locaties ontvangt de Gemeente ook baten in de vorm van huur en een vergoeding van het Rijk.
31	PvdA	Zorg, welzijn en wijkteams	Zijn er middelen beschikbaar voor begeleiding van ongedocumenteerde mensen naar een (hernieuwde) statusaanvraag of terugkeer naar land van herkomst?	Nee, • Het afbouwbudget van €210k dat in 2024 door het Rijk ter beschikking is gesteld aan Rotterdam en met een kasschuif is overgeheveld naar 2025, is gereserveerd voor het bieden van onderdak aan de 12 meest kwetsbare oud-LVV-deelnemers. • Voor twee van deze deelnemers worden deze middelen nu al ingezet, omdat zij geen voorlopige voorziening (vovo) hebben. Voor de overige tien personen zullen deze middelen (afhankelijk van de beslissing op de bezwaren door het Rijk) mogelijk later in het jaar nodig zijn. • Daarnaast heeft de gemeente met het vervallen van de LVV geen feitelijke en juridische mogelijkheden om personen te helpen bij terugkeer of bij de legalisering van hun verblijf. Daarvoor moeten personen zich melden bij landelijke instanties. • Op basis van het vreemdelingenbeleid van de rijksoverheid hebben ongedocumenteerde personen recht op rechtsbijstand via de Raad voor Rechtsbijstand. Wanneer een persoon zelf voldoende middelen heeft, kan diegene ook zelfstandig op zoek naar een advocaat. Op basis hiervan kunnen ze ondersteuning krijgen bij legalisering van hun verblijf. Daarnaast kunnen ze zich melden bij de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) of IOM voor ondersteuning bij een terugkeerwens.
32	PvdA	Zorg, welzijn en wijkteams	Wordt er een VNG-bijdrage verwacht voor de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen?	Helaas is hier nog geen uitsluitsel over.
33	PvdA	ASIS	Welke doelstelling voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen heeft het college in 2026 en welk inzet pleegt het college om deze doelstelling te realiseren?	Bestuurlijke opdracht is 2.000 gemeentelijke opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne. Deze bestuurlijke opdracht is toegelicht in een raadsinformatiebrief (24bb008315).

34	PvdA	Sport en Recreatie	Dit jaar presenteert het college een speeltuinenvisie. Zijn er middelen begroot voor het uitvoeren van deze visie? Zijn deze middelen incidenteel of structureel van aard?	Voor de uitvoering van het speeltuinenbeleid zijn structurele middelen beschikbaar.
35	PvdA	Sport en Recreatie	Volkstuinen: uit welke elementen bestaat de kostendekkende huur voor volkstuinen? Graag een uitsplitsing tussen verblijfstuinen en nutstuinen.	Voor beantwoording van deze vraag verwijzen wij naar de Notitie opbouw kostprijs dekkende huur volkstuinen (bijlage vraag 35). Deze notitie geeft een toelichting op de systematiek en de kostprijs van zowel de verblijfs- als nutstuinen.
36	PvdA	Sport en Recreatie	Volkstuinen. Graag een overzicht van de huidige huur die volkstuinverenigingen moeten betalen en de stapsgewijze verhoging naar een kostendekkende huur. Indien mogelijk per volkstuinvereniging.	De huurprijs voor nutstuinen en verblijfstuinen zijn verschillend. Dit komt vooral omdat er op nutstuinen geen riolering en minder onderhoud is dan op verblijfstuinen. Voor de opbouw van de prijs met m2 zie vraag 35. De huur per volkstuinvereniging wordt bepaald door het aantal netto meters dat wordt gehuurd. De netto meters staan in de huurovereenkomsten van de volkstuinverenigingen. De huurprijs per m2 is: zie bijlage vraag 36
37	PvdA	Sport en Recreatie	Volkstuinen: is de compensatie voor de lagere huurbaten van de volkstuinen een incidentele maatregel?	Deze vraag is niet helemaal duidelijk. Als bedoeld wordt dat de gemeente het tekort in de kostendekkende huur aanvult, dan is het antwoord ja. Omdat het verschil tussen de feitelijke huuropbrengst (baten) ten tijde van de SViN en de kostendekkende huur (kosten) erg groot is, heeft de gemeente een ingroei-huur voorgesteld. Dit houdt in dat de huur in 3 gelijke jaarlijkse stappen wordt verhoogd naar het kostendekkende huurniveau dat in 2027 wordt bereikt.
38	PvdA	Sport en Recreatie	Volkstuinen: is er in de afgelopen jaren (2018-2024) ook gecompenseerd voor de huuropbrengsten van volkstuinverenigingen? Zo ja, graag een uitsplitsing van het compensatie bedrag en herkomst van dit bedrag per jaar.	Als met deze vraag wordt bedoeld het tekort op de kostendekkende huur, dan is het antwoord als volgt. Tijdens de verhuur aan volkstuinverenigingen via de SViN van 2018 tot en met 2022 kwam de gemeente jaarlijks 1,8 tekort op de verhuur aan volkstuinverenigingen. Door de invoering van de kostendekkende huur (gemeentelijk beleid) wordt dat tekort teruggebracht naar 0 in 2027. In 2024 was het tekort nog 1,2 mln. In 2025 800.000 en in 2026 400.000. Deze kosten komen ten laste van de gemeentelijke begroting.
39	PvdA	Sport en Recreatie	Volkstuinen. Hoeveel middelen zijn er beschikbaar voor het structureel inrichten van een gemeentelijk loket voor volkstuinverenigingen?	Voor het structureel inrichten van een loket/uitvoeringsteam is jaarlijk €420.000 beschikbaar
40	PvdA	ASIS	Hoeveel budget is er nog beschikbaar voor het koloniaal en slavernijverleden nu 96.000 euro vrijvalt vanwege in 2024 gerealiseerde verplichtingen?	Geen, er zijn conform besluit van het college geen extra middelen weg gezet vanaf 2025 voor Koloniaal en slavernijverleden. Voor het realiseren van een kunstwerk is €300.000 gereserveerd in een bestemmingsreserve.
41	PvdA	ASIS	Worden de stadsgesprekken in het kader van het koloniaal- en slavernijverleden na 2025 voortgezet?	De stadsgesprekken worden in de breedte voortgezet. Of tijdens deze gesprekken de onderwerpen die raken aan K&S ingebracht worden is aan de organisaties en de deelnemers. Voor alle onderwerpen die de samenleving raken is ruimte opgenomen zo ook voor historisch besef.
42	PvdA	ASIS	Kunnen wij een uitsplitsing krijgen van de subsidierelaties op Samenleven (partijen die subsidies ontvangen)? Graag gespecificeerd op naam van de subsidierelatie, inclusief een historisch overzicht van de afgelopen vijf jaar.	Een overzicht van subsidieontvangers door de gemeente is opgenomen in de jaarstukken pagina 578 jaarstukken 2024. In acht moet worden genomen dat persoonsgegevens moeten worden geanonimiseerd wanneer deze betrekking hebben op natuurlijke personen ingevolge artikel 5.1, eerste lid, onder d, van de Woo. Ook moeten wij rekening houden met het feit dat er organisaties zijn die subsidies ontvangen waarvan de veiligheid van deze organisaties en/of hun werknemers/bezoekers in het geding zouden kunnen komen bij openbaarmaking.
43	PvdA	Zorg, welzijn en wijkteams	Wat zijn de grootste uitgaven voor digitale inclusie per jaar? Graag met een nadere uitsplitsing waar het geld heen gaat (type besteding & eventueel partijen die subsidie ontvangen).	Zie aparte 'bijlage vraag 43'
44	PvdA	ASIS	Samenleven: Hoeveel eigen middelen besteedt de gemeente Rotterdam aan 100 jaar vriendschap Turkije-Nederland?	Er zijn middelen geoormd voor historisch besef waar dit onderwerp onderdeel vanuit maakt. De gemeente Rotterdam heeft in navolging van de gemeenten Amsterdam en Deventer op eigen aanvraag bij het Rijk (zie paragraaf 3.2.11 van de septembercirculaire 2024) een bijdrage van € 40.000 ontvangen voor het uitvoeren van activiteiten ter gelegenheid van het 100-jarige vriendschapsjubileum tussen Nederland en Turkije.
45	PvdA	ASIS	Spreadingswet: wat is de huidige status van de contracten voor tijdelijke huisvesting van statushouders gelet op het aflopende contract met MS Silja?	De huidige bestuursovereenkomst voor de tijdelijke huisvesting van statushouders op de MS Silja loopt tot en met 31-01-2026. De mogelijkheden voor na deze datum worden breed verkend.
46	PvdA	Sport en Recreatie	Hoeveel middelen zijn beschikbaar in 2026 en verder voor onderhoud aan speeltoestellen van speeltuinverenigingen?	In 2026 is circa € 1.100.000 beschikbaar voor onderhoud aan de speeltoestellen op de speeltuinen. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.
47	PvdA	Cultuur	In de voorjaarsnota staat dat voor 2026 €250.000 beschikbaar wordt gesteld om de collectie van Museum Rotterdam opnieuw onder de aandacht te brengen, zoals in de vorm van pop-up tentoonstellingen. Worden deze tentoonstellingen in samenwerking met Rotterdamse organisaties gerealiseerd? a. Zo ja, welke zijn dit?	Het is nog te vroeg om hier een concreet antwoord op te geven, omdat het museum nog een plan zal opstellen (de jaarplannen 2026 worden per 1 september ingediend). Het vernieuwde stadsmuseum wil juist allerlei samenwerkingsverbanden aangaan, dus ik vertrouw erop dat het zeker ook voor deze middelen het geval zal zijn.
48	PvdA	Cultuur	Is al duidelijk in welke wijken deze pop-up tentoonstellingen plaats zullen vinden? a. Zo ja, in welke wijken is dat?	Het is nog te vroeg om hier een concreet antwoord op te geven, omdat het museum nog een plan zal opstellen (de jv 2026 worden per 1 september ingediend). Zie ook het antwoord hierboven.

49	PvdA	Cultuur	Is het plan van het college om deze pop-up tentoonstellingen gratis beschikbaar te maken voor bezoekers? Of moet hiervoor betaalde tickets gekocht worden?	Het is nog te vroeg om hier een concreet antwoord op te geven, omdat het museum nog een plan zal opstellen (de jg 2026 worden per 1 september ingediend). Zie ook het antwoord hierboven.
50	PvdA	Cultuur	Voor de aankomende jaren wordt er een aanvullend bedrag uitgetrokken om het tekort op de kostendekkende huur van de Doelen op te vangen. Kan worden ingegaan waardoor dit tekort is ontstaan? Heeft dit een relatie met de aanbeveling van de COR over de verantwoordingsstukken van 2024?	Het tekort op de kostprijsdekkende huur is ontstaan bij de invoering van deze systematiek ervan en wordt veroorzaakt door het verschil in de huur die de Doelen volgens de lopende huurovereenkomst dient te betalen (contract loopt tot en met 31-12- 2035) en de daadwerkelijke kostprijsdekkende huur die de Doelen zou moeten betalen. Dit verschil is ontstaan door een herijking van de onderhoudscomponent. Om dit verschil op te lossen wordt nu voorgesteld een aanvullend bedrag ter beschikking te stellen. Dit heeft geen relatie met de aanbevelingen vanuit de COR, maar wel met de bijstelling op KDH de Doelen in de jaarrekening (zelfde verschil).
51	PvdA	Cultuur	In de bestemmingsreserve evenementenfonds zijn nog niet bestemde middelen vrijgevalen. Hiermee wordt financiële ruimte gecreëerd om nieuwe ambities mogelijk te maken. Kan het college aangeven of er al plannen liggen waar deze middelen uiteindelijk naartoe zal gaan? a. Is het mogelijk om deze niet bestemde middelen te reserveren/in te zetten ten behoeve van het metropolis festival?	Het evenementenfonds en de daarbij behorende bestemmingsreserve is bedoeld voor eenmalige grootschalige evenementen en niet voor jaarlijks terugkerende evenementen. De laatst gefinancierde evenementen uit het fonds betroffen bijvoorbeeld: Tour de France Femmes (2024), Koningsdag in Rotterdam (2023), Zomer op Zuid (2023), Eurovision Songcontest Rotterdam (2022). Evenementen die een bijdrage ontvangen uit het evenementenfonds voldoen aan de volgende voorwaarden: - het betreft een eenmalig evenement; - het evenement inclusief randactiviteiten vindt plaats over een aaneengesloten periode over meerdere dagen - het evenement moet tenminste 50.000 bezoekers trekken en/of aantoonbare belangrijke internationale imago-effecten en/of substantiële nationale en internationale media-aandacht genereren. Metropolis voldoet niet aan deze criteria.
52	PvdA	Veilig	Veilig: "Voor het behalen van de doelstelling gericht op het gemiddelde van Rotterdam wordt onder andere gewerkt aan de vijf veiligheidsopgaven uit de Veiligheidskoers 2023-2027, waarbij preventie en repressie in balans zijn. Voor het behalen van de doelstelling gericht op het gemiddelde van Rotterdam wordt onder andere gewerkt aan de vijf veiligheidsopgaven uit de Veiligheidskoers 2023-2027, waarbij preventie en repressie in balans zijn." a. Hoeveel is begroot per veiligheidsopgave per jaar? b. Hoeveel is begroot op repressie per jaar? c. Hoeveel is begroot op preventie per jaar?	De gemeentelijke begroting is opgebouwd op programmaniveau, met een onderverdeling naar de wettelijk verplichte taakvelden. Na het vaststellen van de begroting worden de budgetten voor de interne sturing, op basis van de interne jaarplannen, verdeeld naar afdelingen en teams (personeelsbudgetten) en naar projecten (materiële budgetten). Een onderverdeling naar de vijf veiligheidsambities uit de Veiligheidskoers wordt hierbij niet gemaakt. De gemeenteraad stelt eens in de vier jaar het Integraal Veiligheidsplan (IVP) vast, maar koppelt hieraan geen specifiek budget; de financiering hiervan verloopt separaat via afzonderlijke aanpakken richting de raad. Daarnaast gaat de balans tussen preventie en repressie in de Veiligheidskoers (hierna: IVP) nadrukkelijk niet alleen over de inzet van de gemeente, maar over de gezamenlijke aanpak met partners, zoals de politie, het Openbaar Ministerie en maatschappelijke organisaties. De uitspraak 'balans tussen preventie en repressie' moet vooral worden gezien als een beleidsmatig uitgangspunt in samenwerking met deze partners, en niet als een strikte financiële verdeling. De veiligheidsambities in het IVP zijn daarom niet één op één te vertalen naar uitgavenposten. Ter illustratie: onder de ambitie 'Bouwen aan veilige wijken' vallen onderdelen van externe partners en diverse gemeentelijke onderdelen, zoals stadsbeheer, maatschappelijke ontwikkeling en stadsontwikkeling. Om tegemoet te komen aan uw technische vraag, treft u hierbij twee tabellen aan die inzicht geven in de budgetten die zijn gekoppeld aan het IVP (zie aparte bijlage). In tabel 1 is voor de mutaties uit deze voorjaarsnota aangegeven aan welke ambities uit de Veiligheidskoers deze bijdragen. In tabel 2 vindt u een <u>globale indicatie</u> van de budgetten die kunnen worden gekoppeld aan de vijf ambities van het IVP (Veiligheidskoers). Tot slot onderzoeken we op dit moment hoe we meer inzicht kunnen bieden in de begroting van het programma Veilig, zonder de voorgeschreven indeling los te laten en zonder het boekwerk nog omvangrijker te maken. Hierbij sluiten we aan bij het traject 'Verbeteren P&C-cyclus'.
53	PvdA	Veilig	Veilig: Wat is de uitsplitsing de bijstelling "Technische wijzigingen, reserves, taakmutaties, kasschuiven en kleine bijstellingen"	Dit betreft een optelling van de posten onder de € 400.000. De uitsplitsing van en toelichting op deze posten is opgenomen in de paragraaf financiën van dit hoofdstuk. - Realistisch plannen materiële budgetten € 200.000 - UWV-baten € 200.000 - Weerbaarheid - € 200.000 - Wijkveiligheid - € 300.000 - Actieplan Wapens en Jongeren - € 149.000 - Technische wijzigingen - €176.000
54	PvdA	Veilig	Veilig: Wat is de uitsplitsing van de bijstelling van EUR 425.000,- op de post 'Technische wijzigingen, reserves, taakmutaties, kasschuiven en kleine bijstellingen' binnen 'Veilig'? Graag een toelichting per uitsplitsing.	zie antwoord op vraag 53

55	PvdA	Veilig	Hoeveel is begroot per jaar voor de campagne tegen drugsgebruik?	Op 29 september 2023 is het college gestart met een communicatiecampagne om recreatieve drugsgebruikers te wijzen op het verband tussen hun gebruik en de georganiseerde criminaliteit die achter de drugs schuilgaat. Deze campagne is één van de maatregelen uit het coalitieakkoord 'Eén Stad'. Voor de campagne is in het kader van het coalitieakkoord €100.000 begroot in 2024, 2025 en 2026 (in 2023 was dit € 50.000). Deze middelen eindigen dan ook na 2026. De € 100.000 uit het coalitieakkoord wordt aangevuld uit de 'ondermijningsgelden'. Dat bedrag fluctueert jaarlijks maar bedraagt tussen de €70.000 en € 100.000.
56	PvdA	Veilig	Hoeveel is begroot voor SSI per jaar? Graag ook een toelichting op het aantal BOA's per jaar.	Door de toegenomen middelen uit het coalitieakkoord is een vertienvoudiging van middelen geweest naar 1 miljoen euro per jaar voor de gehele aanpak SSI (dus allevier de pijlers). De boa-inzet wordt vanuit reguliere handhavingsmiddelen gedaan. In het 1e jaar is een groep van 14 personen opgeleid en dit jaar is een groep van 13 personen opgeleid. Op dit moment zijn 25 personen bevoegd PV te schrijven voor SI.
57	PvdA	Veilig	Hoe denkt het college de middelen voor IJsselmonde te verdelen? Zijn er al plannen of een raamwerk over hoe deze middelen verdeeld zullen worden?	Actieplan leefbaarheid IJsselmonde. IJsselmonde (bestaande uit de wijken Groot-IJsselmonde, Oud-IJsselmonde, Beverwaard en Lombardijen) is een gebied met forse uitdagingen. In de nasleep van de seriemoorden in de Beverwaard werd dit opnieuw duidelijk. De seriemoorden zijn afschuwelijk en staan op zichzelf en los van welk beleid dan ook, maar het gevoel van toenemende onveiligheid en verval en verloederding wordt breed gedeeld. Burgemeester Schouten en wethouder Simons hebben in dat kader in april verschillende wijken bezocht voor een schouw waarin bewoners hen op onveilige en onheimische plekken wezen. Er is in IJsselmonde meer focus nodig op de terreinen veiligheid en leefbaarheid en daarom zijn er middelen vrijgemaakt onder de vlag 'Actieplan leefbaarheid IJsselmonde'. Gericht op het aanpakken van onveilige, onleefbare en verloederde plekken en situaties in de wijk, los van inzet van handhaving. Ook zijn de middelen binnen dit actieplan bedoeld voor incidentele investeringen. Cruciaal hierbij is dat de concrete invulling wordt vormgegeven in samenspraak met de betrokken wijkraden en bewoners. Zij kennen de wijk het beste en daarmee ook de plekken en situaties die met prioriteit aangepakt dienen te worden. <u>Wat gaan we doen met die middelen:</u> • We zetten in op samenleven door verschillende initiatieven, zoals bijvoorbeeld de maandelijkse bijeenkomst voor senioren over veiligheid in de volle breedte. Bijvoorbeeld voorlichting over brandveiligheid, valpreventie, digitale veiligheid en babbeltrucs. • We zorgen dat alle verlichting werkt en waar nodig en mogelijk verlichting wordt aangepast voor een veiliger gevoel. Betreft tevens een aanbeveling uit het onderzoek veiligheidsbeleving. • Meer activiteiten voor jonge vrouwen in de buitenruimte. Betreft tevens een aanbeveling uit het onderzoek veiligheidsbeleving. • Aanpassingen in de buitenruimte waar nodig, mogelijk en zinvol. Betreft tevens een aanbeveling uit het onderzoek veiligheidsbeleving. • Meer activiteiten voor jongeren. • Inzet op samenleven. • Invulling van het plan gezamenlijk met het wijknetwerk van de wijkraad, bewoners, ondernemers en professionals. • We zetten in op een groep overlastgevende Nederlands-Caribische mannen. Deze doelgroep kampt met specifieke problemen die andere Nederlanders niet hebben, zoals het ontbreken van een BSN waardoor de toegang tot publieke diensten wordt bemoeilijkt. De inzet plegen we met behulp van Stichting Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCAN). OCAN is een organisatie met Nederlands-Caribische coaches. Zij begeleiden de mannen naar zinvolle dagbesteding, huisvesting en zorg. Momenteel focust deze stichting zich op een groep mannen in Charlois. We zijn voornemens om dit uit te breiden. Dit om overlastgevend gedrag in de buitenruimte te stoppen.
58	PvdA	Werk en Inkomen	Wat is de beredenering om volgend jaar €900.000 meer uit te geven voor dienstverlening aan hoog risicopersonen? a. Kan er een overzicht worden gegeven op wat van manier dit geld wordt uitgegeven, waar ligt de nadruk op bij deze dienstverlening?	Benadrukt wordt dat de dienstverlening aan hoog risicopersonen met deze middelen wordt gecontinueerd vanaf 2025. Tot en met 2024 is deze dienstverlening gefinancierd uit de begroting van Werk & Inkomen. Doordat tijdelijke budgetten aflopen is dat niet meer haalbaar vanaf 2025. Het geld wordt voor het grootste deel (ca. 800k) aangewend voor werkcoaches die de ex-gedetineerden begeleiden. Het restant wordt ingezet voor inhuur van externe expertise ten aanzien van het veiligheidsvraagstuk.
59	PvdA	Werk en Inkomen	In de voorjaarsnota staat dat de groei van het bijstand volume in de eerste tertaal een relatief grote toename van het aantal jongeren in de bijstand gezien kan worden. Kan worden aangegeven wat de vermoedelijke redenen hiervoor zijn?	In de raadsbrief bij de monitor Werk & Inkomen T1 2025, die uw Raad onlangs heeft ontvangen, wordt op pagina 2 ingegaan op deze vraag.
60	PvdA	Werk en Inkomen	Daarbij staat dat waar nodig en mogelijk binnen de financiële kaders wordt gekeken om deze jongeren te ondersteunen uit de bijstand. Kan verder ingegaan worden hoe deze financiële kaders eruitzien en wat voor handelingsperspectieven de gemeente voor oog heeft?	Om misverstanden te voorkomen: deze jongeren krijgen ondersteuning bij de weg uit de bijstand. Verder verwijs ik u ook voor deze vraag door naar de raadsbrief bij de monitor Werk & Inkomen T1 2025 die uw Raad onlangs heeft ontvangen.

61	PvdA	Stedelijke ontwikkeling	Op welke manier spelen rijksprogramma's (woningbouwimpuls, RHA, RTHF) mee in de budgetverdeling bij flexwoningen?	Het Rijk heeft landelijk stimuleringsregelingen waar per project gebruik kan worden gemaakt. Voor flexwonen wordt in principe aanspraak gemaakt op SFT ter dekking van onrendabele kosten met een maximum van € 14.000 per woning (2025). Voorgaande regeling (2024) behelste STF van max 7.000 euro per woning. Ook kan RHA worden ingezet voor doelgroepen in flexwoningen zoals studenten. Alle Flexprojecten maken gebruik van deze subsidies, voornamelijk STF regeling. De ontwikkelaar van een locatie kan eventueel ook initiatief nemen tot het aanvragen van de herplaatsingsregeling RTHF. De Woningbouwimpulsmiddelen hebben wij nog nooit ingezet voor flexwoningen. Dat komt ook omdat de regeling RHA, STF en WBI niet stapelbaar zijn. En de regeling STF met een maximale bijdrage van 14.000 euro per woning het meest gunstige is.
62	PvdA	Stedelijke ontwikkeling	Wat is de totale begrotingspost voor flexwoningen in 2025 (plankosten + investeringen)?	Flexwonen bestaat uit een Programma aanpak, de uitvoering van projecten en uit het beheer van de voor flexwonen te verhuren gronden. In de programma aanpak worden o.a. gezamenlijke obstakels weggenomen, is monitoring opgezet, worden doelgroepen toegewezen naar de projecten, worden nieuwe aan te wijzen locaties onderzocht, en contacten onderhouden met het rijk en andere partners in het kader van de voor flexwonen gesloten uitvoeringsovereenkomst. De totale begrotingspost in 2025 voor het programma StartR flexwonen is afgerond circa € 1,45M. De projecten die uit dit programma voortkomen hebben eigen zelfstandige businesscases. De huursom die de gemeente ontvangt op de grond zijn niet dekkend voor de plankosten en de kosten voor bouwrijpmaken en woonrijpmaken. Daarom maken alle projecten gebruik van de STF regeling van het rijk van maximaal 14.000 euro per woning. Aanvullend is er voor de uitvoering van de projecten in het DBF een budget beschikbaar van 2,6 miljoen euro voor de totale doorlooptijd van het programma en de projectuitvoering. Dit geld is beschikbaar is vrije besteedbaar voor onrendabele projectkosten, maar ook voor aan te maken reserveringen indien door een externe partij de herplaatsingsgarantieregeling van het rijk wordt ingezet.
63	PvdA	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel daarvan wordt gefinancierd uit huur, rijks- of provinciale subsidies, en private bijdragen?	De huursom voor de huur van gemeentelijkegronden dekt met name de beheerkosten die de gemeente moet maken in de beheerfase. De onrendabele kosten die samenlopen met planvorming, bouwrijpmaken en woonrijpmaken van de locaties worden betaald uit de STF bijdrage van het rijk, met een maximum van 14.000 euro per woning. Indien de tekorten of inpassingskosten hoger zijn worden deze aangevuld met de beschikbare middelen uit het Doorbouwfonds. De obstal-exploitatie, dus de aankoop van flexwoningen, en de private beheerkosten, worden betaald door de externe initiatiefnemer of woningbouwcorporatie. De private businesscase is bij een termijn van ca 30 jaar meestal sluitend. Voor algemene kosten en gezamenlijke onderzoeken is in het programma StartR flexwonen een bijdrag eontvangen vanuit de Provinciale vliegende brigade van € 247.500 . Vanuit het rijk zijn op dit moment voor de uitvoering van de flexprojecten via de STF regeling en de RHA regeling in totaal 5,9 miljoen euro beschikbaar gesteld.
64	PvdA	Stedelijke ontwikkeling	Is er een uitwerking van afspraken met het Rijk over herplaatsingsregelingen bij voortijdig vertrek?	Het Rijk heeft landelijk een standaard stimuleringsregeling voor herplaatsing, ookwel herplaatsingsregeling RTHF). Initiatiefnemers kunnen deze regeling aanvragen. Daarbij draagt het Rijk 60% mee van het verlies/de onrendabele top, de gemeente 25% en de investeerder 15% en betaalt bij aanvraag € 1.000 per woning als bijdrage. In Rotterdam is tot op heden alleen voor locaties De Ark en Nesselande RTHF aangevraagd.
65	PvdA	Bedrijfsvoering	Hoeveel middelen zijn begroot per jaar voor de adoptie van innovatieve technologie? Graag een uitsplitsing of het voor interne toepassing is (puur binnen de organisatie/bedrijfsvoering) of voor externe toepassing (voor de stad). Graag ook een uitsplitsing naar type technologie (zoals machine learning en AI).	Voor de Opgave Digitale Transformatie is er structureel circa € 6,5 mln. per jaar beschikbaar. Deze budgetten zijn nog niet meerjarig toegekend aan programma's/projecten. Op basis van de voor dit jaar toegekende budgetten is de verhouding tussen interne en externe toepassingen respectievelijk circa 40% en 60%. Het is weinig zinvol een onderscheid te maken tussen machine learning en AI. Machine learning is een specifieke technische aanpak binnen AI waarbij systemen leren van data in plaats van expliciet geprogrammeerd te worden. AI is daarbij meer de generieke overkoepelende term, waarbij machine learning een van de verschijningsvormen is.
66	PvdA	Bedrijfsvoering	Hoeveel middelen zijn begroot per jaar voor de inhuur van externe expertise op het gebied van digitalisering?	Voor de inhuur van externe expertise is er circa 27 mln. begroot.
67	PvdA	Bedrijfsvoering	Hoeveel middelen zijn begroot per jaar voor de interne arbeidskrachten (op de loonstrook) op het gebied van digitalisering?	Voor de interne arbeidskrachten is er circa 68 mln. begroot.
68	PvdA	Zorg, welzijn & wijkteams	Kunt u aangeven hoe de wijziging van het verwerken van de GRJR begroting is verwerkt in de voorjaarsnota 2025?	De GRJR-begroting in de Voorjaarsnota 2025 is gebaseerd op: het bijgestelde begrotingsadvies n.a.v. de geactualiseerde Jaareindeverwachting (JEV). Deze is gebaseerd op de gerealiseerde kosten tot en met november 2024 van de GRJR voor de percelen A t/m E + I. December is hier niet in meegenomen, omdat deze cijfers toen nog niet beschikbaar waren.
69	PvdA	Zorg, welzijn & wijkteams	Kunt u nader toelichten waarom de kosten van PGB Jeugdhulp niet meerjarig zijn verwerkt bij de 2 herziening 2024? Toen is namelijk wel eenmalig de fout uit VJN 2024 herstelt en wethouder Buijt gaf in ZWCS op 11 Juni 2025 aan dat structureel herstellen nadrukkelijk wel de bedoeling was.	Voor de 2 ^e Herziening 2024 heeft het college besloten om onvermijdelijke ramingsbijstellingen uitsluitend incidenteel te verwerken met structurele verwerking vanaf 2025 bij de Voorjaarsnota 2025. Cf. dit besluit is de fout voor PGB Jeugdhulp bij de 2e Herziening 2024 uitsluitend voor het jaar 2024 hersteld. De meerjarige correctie vindt plaats in de Voorjaarsnota 2025, die op 15 juli a.s. door de raad wordt behandeld.

70	PvdA	Energietransitie	Uit de DCMR-doorrekening van het Klimaat Actieplan Rotterdam (april 2025) blijkt dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om de -55% CO₂-doelstelling voor 2030 te halen, mede door het stoppen van twee grote havenprojecten en een tegenvallend tempo van woningafkoppeling van aardgas. Kunt u aangeven: a. Welke technische emissiereductie deze twee gestopte projecten oorspronkelijk zouden opleveren (in ton CO₂ per jaar)? b. Hoe groot de achterstand in woningaanpak nu exact is (bijv. aantal woningen en vermeden uitstoot)? c. Welke technische of beleidsmatige belemmeringen verantwoordelijk zijn voor deze vertragingen? d. Liggen er al plannen waarmee de noodzaak voor deze aanvullende maatregelen worden vervuld?	a. De gestopte projecten betreffen H-vision en de elektrolyzers van BP. Voor H-Vision was een effect berekend van 1760 kton reductie (ofwel 1760.000 ton); voor de electrolyzers ging het om een effect van 135,8 kton (ofwel 135.800 ton). b. Als de lopende gebiedsaanpakken niet vertraagd waren, dan hadden we op dit moment ongeveer 900 tot 1000 woningen meer aangesloten kunnen hebben op een warmtenet dan nu het geval is en daarmee aardgasvrij gemaakt. c. Technische belemmeringen die voor vertraging hebben gezorgd waren de brand bij AVR, waardoor de belangrijkste bron voor de warmtenetten van Eneco en Vattenfall uitviel en zij geen verplichtingen durfden aan te gaan voor een groot aantal nieuwe aansluitingen. Beleidsmatige belemmeringen vormden de verkoop van WbR, waardoor er gedurende het verkoopproces ook onzekerheid was over de bron, waardoor investeringsbesluiten werden aangehouden. Onzekerheid over nieuwe wetgeving (Wcw), en de investeringsonzekerheid die de private warmtebedrijven daardoor ervaren heeft er ook toe geleid dat zij momenteel geen grote nieuwe projecten starten voor bestaande bouw. d. Met de VSO met Vattenfall is in ieder geval geregeld dat de lopende gebiedsaanpakken Pendrecht Zuid en Reyerood West worden afgemaakt. Voor Pendrecht Noord gaan we met NetVerder door. In Prinsenland - Het Lage Land onderzoeken onderzoekt Eneco of daar voor een kleiner gebied op korte termijn wel een warmtenet haalbaar is. In Reyerood-Oost werken we een meer all-electric aardgasvrij alternatief uit, nu Vattenfall hier geen warmtenet meer gaat aanleggen. In Rozenburg onderzoeken woningcorporatie Ressor Wonen en NetVerder of daar op kleine schaal gestart kan worden met een warmtenet op basis van een tijdelijke lokale warmtebron, in afwachting van een grotere aardgasvrijaanpak.
71	PvdA	Energietransitie	Tegelijk met het tekenen van de mediation met Vattenfall zijn de gebiedsovereenkomsten voor de gebiedsaanpakken Pendrecht-Zuid deel 2 en Reyerood-West deel 2 getekend die tijdens de mediation zijn aangehouden. Kan worden ingegaan wat het tijdsplan van deze projecten zijn en hoe lang ze zijn uitgesteld? a. Zijn er ook nog andere projecten waarbij de besluitvorming nog aangehouden is?	Met het tekenen van de gebiedsovereenkomsten voor Pendrecht Zuid II en Reyerood West II heeft Vattenfall ook een investeringsbesluit hiervoor genomen. Daarmee kan de voorbereidingsfase van de uitvoering starten. Verwacht wordt dat in de loop van 2026 de aanleg voor deze delen van de gebiedsaanpakken in uitvoering gaat (bij voldoende deelname per aanlegcluster). De eerste aansluitronde loopt tot en met 2028 voor Reyerood West II en tot en met 2032 voor Pendrecht Zuid II. Aanvankelijk zouden de eerste woningen in deze delen van deze gebiedsaanpakken in 2024 worden aangesloten. De uitvoering van deze gebiedsaanpakken hebben dus drie jaar vertraging opgelopen. In Pendrecht Zuid II zal de uitvoeringsfase, volgens de huidige planning, ook langer duren. a. Er zijn geen andere gebiedsaanpakken binnen het Vattenfall gebied waarvoor besluitvorming als gevolg van de mediation met Vattenfall is aangehouden.
72	PvdA	Energietransitie	Voor hoeveel van de begrote technische maatregelen binnen de energietransitie is cofinanciering van het Rijk, EU of marktpartijen noodzakelijk? Welke Rotterdamse projecten zijn gevoelig voor uitval of vertraging bij het uitblijven van deze bijdragen?	Binnen Energietransitie wordt voor een groot deel geleund op incidentele rijksmiddelen, zoals de SPUK (specifieke uitkering) Energiearmoede, Isolatieaanpak en CDOKE middelen voor uitvoeringskracht (FTE's en inhuur). Ook voor aardgasvrij zijn rijksmiddelen beschikbaar zoals Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW)-middelen, een speciale bijdrage voor BoTu en Pendrecht en NPRZ-middelen. Deze middelen zijn inmiddels allemaal ontvangen, er bestaat geen risico dat deze bijdragen uitblijven. De toekenning van deze middelen in de toekomst is echter onzeker, zoals voor Energiearmoede (stopt vanaf 2026) en CDOKE (onzeker, nog geen vervolgafregeling vanaf 2026). Voor Energiearmoede is nu de verwachting dat een voorzetting van middelen vanuit het rijk uitblijft. Voor het voortzetten van de aanpak van energiearmoede in de stad zijn dan andere middelen nodig.
73	PvdA	Energietransitie	In de voorjaarsnota staat dat de bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget zal eindigen op 31-12-2026. Wat van effect zal dit hebben op de lopende projecten die gebruik maken van dit budget?	Het DTB heeft een looptijd van 2023 tot en met 2026. Na 2026 zijn er dus geen middelen meer beschikbaar vanuit het DTB. De meeste projecten zullen afgerond zijn in 2026. Wel is van een aantal DTB-projecten bekend dat deze nog door zullen lopen na 2026. Om continuïteit te bieden na 2026 heeft het college besloten van een aantal projecten de looptijd te verlengen met maximaal twee jaar. Het betreft onder andere de Gebiedsgerichte aanpakken isoleren koopwoningen (maximaal 2 jaar), Programma Walstroom (maximaal 1 jaar) en Smart Energy Systems (maximaal 1 jaar). Het totale budget van al deze projecten blijft onveranderd. In geval van subsidies dient in ieder geval in 2026 de beschikking verleend te zijn in overeenstemming met de spelregels DTB. En voor eind 2026 dienen alle verplichtingen en realisaties vastgelegd te zijn. De resterende periode ligt de focus van het DTB op de uitvoering van de projecten. Voor lopende projecten zullen de effecten zijn dat volop wordt ingezet om de projecten te realiseren. Hiertoe monitort fondsbeheer structureel op de besteding van de DTB-projecten om strak te sturen op de financiën en resultaten. Voor alle lopende projecten zijn voldoende middelen gereserveerd tot afronding eind 2026 (enkele projecten kunnen uitlopen na 2026 met de huidige gereserveerde middelen). Sommige projecten eindigen na 2026 omdat er geen dekking meer is, zoals de duurzaamheidsvouchers voor het MKB, Smart Energy Systems en Walstroom.
74	PvdA	Economische ontwikkeling	Met de verhoging van de omslagrente van 2,0% naar 2,5% per 2025, hoe beïnvloedt dit de financiële haalbaarheid van investeringen in economische ontwikkeling, zoals het verduurzamen van bedrijventerreinen of het ondersteunen van innovatieve startups? Zijn er specifieke projecten die hierdoor vertraagd of aangepast moeten worden?	Een verhoging van de omslagrente maakt investeringen duurder, waardoor minder investeringen financieel haalbaar zullen zijn. Op dit moment hebben we geen aanwijzingen dat er projecten op bedrijventerreinen of startups zijn vertraagd hierdoor.

75	PvdA	Economische ontwikkeling	In de voorjaarsnota staat dat de gemeente samen met partners aan het lobbyen is voor het verbeteren van het vestigingsklimaat in de haven. Kan worden aangegeven of hier al concrete resultaten uit zijn gekomen?	De lobby gericht op het investeringsklimaat is een gezamenlijke inspanning, samen met Deltalinqs, HbR en Provincie. Dit is een lange termijn investering die ook korte termijn resultaten heeft opgeleverd. * CO2: Het kabinet past de CO2-heffing aan om bedrijven extra tijd te geven om te verduurzamen en men staat open voor voor alternatieven * Plasticheffing/-norm zullen niet worden ingevoerd in hun huidige vorm. De sector wordt uitgenodigd om via de 'Plastictafel' alternatieven uit te werken. * Marktvraag vergroten:Er is €2,1 miljard euro beschikbaar voor productietenders en €662 miljoen voor vraagsubsidies voor de toepassing van waterstof in de industrie. Het kabinet kiest voor een relatief lage verplichte inzet van 4% hernieuwbare waterstof om de verplichting draaglijk te maken voor afnemers. Bovendien zal de raffinageroute voor het gebruik van groene waterstof anders worden vormgegeven, wat het aantrekkelijker maakt om groene waterstof te gebruiken bij de productie van brandstoffen * Aramis: Het kabinet investeert fors in het CCS-project Aramis. Het kabinet neemt de grote risico's uit het project weg door geld beschikbaar te stellen en kosten af te dekken. * Netcongestie: Het kabinet neemt regie op de aanpak van netcongestie en het toekomstbestendig maken van het elektriciteitsnet. Het kabinet streeft naar een snellere fysieke uitbreiding van het nationale hoogspanningsnet en een beter benutting van het bestaande net. Door aanpassing werkwijze, versnelling projecten, kortere procedures, gebiedsinvesteringen en aanstellen van prioritaire gebieden * DRC: Men erkent de Delta Rhine Corridor als cruciale infrastructuur. Er worden leidingen aangelegd voor transport van waterstof en CO2.												
76	PvdA	Economische ontwikkeling	Is er voor het project Klus & Coach een streef doelstelling voor het aantal ondernemers dat geholpen moet zijn met duurzaamheidsmaatregelen	Met de verlenging van de aanpak Klus en Coach streven wij ernaar om de komende periode nog 350 ondernemers te helpen met duurzaamheidsmaatregelen (start juli 2025). Inmiddels zijn er al 1200 ondernemers geholpen												
77	PvdA	Economische ontwikkeling	De gemeente wil toeristische marktinitiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van aantrekkelijke gebieden en wijken faciliteren. Hoe wordt de impact van toerisme op de leefbaarheid en mobiliteitsdruk op wijkniveau gemonitord? Worden daar technische modellen of meetinstrumenten voor gebruikt? a. Valt onder deze gebieden/wijken ook de kleiner kernen en Hoogvliet? b. Wat verstaat de gemeente onder toeristische marktinitiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van aantrekkelijke gebieden en wijken?	Wat betreft de druk op de leefomgeving (ook wel 'toerismedruk' genoemd) volgen we de methodiek van het Centraal Plan Bureau (CBS). Het CBS gebruikt het aantal hotelovernachtingen per dag per 1.000 inwoners als indicator. Andere grote steden hanteren deze methodiek ook, waardoor vergelijking mogelijk is. Op wijkniveau monitoren we dit niet. Verder is in 2022 onderzoek gedaan naar het draagvlak van toerisme onder bewoners met het voornemen dit eens in de vier jaar te herhalen. Om dit tussentijds te peilen is in 2024 in de Omnibusenquête gevraagd hoe onze inwoners staan tegenover toerisme. De impact van toerisme op mobiliteitsdruk wordt niet gemeten. a. In de uitvoering van het toerismebeleid richten we ons op een beperkt aantal gebieden/wijken. Gezien de beschikbare capaciteit en middelen moeten we keuzes maken. Om spreiding van bezoekers te bevorderen geven we prioriteit aan wijken/gebieden rond het centrum (Oude Noorden, Delfshaven, Afrikaanderwijk en Feijenoord) en de kleine kern Hoek van Holland. b. Toeristische marktinitiatieven zijn initiatieven die uit de markt komen en (in potentie) bezoekers aantrekken. Aangezien het uitgangspunt van de toerismevisie is dat toerisme geen doel op zich is, maar een middel om bij te dragen aan de gemeentelijke opgaven van de stad, zal een toeristisch marktinitiatief de merkwaaarden van de stad en/of de identiteit van het betreffende gebied/wijk moeten versterken.												
78	D66	ASIS	Wat is de definitie van een 'vroege' signalering binnen de huidige werkwijze?	Dit zijn signalen van vroege betalingsachterstanden van meer dan 1 maand in huur (ook particuliere huur), energie, water en zorgverzekering. Dit is bepaald in de Wgs (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening).												
79	D66	ASIS	Wat is de exacte drempel voor het inzetten van een huisbezoek bij schuldsignalering? Zijn er gemeentelijke richtlijnen of protocollen voor deze huisbezoeken die inzichtelijk zijn voor de raad?	Deurbezoeken worden afgelegd als er sprake is van een huurachterstand hoger dan 1.000 euro of als binnen 6 maanden 3 signalen (van 1 of verschillende partners) worden ontvangen (zie ook voortgangsrapportage armoede en schulden).												
80	D66	ASIS	Welke factoren liggen ten grondslag aan de verhoging van het COA-budget met €47 miljoen in 2026?	In 2026 waren nog geen baten/lasten begroot. Voor 2026 is er nog geen beschikking ontvangen vanuit het Rijk. We begroten dit programma 2 jaar vooruit, waarbij we het 2e jaar waarvoor we nog geen beschikking hebben ontvangen vanuit het Rijk, gelijk met het 1e jaar maken waarvoor we wel een beschikking hebben gekregen. Zodra volgend jaar de nieuwe beschikking voor 2026 ontvangen is, stellen we de begroting conform bij en wordt dit bedrag tevens opgenomen voor 2027.												
81	D66	ASIS	Hoeveel ruimte en vrijheid heeft de gemeente bij de inzet van het (verhoogde) COA-budget?	In de bestuursovereenkomst Asielopvang op het water is afgesproken welke taken de gemeente doet. Die afspraken zijn afgebakend tot kadefvoorzieningen, communicatie en dergelijke en kent zeer weinig ruimte en vrijheid.												
82	D66	Werk en Inkomen	Hoeveel jongeren zijn in het eerste tertaal van 2025 in- en uitgestroomd in de bijstand, en wat is de vergelijking met 2024 en 2023?	<table><tr><td></td><td>T1 2025</td><td>T1 2024</td><td>T1 2023</td></tr><tr><td>Instroom</td><td>727</td><td>634</td><td>607</td></tr><tr><td>Uitstroom</td><td>351</td><td>415</td><td>320</td></tr></table>		T1 2025	T1 2024	T1 2023	Instroom	727	634	607	Uitstroom	351	415	320
	T1 2025	T1 2024	T1 2023													
Instroom	727	634	607													
Uitstroom	351	415	320													
83	D66	Werk en Inkomen	Op basis van welke criteria worden heronderzoeken geselecteerd als er geen signaal van fraude is?	De selectie van bijstandsgerechtigden voor een heronderzoek wordt op twee manieren gedaan: - Aselecte steekproef: bijstandsgerechtigden worden aselect geselecteerd uit de bijstandspopulatie. - Langste in de bijstand eerst: bijstandsgerechtigden die het langst in de bijstand zitten en eerder geen heronderzoek hebben gehad worden geselecteerd.												
84	D66	ASIS	Welk bereik van de Rotterdamspas wordt verwacht in 2026?	Aselecte steekproef: bijstandsgerechtigden worden aselect geselecteerd uit de bijstandspopulatie.												

85	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Hebben de 71 jongeren die via gezondheidscoaches op speciaal voortgezet onderwijs, praktijkonderwijs en mbo-scholen (niveau 1 en 2) een traject volgden wegens problematisch middelengebruik ook nazorg ontvangen, en zijn de effecten van zowel de trajecten als nazorg bekend?	Na de zomer ontvangt de raad uitgebreide voortgangsrapportage (2023 tot en met het eerste halfjaar van 2025) van dit vierjarige programma. Hieronder een korte reactie. De interventie 'gezondheidscoaches' (met zowel beleid, signalering, motiverende gesprekken) is wetenschappelijk bewezen effectief; na een traject geeft de gezondheidscoach een terugkoppeling aan de verwijzer (mentor/ docent/ zorgteam) en zij verzorgen de nazorg. Tevens loopt de gezondheidscoach (gc) nog steeds laagdrempelig en benaderbaar rond en blijft aangesloten bij het zorgteam, waardoor jongeren of door de gc zelf makkelijk contact gemaakt kan worden. De effecten van alle interventies in het programma worden in 2026 gemeten.
86	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Wat is de actuele tussenstand van het aantal jongeren dat in 2025 een individueel traject volgt? Ligt Rotterdam op koers om het doel van 184 jongeren te halen?	Op 23/06/25 hebben 96 jongeren een traject gevolgd, hiermee liggen we op koers om ons doel te halen.
87	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Welke toename in vroegsignalering verwacht de gemeente concreet door het trainen van 165 professionals binnen de jeugdhulp, wijkteams en jeugd- en jongerenwerk?	Met de effectieve training die deze professionals volgen verhogen we de kennis en vaardigheden over vroegsignaleren middelen problematiek, er is dus een toename van vroegsignaleringsvaardigheden. Hiermee zijn ze in staat om zelf een goed gesprek te voeren of door te verwijzen naar Youz. (Met een zeer conservatieve schatting dat een professional 10 cliënten (jongeren/gezinnen) heeft gaan wij ervanuit dat we 1650 jongeren/ gezinnen bereiken met vroegsignalering. Als er middelenproblematiek speelt wordt dit dus tijdig gesignaleerd. We kunnen niet meten of deze professionals meer jongeren doorverwijzen.
88	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Hoe wordt de effectiviteit van de trainingen aan professionals in het vroegtijdig herkennen van problematisch middelengebruik structureel gemeten en geëvalueerd?	De trainingen aan professionals 'Open en alert' is een bewezen effectieve interventie. Deelnemers krijgen een voor en nameting om te meten of hun kennis en vaardigheden om te signaleren zijn vergroot.
89	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Hoe beoordeelt de gemeente het succes van de drugstestservice, gelet op het aantal van 240 bezoekers in het eerste kwartaal van 2025 en de gevonden percentages van verschillende middelen? Zijn er bijvoorbeeld minder slachtoffers door gevaarlijke stoffen geconstateerd?	Drugstestservice is verbonden aan een landelijke organisatie (DIMS- Trimbos) Zij monitoren met alle 23 drugstestservices of er gevaarlijke middelen rond gaan (Red Alert) en wat er momenteel op de markt is. Alle bezoekers krijgen een 'harm reduction' gesprek; gebruik niet maar als je toch gebruikt doe het dan veilig. Daarnaast kan de testuitslag ervoor zorgen dat het middel niet wordt gebruikt (vervuild, veel sterker of een ander middel). Hiermee hopen we slachtoffers te verminderen, er zijn helaas geen cijfers van slachtoffers van gevaarlijke stoffen beschikbaar.
90	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Welke meerwaarde ziet de gemeente zelf in het structureel aanbieden van deze drugstestservice?	Met de drugstestservice monitoren we de lokale drugsmarkt en bieden we bezoekers van de service de mogelijkheid om veiliger drugs te gebruiken. Met het huidige budget financieren wij 50 weken openstelling van gemiddeld 3 uur, waarvan 25 weken met dubbele bezetting van personeel. Youz, de aanbieder van de drugstestservice, geeft aan dat dit voldoende is.
91	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	In hoeverre draagt de inzet op gezondere leefstijl en meer sport concreet bij aan het verminderen van de groeiende zorgvraag, en hoeveel financiële middelen zijn beschikbaar gesteld om dit te vergoten?	Het verbeteren van leefstijl en meer sporten en bewegen draagt bij aan de algemene gezondheid en kan zorg voorkomen. Bijvoorbeeld zorg die samenhangt met chronische ziekten die verband houden met leefstijl zoals hart en vaat ziekten, diabetes. Voor de financiële kaders verwijzen we naar de beleidskaders Gezonder 010 en de Sportnota resp. begrotingsprogramma Volksgezondheid en Sport en recreatie.
92	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Zijn er mogelijkheden om het aantal beschikbare opvangplaatsen voor dakloze EU-arbeidsmigranten uit te breiden nu ook voor komend jaar budget is vrijgemaakt?	Nee, met deze middelen kunnen we de huidige opvang voor niet rechthebbende EU-arbeidsmigranten in stand houden.
93	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Worden er proactief oplossingen gezocht voor de circa 30% die niet succesvol uitstroomt uit de opvang? Kunnen zij opnieuw instromen in het opvangtraject?	Als de groep die niet succesvol uitstroomt in de stad verblijft en in beeld blijft van de hulpverlening en veldwerk kunnen ze toegeleid worden naar een passend traject. Als toeleiding naar werk niet (meer) realistisch is dan is terugkeer naar land van herkomst de optie die we kunnen ondersteunen. Voor mensen die uitvallen en overlast blijven veroorzaken wordt stevig ingezet op (gedwongen) terugkeer naar het land van herkomst. Voor structurele overlastplegers is geen plek in onze stad.
94	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Door wie en op basis van welke criteria worden de subsidieaanvragen binnen het kader van de subsidieregeling Informele Leerondersteuning beoordeeld, gelet op het feit dat de ingediende aanvragen het beschikbare budget van €800.000 voor de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026 overstijgen?	Er is een tender uitgevoerd, aanbieders konden inschrijven en de aanvragen zijn beoordeeld op het voor deze regeling ontworpen subsidiekader (24bb000891). In die regeling is rekening gehouden met ervaring in het gebied. Er is een subsidieplafond bepaald van 50.000 euro per aanvraag per schooljaar. De regeling was voor twee schooljaren, dus aanbieders konden maximaal 100.000 euro aanvragen. Er zijn ook initiatieven die minder budget hebben aangevraagd. Beoordeling is gedaan door de gebiedsadviseur Jeugdwelzijn als 1e beoordelaar. Daarnaast heeft de beleidsadviseur van de afdeling Onderwijs als 2e beoordelaar de aanvragen beoordeeld.
95	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Is het mogelijk dat organisaties een positieve beoordeling ontvangen op hun subsidieaanvraag binnen het kader van de subsidieregeling Informele leerondersteuning , maar desondanks geen subsidie toegekend krijgen vanwege het beschikbare budget?	De aanvragen zijn beoordeeld en gewogen met een puntensysteem. Er zijn 11 aanvragen gehonoreerd en 7 aanvragen afgewezen, op basis van de beoordeling. Dit had ook te maken met het bereiken van het subsidieplafond en dus niet alleen door puntentelling. Deze zijn hierover geïnformeerd.

96	D66	Zorg, welzijn en wijkteams	Hoeveel unieke kinderen maken jaarlijks gebruik van Kinderparadijs Meidoorn? Is bekend uit welke wijken of postcodes deze kinderen afkomstig zijn?	Er hebben 12.451 kinderbezoeken plaats gevonden in speeltuin Wikado. Het totaal aantal deelnames aan activiteiten is 4.073. Het aantal unieke deelnemers is 395. De kinderen komen voornamelijk uit postcodegebied 3032, 3035 en 3036 (Oude Noorden), maar ook uit Crooswijk.
97	D66	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel kilometer aan fiets- en wandelpaden wordt er aangelegd in 2026?	Dit wordt niet in kilometer bijgehouden. In het najaar van 2025 krijgt uw raad weer een rapportage Mobiliteit. Deze rapportage bevat zoals ieder jaar ook weer een actueel overzicht van de voortgang van fysieke verkeersveiligheid en fietsprojecten. De meest actuele rapportage Mobiliteit 2024 kunt u terugvinden in ibabs met het kenmerk M2411-2347 24bb008862.
98	D66	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel kilometer aan straten wordt autoluw gemaakt in 2026	Dit wordt niet in kilometer bijgehouden. Dit college werkt niet alleen middels fysieke ingrepen aan het autoluw maken van de (binnen)stad. Denk aan het stimuleren van het gebruik van P+R, OV, deelauto's en de fiets, het invoeren van 30 km/h op 115 straten etc. Hieronder enkele voorbeelden van straten waar in 2026 werkzaamheden starten voor herinrichting en middels fysieke ingrepen autoluw worden gemaakt: - Hofplein (herinrichting, 30 km/h etc) - Claes de Vrieselaan (herinrichting, 30 km/h, fietsstroken etc) - Van Aerssenlaan (herinrichting 30 km/h, nieuw voetpad, veiliger fietsoversteken etc). - Schiedamse Vest (herinrichting, 30 km/h, éénrichtingsverkeer t.h.v. school)
99	D66	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel mobiliteitshubs worden er aangelegd in 2026?	Dit jaar ronden we de uitrol van buurtvervoershubs af met de plaatsing van in totaal 35 hubs. Daarna zullen we blijvend monitoren hoe de hubs het doen. Waar er nog een nodig is, zal die worden aangelegd, maar dat zal om enkele hubs gaan. Op voorhand valt niet te zeggen hoeveel.
100	D66	Economische ontwikkeling	Hoeveel parkeerplaatsen worden tot terras gemaakt in 2026?	Er is geen beleid of doelstelling (en budget) om parkeerplaatsen tot terrassen te verstoepen. Het antwoord is dan eigenlijk 0. Incidenteel vindt verstoeping tbv terras wel plaats, maar niet structureel.
101	D66	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel frequenter gaan metro's in 2026 rijden?	Hier is de raad middels de vervoerplannen 2026 over geïnformeerd (25bb 002122). In 2026 zijn geen frequentieverhogingen voorzien t.o.v. 2025 (toen de frequentie tussen Rotterdam Centraal en Slinge in het dal is verhoogd van 12x/u naar 18x/u). Wel heeft de RET goede hoop dat de spitsfrequentie van 12x/u tussen op lijn E tussen Rotterdam Centraal en Pijnacker Zuid ook daadwerkelijk gereden gaat worden (is nu niet het geval vanwege het personeelstekort), waardoor er in de praktijk wel sprake is van een frequentieverhoging. De spitsfrequenties tussen Schiedam en Vlaardingen en tussen Slinge en Spijkenisse vervallen, maar die spitsritten reden in de praktijk al geruime tijd niet meer.
102	D66	Stedelijke ontwikkeling	Op welke wijze wordt parkeren in garages en P+R's gestimuleerd?	Mede als uitwerking van de Rotterdamse P+R-strategie wordt er gewerkt aan een marketingstrategie gericht op betere bezetting van de P+R-voorzieningen, maar ook van de openbare parkeergarages. De strategie is gericht op vergroten zichtbaarheid (bv. publiekscampagne P+R), vergroten vindbaarheid (bv. navigatie- en zoekplatformen en wayfinding buitenruimte), verbeteren digitale klantreis (bv inzetten reserveringsproducten), stakeholder partnerships (bv. samenwerking met publiekstrekking, linkbuilding websites) en optimalisatie eigen website (duidelijke landingspagina's en verbeteren gebruikerservaring).
103	D66	Veilig	Hoeveel extra camera's zijn er in 2024 geplaatst en hoeveel staan er gepland in 2025?	In 2024 zijn er circa 15 camera's bijgeplaatst, waarvan de uitbreiding in Bloemhof met negen camera's het grootste project betrof. Andere locaties zijn geweest in Delfshaven (4) en aan de Schoterbosstraat en Hippiashof. Op de planning in 2025 staat het project Oudehaven met vijf camera's. Dit betreft een groot project met een technische uitdaging, waardoor er enkele gestuurde boringen moeten worden uitgevoerd. Dit is momenteel in uitvoering. In de tweede helft wordt uitvoering gegeven aan in de evaluatie vastgestelde maatregelen, zoals diverse verplaatsingen van camera's.
104	D66	Veilig	Hoe vaak zijn er acties mbt preventief fouilleren gepleegd in 2025?	De raad wordt op zeer korte termijn geïnformeerd middels het jaarverslag preventief fouilleren 2024. Dit jaarverslag is recent door de politie aan de driehoek aangeboden en bevat de aantallen acties, maar ook het aantal gefouilleerde personen en aangetroffen wapens.

105	D66	Energietransitie	Lukt het de gemeente om met de huidige middelen netcongestie effectief aan te pakken?	Voor de aanpak netcongestie is met name personele inzet benodigd: maatwerk zal meerjarig nodig blijven en dit is vooral gekoppeld aan de inzet van mensen. Deze personele inzet wordt op dit moment bekostigd vanuit CDOKE middelen. Door de explosieve groei van personele inzet op netcongestie zal dit een steeds groter deel (gaan) claimen van de beschikbare CDOKE middelen. Daarom roepen we op dit moment, samen met de andere G4 steden, het Rijk op om specifieke middelen beschikbaar te stellen voor uitvoeringscapaciteit bij gemeenten voor een effectieve aanpak op netcongestie. Deze middelen dekken dan met name de personele inzet bij de gemeente. Wat betreft materiële lasten voor bijvoorbeeld de FlexScan is er budget vanuit het DTB beschikbaar gesteld. Ook is er een frictiebudget vanuit de RIM van €5 miljoen beschikbaar. Voor dit jaar en volgend jaar verwachten we dat dit voldoende is. Hoeveel meer middelen er in de komende jaren nodig zijn, is op dit moment lastig in te schatten omdat de Rotterdamse Aanpak Netcongestie in haar aanpak juist wil leren van welke inzet effectief is gebleken en welke inzet we betere kunnen staken of herprioriteren. We verwachten hierover in/na 2026 meer meer duidelijkheid over te kunnen geven.
106	D66	Energietransitie	Is de aanleg van gemeentelijke warmtenetten betaalbaar voor inwoners? Wat verstaat de gemeente onder 'betaalbaar'?	Vooropgesteld, er worden geen gemeentelijke warmtenetten aangelegd in de stad. Warmtebedrijven Eneco en Vattenfal hebben in 2006 van de gemeente een concessie verworven om voor eigen rekening en risico warmtenetten aan te leggen t.b.v. nieuwbouw en renovatieprojecten. In de concessie zijn prijsafspraken gemaakt voor over de aansluittarieven voor de vastgoedeigenaar (eenmalige kosten die betaald moeten worden voor een aansluiting) en over de leveringstarieven voor de verbruikers van warmte (waarbij met name de korting op het jaarlijks vastrecht relevant is). Door deze afspraken is de warmterekening voor de eindverbruikers gemiddeld 20% lager dan de warmterekening op basis van de wettelijk maximaal toegestane warmtetarieven (het zogenaamde 'niet-meer-dan-anders'-tarief wat gebaseerd is op gas). De gemeente is van mening dat de concessietarieven in de huidige situatie, waarbij de gasreferentie nog bestaat, betaalbaar is. Voor het aardgasvrij maken van bestaande bouw is de gemeente gebiedsaanpakken gestart en heeft hiervoor aanvullende afspraken gemaakt onder de concessies met Eneco en Vattenfall. Voor het aansluittarief is afgesproken dat eigenaar-bewoners voor €1500,- kunnen aansluiten. Dit bedrag is vergelijkbaar met de kosten van een nieuwe cv-ketel. In de gebiedsaanpakken gelden voor de levering van warmte ook de gunstige concessietarieven.
107	D66	Energietransitie	Hoeveel warmtenetten zijn er aangelegd in Rotterdam?	Eneco heeft in Rotterdam een warmtenet gerealiseerd ten noorden van de Maas. Vattenfall heeft een warmtenet gerealiseerd op Zuid en in Hoogvliet. In Hoek van Holland heeft Ennatuurlijk een klein warmtenet gerealiseerd. Daarnaast zijn er de laatste jaren ook WKO systemen (warmte-koude opslag) aangelegd, wat ook gezien kan worden als kleine warmtenetten met een eigen bron.
108	D66	Energietransitie	Hoeveel warmtenetten gaat het college nog aanleggen in de stad?	In het coalitieakkoord is afgesproken de lopende pilots aardgasvrij afgemaakt zullen worden. In het kader daarvan zullen er nog warmtenetten worden worden uitgebreid of aangelegd. Onder andere in Reyerood-West, Pendrecht-Zuid en Noord en een deel van Prinsenland - Het Lage Land.
109	D66	Energietransitie	Hoeveel woningen zijn er in het afgelopen jaar verduurzaamd in Rotterdam?	Omdat er naar aantal verduurzamende woningen is gevraagd, hebben we gekeken naar woningen die met een subsidie van de gemeente een verduurzamingstap hebben genomen. Onder verduurzaming hebben we isolatie, aansluiting warmtenet, zonnepanelen gerekend. Via de subsidies voor eigenaar-bewoners, vve's en corporaties hebben we in 2024 voor 5000 woningen een van deze subsidies verleend. Eigenaren die geen gemeentelijke subsidie hebben benut, hebben we niet volledig in beeld, omdat de gegevens daarvan niet beschikbaar gesteld worden aan gemeenten. In onze cijfers zitten ook de woningen die in 2024 zijn bereikt met de gemeentelijke gebiedsgerichte isolatieaanpak. De gemeentelijke isolatieaanpak richt zich op woningen met een WOZ-waarde onder 429.300 euro en een slechte energetische staat. Deze aanpak doen we met geld uit het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) en uit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP). De middelen van het NIP lopen tot en met 2029. Door een meerjarige collegeperiode overstijgende aanpak, verwachten we dat de komende jaren een stijging van de woningeigenaren die we hebben kunnen helpen met het zetten van een isolatiestap.
110	D66	Energietransitie	Ligt Rotterdam met de huidige uitgaves op koers om effectief bij te dragen aan de landelijke reductienorm van 55% minder CO2-uitstoot in 2030?	Nee, met het huidige pakket aan maatregelen gaan Rotterdam en Nederland de doelstelling voor 2030 niet halen. De meest recente doorrekening van de DCMR toont aan dat voor Rotterdam met de uitvoering van het huidige KAR in 2030 een reductie van 7.6 Mton CO ₂ wordt gerealiseerd, wat lokaal neerkomt op -33% ten opzichte van 1990. Volgens de berekeningen van het PBL (KEV 2024) ligt Nederland op koers voor een broeikasgasemissiereductie van 44 tot 52 procent in 2030 ten opzichte van 1990.
111	D66	Energietransitie	Hoeveel km2 zonnepanelen zijn er vorig jaar geplaatst in Rotterdam?	We meten jaarlijks het aantal/oppervlakte zonnepanelen in de gemeente. Tijdens de vorige zonmonitor (april 2024) lag er 1,9 vierkante kilometer zonnepaneel. We werken nu aan de zonmonitor van dit jaar adhv een luchtfoto van voorjaar 2025. Zodra deze gegevens beschikbaar zijn, worden deze gedeeld met de raad.
112	D66	Energietransitie	Hoe afhankelijk is Rotterdam van aardgas voor de energievoorziening?	Momenteel zijn er in Rotterdam nog 236.600 kleinverbruikaansluitingen (met name woningen) op het gasnet aangesloten en 888 grootverbruikaansluitingen. (data: Stedin 2025). Deze aansluitingen zijn afhankelijk van aardgas.
113	D66	Energietransitie	Is er in het afgelopen jaar een afname geweest van het gebruik van aardgas? Hoe groot was die afname?	In 2024 is het aardgasverbruik met ongeveer 15M m3 toegenomen t.o.v. 2023. Deze toename zat vooral bij grootverbruikaansluitingen.

114	D66	Energietransitie	Wat is de huidige omgevingswaarde voor de luchtkwaliteit? Hoe groot is de aanscherping van de nieuwe EU-verordening en wat betekent dat voor de aanpak van luchtvervuiling door de gemeente?	De huidige omgevingswaarden voor de luchtkwaliteit staan beschreven in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De belangrijkste omgevingswaarden voor Rotterdam zijn de stoffen NO2 met een jaargemiddelde van 40 microgram/m3; voor PM10 (fijnstof) een jaargemiddelde van 40 microgram/m3; en voor PM2.5 (fijnstof) een jaargemiddelde van 20 microgram/m3. Eind 2024 heeft de EU een nieuwe richtlijn luchtkwaliteit vastgesteld en deze zal eind 2026 in Nederlandse wetgeving zijn geïmplementeerd. De huidige omgevingswaarden zullen fors worden aangescherpt namelijk een jaargemiddelde grenswaarden voor NO2 van 20 microgram/m3; voor PM10 een jaargemiddelde van 20 microgram/m3 en voor PM2.5 een jaargemiddelde van 10 microgram/m3. Volgens de berekeningen van het RIVM leveren de nieuwe grenswaarden voor het zichtjaar 2030 overschrijdingen op voor de component NO2. In de raadsbrief met kenmerk 25bb001730 is de noodzaak van een programma toegelicht.
115	D66	Veilig	Hoeveel demonstraties zijn er verboden en op welke gronden?	In 2024 zijn er geen demonstraties verboden. In 2025 tot nu toe ook niet.
116	D66	Energietransitie	Wat is de financiële impact van netcongestie op de Rotterdamse economie? Is er economische schade?	Dit is lastig om te bepalen en op dit moment niet volledig inzichtelijk. Deze effecten zijn namelijk niet direct bij het aankondigen van congestie duidelijk. Zoals uit de Netcongestiescan blijkt van maart dit jaar is er impact op de Rotterdamse economie en het Rotterdamse vestigingsklimaat. Deze impact concretiseren is lastig, omdat keuzes van bedrijven niet alleen afhankelijk zijn van netcongestie, maar ook samenhangen met andere ontwikkelingen en beslissingen die nog genomen moeten worden. Wel zien we in gemeente Rotterdam een opgave om voldoende bedrijfsruimte te behouden, bedrijven te laten uitbreiden en nieuwe plekken voor partijen te vinden, wat door netcongestie bemoeilijkt wordt.
117	D66	Onderwijs	Hoeveel kinderen met een onderwijsachterstand zijn er het afgelopen jaar geholpen?	Het aantal kinderen dat geholpen is met het onderwijsachterstanden is niet één-op-één uit te drukken in leerlingaantallen. We monitoren namelijk niet op individuele leerlingen, maar sturen op schoolniveau via een gewogen bekostigingssysteem. Dat betekent dat we extra investeren in scholen met een achterstandsscore. Deze scholen ontvangen – afhankelijk van de samenstelling van hun leerlingenpopulatie – meer gemeentelijke subsidie, zodat zij gericht kunnen investeren in ondersteuning, kwaliteit van onderwijs en het verkleinen van achterstanden. Op deze manier komt het geld daar terecht waar de behoefte het grootst is. Zo zorgen we ervoor dat scholen met de zwaarste opgave ook de meeste ruimte hebben om het verschil te maken voor hun leerlingen.
118	D66	Onderwijs	Hoeveel kinderen in armoede maken gebruik van de gratis voorschoolse educatie? Is dit een stijging ten opzichte van vorig jaar?	De regeling die zich richt op kinderen in armoede is de 130% regeling in NPRZ gebied (voor peuters in gezinnen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum). Die is gestart op 1 augustus 2024. Op dit moment maken 862 kinderen gebruik van deze regeling. Dit is de eerste meting t.a.v. de start van de regeling en daarmee dus vanzelfsprekend een stijging. Daarnaast is er de regeling voor ouders in de schuldhulpverlening (regeling Gelijke kansen). Dit aantal schommelt op dit moment rond de 50 kinderen. We zien hier wel een daling in halverwege 2024. Dit zou kunnen komen doordat een deel van deze kinderen nu ook vallen onder de 130% regeling.
119	D66	Onderwijs	Gaat er minder geld naar het onderwijsachterstandenbeleid, nu het college de ambities, volgens de voorjaarsnota, heeft bijgesteld?	De begroting voor het onderwijsachterstandenbeleid is op twee punten bijgesteld. De bijstelling van twee keer €1,4 miljoen betreft onderbestedingen op subsidies binnen dit beleidsterrein. Deze middelen zijn eenmalig teruggevoerd naar het bredere financiële beeld van de stad. Omdat het om onderbesteding gaat, heeft dit geen gevolgen voor de ambities of inzet. Daarnaast is er een structurele bijstelling naar aanleiding van het Regeerakkoord. Het kabinet heeft aangekondigd de rijksfinanciering voor het onderwijsachterstandenbeleid met 10% te verminderen. Het uitgangspunt van dit college is dat dergelijke rijkskortingen niet door de stad worden gecompenseerd. Op termijn betekent dit minder beschikbare middelen, maar binnen deze collegeperiode kunnen de ambities worden gehandhaafd.
120	D66	Onderwijs	Hoeveel middelen zijn er in 2025 begroot voor de 'schil om de school'-aanpak? Graag een uitsplitsing per interventie (tutoren, mentoren, schoolzorgteams, jongerenwerk, kunstvakdocenten, Expeditie Digitaal).	In totaal is er 8,5 mln begroot voor de inzet van het collegetarget Schil om de school. Onderstaand de budgetomvang per interventie. Schoolzorgteams 5,4mln Jongerenwerk op School 1,5mln Tutoren 0,6mln Kunstvakdocenten 0,6mln Mentoren 0,3mln Expeditie Digitaal 0,1mln
121	D66	Onderwijs	Hoe wordt de effectiviteit van deze schil-interventies gemonitord per school? Welke indicatoren worden gehanteerd?	De kwantitatieve ontwikkeling wordt separaat gemonitord. Tegelijkertijd zijn we voortdurend in gesprek met de betrokken partners om te toetsen of de ingezette interventie nog passend is. Daarnaast vinden er bij sommige interventies aanvullende onderzoeken plaats gericht op de inhoudelijke kwaliteit.

122	D66	Onderwijs	Hoeveel scholen hebben gekozen voor “Slim organiseren met kunstvakdocenten”? Is hier sprake van groei ten opzichte van eerdere jaren? Zo ja, hoeveel procent?	Bij de meest recente meting, eind 2024, is vastgesteld dat 9 scholen samenwerken met kunstvakdocenten. Dit betekent een toename ten opzichte van het voorgaande jaar, waarin 5 scholen deelnamen.
123	D66	Onderwijs	Wordt er structureel geïnvesteerd in het opleiden of behouden van kunstvakdocenten, bijvoorbeeld via partnerschappen met mbo-/hbo-instellingen? Zo ja, hoe wordt dit geborgd?	In het kader van ‘Slim organiseren met kunstvakdocenten’ kunnen vakdocenten die dat willen het scholingsprogramma LevelUp Compact van Thomas More Academie volgen. Het vak Pedagogiek & Algemene Didactiek, uit de bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs (pabo), vormt de basis van dit opleidingstraject. Vakdocenten die werken bij een van de deelnemende culturele instellingen en deelnemen aan Slim Organiseren met cultuuronderwijs, kunnen deze opleiding via het project Slim Organiseren met cultuuronderwijs kosteloos volgen. Alle deelnemers wordt ook de mogelijkheid meegegeven om als zij-instromer volledig in het onderwijs te gaan werken.
124	D66	Cultuur	Hoeveel middelen zijn er in 2025 geoormerkt voor cultuurparticipatie, met name in aandachtswijken?	Cultuurparticipatie is een vast speerpunt binnen cultuurbeleid: Cultuur voor alle Rotterdammers. De jaarlijks gesubsidieerden in het Cultuurplan en de Rotterdamse Culturele basis hebben cultuurparticipatie in de meerjarige plannen opgenomen. Rotterdam Festivals ontvangt jaarlijks een bedrag van € 825.000 specifiek ten behoeve van cultuurparticipatie. Cultuur Concreet zet via de regeling Lokale Culturele Programmering jaarlijks een bedrag van ruim € 1,7 mln. in de wijken in waarbij de aandachtswijken prioriteit hebben.
125	D66	Cultuur	In hoeverre sluiten de culturele investeringen aan bij SDG-doelen (zoals SDG 4 – Onderwijs, SDG 11 – Duurzame steden, en SDG 10 – Ongelijkheid verminderen)? Graag per SDG een kwantificering.	Het programma Cultuur levert een waardevolle bijdrage aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's), met name: SDG 3: Goede gezondheid en welzijn, SDG 8: Eerlijk werk en economische groei, en SDG 10: Ongelijkheid verminderen. De beleidsdoelen van de afdeling Cultuur sluiten nauw aan op deze SDG's. Dat betekent dat investeringen in de culturele sector, voortvloeiend uit dit beleid, eveneens bijdragen aan deze doelstellingen. Daarnaast ondersteunt het cultuurbeleid ook SDG 4, met name via cultuuronderwijs en talentontwikkeling, en SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen. Binnen SDG 11 is inclusiviteit een speerpunt, wat ook binnen het cultuurbeleid als kernwaarde geldt. Zo draagt het programma Cultuur actief bij aan het bevorderen van inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame leefomgevingen.
126	D66	Onderwijs	Wat is de ontwikkeling van het aantal kunstvakdocenten in de stad tussen 2020 en 2025? Is er een concrete streefwaarde of groeipercentage voor 2026 vastgesteld?	Tot nu toe zijn binnen het project Slim Organiseren sinds 2022 29 (kunst)vakdocenten gecertificeerd die het programma Level Up Compact hebben gevolgd. En er zijn er nu 6 in opleiding. Als oorspronkelijk streefcijfer was 35 benoemd.
127	D66	Economie	Hoeveel is er in 2024 en 2025 uitgegeven via het ‘Fondsen van Sofie’? Naar hoeveel initiatieven is dit geld gegaan, en binnen welke sectoren? Hoeveel aanvragen zijn er afgewezen en op welke gronden?	In 2024 zijn geen financieringen verstrekt. Totaal staat ca. € 15 miljoen aan leningen uit. Cijfers over 2025 komen beschikbaar bij de jaarrekening over 2025, eerste kwartaal 2026. Op 19 maart 2025 is een overzicht van de initiatieven gestuurd (25bb001951) met de stand in de portefeuille per eind februari 2025. Hierin staat dat het fonds vanaf de start ongeveer 70 projectaanvragen ter beoordeling heeft gehad, waarvan er in totaal 23 zijn gefinancierd. Sommige projecten pasten niet in de strategie, andere projecten hadden een onvoldoende haalbare businesscase. De gehonoreerde projecten betreffen vooral innovatieve en/of duurzame projecten op gebied van productie, bouw, grondstoffen en chemie. Daarnaast enkele woningbouw of wijkverbeteringsprojecten en een bedrijfsverzamelgebouw.
128	D66	Wijken/kleine kernen	Hoeveel projecten zijn gefinancierd vanuit het ‘Fonds Vitale Kernen’? Hoe wordt culturele vitaliteit hierbinnen gedefinieerd en gemeten?	Er zijn 5 projecten gefinancierd vanuit het Fonds Vitale Kernen. In het Fonds wordt culturele vitaliteit niet gedefinieerd of gemeten.
129	D66	Economie	TwitchCon vertrekt na 2026 uit Rotterdam. Welke (financiële of facilitaire) inspanningen zijn er verricht om dit evenement te behouden?	TwitchCon in Rotterdam is nu bevestigd tot en met 2026. Er is nog geen duidelijkheid over een vervolg. Er zijn geen financiële afspraken met de organisatie van TwitchCon. Inspanningen om het evenement te behouden gebeuren door Ahoy en Rotterdam Partners.
130	D66	Economie	Wat is het economische effect van TwitchCon op de stad geweest (werkgelegenheid, bezoekers, hotelovernachtingen, etc.)? Is er een exit-evaluatie gepland?	De cijfers voor 2025 zijn nog niet bekend, maar we kunnen wel wat zeggen op basis van de cijfers van 2024. In totaal hebben 10.500 unieke bezoekers (exclusief Twitch event staff) fysiek Ahoy bezocht. Dit is een combinatie van streamers zelf, fans van streamers en industrie professionals. Dit is opgebouwd uit 57% buitenlandse bezoekers en 43 % Nederlandse bezoekers. De hotelpartner van TwitchCon heeft in Rotterdam 750 reserveringen verwerkt, met ruim 3100 overnachtingen in 13 hotels. Dit zijn grotendeels medewerkers, streamers en genodigden van Twitch (of moedermaatschappij Amazon). De bezoekers zelf hebben hun accommodatie geboekt middels de bekende online platforms en een groot deel van de bezoekers verbleef ook in Airbnb's. Er is nog geen sprake van een definitief vertrek van TwitchCon. Het is gebruikelijk een evaluatie te doen na elke versie van een congres. Lessons learned worden wel meegenomen naar de volgende editie.

131	D66	Economische ontwikkeling	De doelstelling is het behouden van 4.264.471 m ² bedrijfsruimte. Gezien de groei in 2024 tot 4.355.655 m ² : betekent dit dat er in 2025 ruimte is om te verdichten, of wordt extra ruimte als overschot beschouwd?	De extra ruimte is geen overschot in de betekenis van leegstaande bedrijfsruimte. Integendeel, de frictieleegstand is nog steeds te laag (of anders gezegd is de bezettingsgraad zeer hoog). We zouden circa 3 procent (circa 120.000 m ² BVO) meer aanbod nodig hebben voor een evenwichtige vraag-aanbod situatie. Voor de langere termijn weten we dat bedrijfsruimte onder druk staat en de behoefte toeneemt door bevolkingsgroei en bijvoorbeeld voor energietransitie en circulaire bedrijvigheid. We verwachten nog steeds tijdelijk een daling van de voorraad totdat bijvoorbeeld grote ontwikkelingen als Merwevierhaven tot wasdom komen.
132	D66	Economische ontwikkeling	Hoeveel van de extra bedrijfsruimte in 2024 is terechtgekomen bij innovatieve en duurzame bedrijven (startups, scale-ups, circulaire economie)?	Exacte cijfers over de vestiging van innovatieve en duurzame bedrijven in extra beschikbaar gekomen bedrijfsruimte, zijn niet beschikbaar. Voor creatieve en innovatieve bedrijven (vaak start- en ook scale-ups) geldt dat ze betaalbare bedrijfsruimte zoeken en dan is nieuwbouw vaak te duur. Door de nieuwbouw ontstaan wel verhuisbewegingen, waarbij oudere en betaalbare huisvesting beschikbaar komt.
133	D66	Economische ontwikkeling	Wat is de bijdrage van de Rotterdamse economische agenda aan het behalen van SDG-doelstellingen, specifiek SDG 8 (waardig werk & economische groei) en SDG 9 (industrie & innovatie)?	Met diverse projecten en programma's draagt de economische agenda bij aan de SDG doelstellingen 8 en 9. Zoals het MKB actieprogramma gericht op het versterken van de gemeentelijke dienstverlening en toekomstbestendig ondernemerschap waarbij ondernemers geïnformeerd en gestimuleerd worden om digitaal, duurzaam en circulair te ondernemen. We faciliteren ruimte voor werk en voorzieningen via actieplan bedrijfsruimte/collegetarget en de vitale kernen aanpak. Voor doelstelling 9 zetten we ons in op het verduurzamen van de industrie en de haven. Daarnaast zetten we ook in op het versterken van de innovatiekracht van de economie in samenwerking met onze partners InnovationQuarter, EBZ, Havenbedrijf Rotterdam zoals het ondersteunen van start ups en scale ups en campusontwikkeling zoals Rotterdam Square.
134	D66	Economische ontwikkeling	Welke tien bedrijven hebben in 2024 de grootste economische bijdrage geleverd aan de Rotterdamse economie (m.b.t. werkgelegenheid, vestigingsruimte of investeringen)?	Deze gegevens zijn niet beschikbaar en vragen separaat onderzoek. Daarnaast mogen gegevens alleen gedeeld worden na toestemming van de betreffende bedrijven.
135	D66	Economische ontwikkeling	In hoeverre zijn deze bedrijven betrokken bij maatschappelijke investeringen, zoals onderwijs, cultuur of armoedebestrijding?	Deze gegevens zijn niet beschikbaar en vragen separaat onderzoek. Daarnaast mogen gegevens alleen gedeeld worden na toestemming van de betreffende bedrijven.
136	D66	Algemene Middelen	Kan het college de precieze afwijking toelichten tussen de begrote en gerealiseerde dividenduitkering van HbR in 2024? Wat betekent dit voor de begroting van 2025?	In de VJN (p.14) zijn de belangrijkste drivers voor het lagere resultaat bij HbR benoemd. Dit zat hoofdzakelijk in lagere opbrengsten zoals havengelden en hogere kosten, waardoor het resultaat en het daaruit voortkomende dividend weliswaar hoger is dan het jaar ervoor maar lager dan initieel is begroot o.b.v. eerdere prognoses In 2024 was de dividenduitkering HbR niet lager dan begroot. In 2025 is het dividend ca. €3 mln. lager dan eerder was begroot. Voor de verdere jaren is de gemeente in gesprek met HbR en medeaandeelhouder de Staat over HbR's herijkte meerjarenprognoses, de ontwikkeling van HbR's financiële positie en de impact daarvan voor het dividend in 2026 en latere jaren. Hier zal de raad tijdig over worden geïnformeerd.
137	D66	Economische ontwikkeling	Hoe verhoudt de stijging van personeelskosten zich tot eerdere jaren, en wat is het aandeel van IT-contracten en inflatie hierin?	Helaas is de vraagstelling voor ons onduidelijk en hebben we geen antwoord paraat op deze vraag
138	D66	Algemene Middelen	Wordt er nagedacht over alternatieve inkomstenstromen voor de stad, gezien de toenemende kwetsbaarheid van het dividend uit HbR?	Conform staand beleid wordt bij tegenvallende (minder dan begroot) dividend baten eerst gekeken of binnen het taakveld andere (dividend)baten van andere deelnemingen dit kunnen compenseren. Relevant om op te merken is dat ondanks het lagere dividend, HbR nog altijd financieel gezond is. HbR heeft een robuust financiële positie en is zeer kredietwaardig. Tegelijkertijd zijn de (geo politieke) ontwikkelingen zoals het vestigings- en investeringsklimaat, importheffingen en de conflicten in het Midden Oosten juist elementen waardoor de gemeente i.s.m. Deloitte, HbR en medeaandeelhouder de Staat nadrukkelijk kijken naar de meerjarenprognoses en het dividend(beleid) om richting de toekomst tot een adequate prognose te komen voor de gemeentelijke en Rijksbegroting. Het doel is om een gezonde balans te vinden in financiële robuustheid, investerend vermogen en een passend dividendrendement voor de aandeelhouders.
139	D66	Algemene Middelen	Wat zijn de kernpunten uit de nieuwe ondernemingsstrategie 2025–2029 van HbR? Welke rol speelt duurzaamheid, digitalisering en internationale concurrentie hierin?	Begin april is een publieksversie met de raad gedeeld, hierin kunt u de kernpunten teruglezen (uw kenmerk: 25bb001208). De kernpunten of speerpunten zijn: 1] in balans met maatschappij en omgeving, 2] klimaatneutraal en circulair, 3] weerbaarheid, leveringszekerheid en strategische autonomie en 4] toekomstbestendig verdienvermogen. Duurzaamheid, digitalisering en internationale concurrentie zijn onderwerpen die nadrukkelijk de aandacht van HbR hebben en ook onderdeel zijn van de strategie. Zo is duurzaamheid opgenomen onder het 2e speerpunt en kent diverse onderliggende KPI's. Digitalisering en internationale concurrentie zijn met name onderdeel van speerpunt 4 (toekomstbestendig verdienvermogen). Ook voor deze onderdelen zijn concrete KPI's opgenomen.

140	D66	SDG	Hoeveel van het gemeentelijk budget is in 2024 en 2025 ingezet op SDG-doelen? Graag een uitsplitsing per doel, gekoppeld aan de begrotingsprogramma's.	Uitgangspunt is de wettelijke verplichte sturing op een beleidsbegroting en financiële begroting. De SDG's vervangen de begrotingsprogramma's en bijbehorende doelen niet omdat ze niet altijd even goed passen bij de gemeentelijke praktijk en/of overeenkomen met de doelstellingen van de begrotingsprogramma's. Daarnaast omdat wij als gemeente met de uitvoering van een aantal wettelijke taken vanzelfsprekend bijdragen aan een aantal SDG's. In de begroting en jaarrekening wordt met de paragraaf SDG's inzicht gegeven in wat de gemeente bijdraagt aan het bereiken van de SDG's. Uitgangspunt daarvoor zijn de begrotingsprogramma's met de daarin opgenomen doelen, inspanningen en middelen. De middelen zijn niet verder verbijzonderd naar de SDG's
141	D66	SDG	Hoe wordt de voortgang op de SDG-doelen gemonitord? Wordt dit in samenwerking met CBS of externe partners gedaan?	De voortgang wordt gemonitord door de bijdragen van begrotingsprogramma's aan SDG's te beschrijven in de paragraaf SDG's. In de begrotingsprogramma's wordt op doelen gestuurd en daarvoor zijn verschillende indicatoren opgenomen die inzicht kunnen geven in doelbereik. De indicatoren die de gemeente gebruikt zijn in het algemeen concreter dan de wijze waarop SDG's worden gemeten door verschillende instanties. De indicatoren die daarvoor worden gebruikt zijn vergelijkbaar met indicatoren die zijn opgenomen in de staat van de stad, waar ze zijn opgehangen aan de thema's van brede welvaart. Dit soort indicatoren wordt vaak niet jaarlijks gemeten en zijn vaak niet actueel. Daarom worden ze ook niet voor college targets gebruikt. Voor de toets van de rekenkamer is van belang dat de normen tijdgebonden zijn en afgezet kunnen worden tegen jaarlijkse mijlpalen. Dat is bij de SDG's niet aan de orde. Het CBS monitort niet op specifieke SDG's, maar geeft inzicht in ontwikkelingen die mogelijk kunnen bijdragen aan de SDG's
142	D66	Cultuur	Wordt het behalen van SDG-doelen ook meegenomen in subsidiebesluiten voor kunst- en cultuurstellingen?	De beleidsdoelen Cultuur, Inclusiviteit, Innovatie en Interconnectiviteit zijn verbonden aan SDG's. Deze worden daarmee ook meegenomen in de subsidiebesluiten.
143	D66	Economische ontwikkeling	Wat zijn de tot nu toe gemeten resultaten van Portlantis sinds de opening? Denk aan bezoekersaantallen, economische spin-off, educatieve impact (bijv. samenwerking met scholen), toeristische waarde en publiekswaardering.	5000 basisschoolleerlingen kunnen dit jaar deelnemen aan het educatieve programma Port Rangers, uitgevoerd door Stichting ETC in Portlantis. En dit is volgeboekt. Ook voortgezet, beroeps- en hoger onderwijs vinden hun weg naar Portlantis. Vanaf de opening tot nu zijn er al 6500 studenten aangemeld. Er zijn eind mei 17.000 kaarten verkocht aan bezoekers en de waardering is hoog.
144	D66	Economische ontwikkeling	Hoeveel middelen heeft de gemeente (direct of indirect) geïnvesteerd in Portlantis? Hoe verhouden de gerealiseerde resultaten zich tot de oorspronkelijke business case?	Er is eenmalig 2 miljoen euro bijdragen voor de inrichting van Portlantis.
145	D66	Economische ontwikkeling	Op welke manier draagt Portlantis bij aan publiekseducatie over duurzaamheid, innovatie en havenontwikkeling? Worden er indicatoren gebruikt om deze educatieve doelstellingen te meten?	De onderwerpen duurzaamheid, innovatie en havenontwikkeling zijn onderdeel van wat bezoekers van Portlantis te zien krijgen.
146	D66	Economische ontwikkeling	Wordt de exploitatie van Portlantis als financieel duurzaam beschouwd? Is er een jaarlijkse evaluatie of prestatiecontract met duidelijke KPI's?	Het Havenbedrijf heeft Portlantis ontwikkeld en gefinancierd. De gemeente heeft daar geen rol in gehad en heeft daar ook nu geen rol in.
147	D66	NPRZ	Hoeveel middelen uit de gemeentelijke begroting zijn in 2025 beschikbaar gesteld voor NPRZ? Hoeveel daarvan is bestemd voor onderwijs, werk & inkomen, en leefomgeving?	In 2025 is ca. € 30 mln aan gemeentelijke middelen in de begroting opgenomen voor NPRZ. Daarvan is € 7 mln voor Onderwijs, € 5,5 mln voor Werk & Inkomen en € 8 mln voor de pijler Wonen en de rest voor overige pijlers. Ten aanzien van de pijler onderwijs wordt opgemerkt dat door meerjarig strategisch om te gaan met de inzet van Rijksmiddelen en gemeentelijke middelen er voor dagprogrammering in 2025 vooral Rijksmiddelen (ca. 20mln) ingezet worden en minder gemeentelijke middelen. Over de gehele periode is de verdeling wel 50/50. Ten aanzien van de pijler Wonen wordt opgemerkt dat (1) dit bedrag betrekking heeft op de vanuit deze collegeperiode beschikbaar gestelde middelen. Buiten beschouwing zijn middelen uit een eerder college waaronder o.a. de cofinanciering van de oude regiodeal (2) een groot deel van de beschikbare gemeentelijke middelen, van o.a. de 80mln uit het coalitieakkoord, al wel zijn gelabeld aan projecten of zijn verplicht, maar nog niet tot bestedingen zal leiden in 2025. Projecten zijn veelal nog onderwerp van verkenning-uitwerking-voorbereiding. Deze financiële finetuning en vastlegging in projectplannen kost veel tijd.
148	D66	NPRZ	Welke concrete resultaten zijn er met het NPRZ in 2024 bereikt op het gebied van: - Vermindering van het aantal thuiszitters? - Toename van MBO-diploma's niveau 2+? - Aantal plaatsingen van Zuidelingen op de arbeidsmarkt? - Verbetering van de leerprestaties op basisscholen?	De concrete resultaten van het NPRZ over 2024 worden momenteel gebundeld in de voortgangsrapportage NPRZ 2024. Deze rapportage wordt voor het zomerreces aan uw raad aangeboden. Daarin vindt u een overzicht van de geboekte voortgang, onderbouwd met cijfers en voorbeelden uit de praktijk. We verzoeken u daarom nog even geduld te hebben; uw vragen worden daarin uitgebreid beantwoord. Uiteraard lichten wij de rapportage desgewenst graag nader toe zodra deze is aangeboden.

149	D66	NPRZ	In hoeverre worden de doelen van het NPRZ geïntegreerd met bredere gemeentelijke programma's, zoals de schil om de school en cultuurparticipatie?	De doelen van het NPRZ zijn nauw verweven met bredere gemeentelijke programma's, zoals 'de schil om de school. We streven in de basis dezelfde maatschappelijke opgaven na: gelijke kansen voor Rotterdamse kinderen en jongeren. Het verschil is dat er in Zuid extra wordt geïnvesteerd, mede dankzij de aanvullende rijksbijdrage voor NPRZ-gebied. Deze inzet werkt dus aanvullend én versterkend op het bestaande gemeentelijke beleid. Een concreet voorbeeld is voorschoolse educatie. In de hele stad zetten we in op het vergroten van het bereik, omdat voorschoolse educatie bijdraagt aan het verkleinen van ontwikkelachterstanden. Binnen het gemeentelijke beleid wordt deze voorziening binnenkort kosteloos aangeboden aan peuters uit gezinnen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dankzij de aanvullende NPRZ-middelen kunnen we op Zuid een stap verder gaan tot gezinnen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Zo benutten we de NPRZ-gelden om versnelling en verdieping te realiseren, in lijn met én als versterking van de bestaande gemeentelijke inzet.
150	D66	NPRZ	Is het college tevreden over de uitvoeringskracht van NPRZ in 2024–2025? Welke belemmeringen (financieel, bestuurlijk of operationeel) zijn gesignaleerd?	Hiervoor verwijs ik u naar de Voortgangsrapportage NPRZ over het jaar 2024 die voor het zomerreces naar uw Raad verzonden wordt.
151	D66	NPRZ	Wat is de verhouding tussen incidentele en structurele middelen binnen het NPRZ-programma? Is er voldoende borging om impact op lange termijn te realiseren?	Het NPRZ programma wordt gefinancierd met gemeentelijke middelen en Rijksmiddelen. Met het NPRZ uitvoeringsplan 2023-2027 heeft het college commitment afgegeven voor de gemeentelijk inzet tot en met 2026 (totaal 265mln). Deze inzet bestaat enerzijds uit extra incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld bij de coalitieonderhandelingen (Pijler Wonen € 80 mln; pijler School € 18 mln) en anderzijds uit gemeentelijke middelen die reeds (structureel) in de begroting waren opgenomen voor NPRZ (€ 167 mln). Een nieuwe college zal moeten besluiten over de gemeentelijke inzet in de nieuwe bestuursperiode. Voor de Rijksmiddelen geldt ook dat dit incidentele middelen betreft die zijn toegekend middels verschillende tijdelijke regelingen. Zowel het Rijk als de gemeente onderschrijven dat, om impact te maken op lange termijn in NPRZ gebied, een lange adem nodig is.
152	D66	NPRZ	Zijn er voldoende partners in het veld (onderwijs, werkgevers, woningcorporaties) actief betrokken én aangesproken op hun rol en resultaten?	Werkgevers en onderwijs zijn nauw betrokken bij het NPRZ-programma Gaan voor een Baan en de AanDeBak-garanties, gericht op loopbaanoriëntatie en het vergroten van arbeidsmarktkansen van jongeren op Zuid. Zonder de samenwerking met onderwijspartners en werkgevers, MKB, sociaal ondernemers zou het niet gelukt zijn om vorig jaar op Zuid de bijstandspopulatie harder te laten dalen dan in de rest van Rotterdam en Nederland. Andere voorbeelden van deze samenwerking zijn de matchingskant van de poortaanpak van Werkstation op Zuid, de wijkwerktafels met het MKB in de wijk en de training op maat van het Zadkine Startcollege voor een groep alleenstaande moeders die in het kader van Kind en Werkgeluk worden genoemd. Wij blijven werkgevers benaderen en aanspreken over hun rol in een inclusieve arbeidsmarkt. Recent zijn we in dat verband gestart met een regionale werkgeverscampagne (geen NPRZ) waarmee we meer werkgevers willen bereiken en hen op een meer inclusieve manier naar hun onderneming willen laten kijken. Bij de dagprogrammering zijn verschillende partners actief betrokken. De stuurgroep Children's Zone is een bestuurlijk overlegorgaan met vertegenwoordigers van de schoolbesturen, het NPRZ en de gemeente Rotterdam. De stuurgroep adviseert over inhoudelijke en strategische keuzes met betrekking tot de Dagprogrammering. Daarnaast zijn er vanuit scholen schooldirecteuren betrokken bij het programma in een opgaveteam. Binnen de Dagprogrammering zijn ook Educatieve Partners actief, zij vullen de dagprogrammering op scholen. Met deze partners zijn we ook regelmatig in gesprek. Middels onderzoek (schouwen dagprogrammering) maken we inzichtelijk welke resultaten behaald worden. De grote vier woningcorporaties Woonstad Rotterdam, Hef Wonen, Woonbron en Havensteder vanaf de start van het NPRZ partner in het NPRZ en vertegenwoordigd in het NPRZ bestuur. Hun focus ligt bij de pijler Wonen en in het bijzonder op de opgave in het corporatiebezit, daarin dragen ze ook bij aan de SROI opgave. De corporaties hebben de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in het eigen bezit. Sinds de start van het NPRZ zijn ca. 8.850 woningen in aanpak genomen, dus zo'n 2/3e van de beoogde 12.000 over de hele looptijd. Ingrepen lopen uiteen van renovatie tot sloop nieuwbouw. Net als bij andere marktpartijen zijn er zorgen over de voortgang vanwege capaciteitsproblemen, gestegen bouw/aannemerskosten en vertraging in planvorming en procedures. Ook zien we dat de focus meer verschuift van toevoeging van sociaal en middensegment, naar vooral toevoegingen in het sociale segment. Hierover loopt continue het gesprek, mede gekoppeld aan de prestatieafspraken.

				Eerder hebben de corporaties ook een actieve rol opgepakt in de particuliere voorraad aanpak, denk aan projecten als de Mijntintbuurt, de Urkersingel en de Veldstraat. Dit hebben zij destijds bekostigd met middelen uit de korting op de Verhuurdersheffing, deze middelen zijn inmiddels opgedroogd. Corporaties spelen ook een belangrijke rol in de uitwerking van de Woontopafspraken van 11 december jl. Als vervolg op de Woontop hebben het Rijk, de gemeente, de corporaties in het NPRZ en het programmabureau NPRZ de handen in een geslagen om uiterlijk in de zomer van 2025 te komen tot een afspraak over een vervolgaanpak voor de woonopgave op Zuid. Dit vanuit het uitgangspunt dat de opgave te groot is voor partijen afzonderlijk. Alleen door creativiteit, middelen en wilskracht voor Zuid te bundelen en nog meer de samenwerking met de markt op te zoeken, kunnen partijen een structurele en effectieve impuls aan het wonen en leven op Zuid organiseren. Dit traject is nog in volle gang.
153	D66	NPRZ	Op welke manier wordt de stem van bewoners van Zuid structureel meegenomen in het ontwerp, de evaluatie en bijsturing van programmaonderdelen?	Bewonersbetrokkenheid en participatie wordt doorlopend meegenomen in de programmaonderdelen van het NPRZ. In de afgelopen jaren is er extra inzet gepleegd op bewonersbetrokkenheid bij het NPRZ in de wijken op Zuid. Zo zijn we voortdurend in gesprek met o.a. scholen en woningcorporaties over participatie met bewoners via de partners. Dit doen we door aan te sluiten bij bestaande overlegstructuren en bijeenkomsten van onze partners. Denk hierbij aan medezeggenschapsraden, ouderkamers van basisscholen, huurdersraden en huurderscommissies van woningcorporaties. Daarnaast is in 2024 het plan van aanpak Bewoners Bondgenoten van start gegaan. Met dit plan wordt er gewerkt richting een versterkt bondgenootschap met de bewoners op Zuid, waarmee de vragen van bewoners en de opgaven van het NPRZ beter op elkaar aansluiten. Tot slot vormt het burgerberaad NPRZ dat van start zal gaan in november 2025 een goede manier om bewoners te betrekken bij het programma. Het burgerberaad NPRZ biedt bewoners van Zuid een directe stem in het beleid dat hen raakt.
154	D66	Onderwijs	Hoe groot is de achterstand van renovatie en vervanging van schoolgebouwen? Zijn alle problemen op dit dossier opgelost met de financiële wijziging van de voorjaarsnota? Valt de verduurzaming van schoolgebouwen ook onder deze uitgaven?	Bij de dagprogrammering zijn verschillende partners actief betrokken. De stuurgroep Children's Zone is een bestuurlijk overlegorgaan met vertegenwoordigers van de schoolbesturen, het NPRZ en de gemeente Rotterdam. De stuurgroep adviseert over inhoudelijke en strategische keuzes met betrekking tot de Dagprogrammering. Daarnaast zijn er vanuit scholen schooldirecteuren betrokken bij het programma in een opgaveteam. Binnen de Dagprogrammering zijn ook Educatieve Partners actief, zij vullen de dagprogrammering op scholen. Met deze partners zijn we ook regelmatig in gesprek. Middels onderzoek (schouwen dagprogrammering) maken we inzichtelijk welke resultaten behaald worden.
155	D66	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel studentenwoningen zijn er in het afgelopen jaar gerealiseerd?	Vanaf de start van deze collegeperiode in 2022 is gestart met de bouw van 1006 studentenwoningen. Het afgelopen jaar (2024) is gestart met de bouw van 612 studentenwoningen in twee projecten (Westblaak en New Benthem)
156	D66	Stedelijke ontwikkeling	Volgens het college is het nodig om te voldoen aan de nieuwe omgevingswaarde om de woningbouwopgave te kunnen realiseren. Wat is het effect van de nieuwe omgevingswaarde op de woningbouwopgave? Worden er minder huizen gebouwd?	De nieuwe omgevingswaarde voor luchtkwaliteit kan invloed hebben op de woningbouwopgave. Bij de bouw van nieuwe woningen moet het effect op de luchtkwaliteit in kaart worden gebracht. Daarbij moet worden onderzocht of de ontwikkeling niet leidt tot een overschrijding van de nieuwe omgevingswaarde (=EU-grenswaarden). Het college kan de risico's voor vertraging van de bouwopgave verminderen door tijdig aan te geven hoe wij aan de nieuwe grenswaarden voor 2030 gaan voldoen. Gezien de urgentie heeft het college ervoor gekozen om de procedure voor een programma luchtkwaliteit op te starten. Dit programma moet inzicht gaan bieden in de noodzakelijke maatregelen en de bijbehorende kosten voor het tijdig voldoen aan de nieuwe grenswaarden. In de raadsbrief met kenmerk 25bb001730 is de noodzaak van een programma toegelicht. In deze brief is tevens aangekondigd dat het college het ontwerpprogramma in het najaar 2025 zal vaststellen en vervolgens zal aanbieden aan de raad.
157	D66	Stedelijke ontwikkeling	Waarom worden er in 2025 meer uitgaven verwacht voor mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein?	De gebouweigenaren aan het Stadhuisplein hebben een extra compensatie ontvangen bovenop de begrote bijdrage aan de werkzaamheden aan hun gevels. Dit in verband met de extra kosten welke gemaakt moeten worden om het natuursteen op het Stadhuisplein te beschermen en te conserveren, wat ook in het belang van de gemeente is. De bijdrage behelst een deel van deze kosten. Daarnaast gaan met de voorbereiding van de juridische procedures inzake maatwerkvoorschriften en herstelbesluit meer plankosten gemoeid dan oorspronkelijk begroot.
158	D66	Stedelijke ontwikkeling	Hoe groot is de planvoorraad nog te bouwen woningen op dit moment?	We hebben u hiervoor naar aanleiding van schriftelijke vragen eerder antwoord op gegeven. Dossier 25bb001089. In Rotterdam is er fysieke ruimte voor de bouw van 82.000 – 94.000 woningen tot 2050, dit noemen wij de planvoorraad. We werken met een bandbreedte omdat bij studielocaties de cijfers zijn gebaseerd op een grove schatting.
159	D66	Stedelijke ontwikkeling	Is de planvoorraad gestegen of afgenomen? Wat verklaart het verschil?	De totale planvoorraad is sinds enkele jaren redelijk stabiel. Er vallen plannen uit, maar er komen ook plannen bij. Voorbeeld zijn de projecten Coolsingel 75 en de Glashaventoren die zijn omgezet naar andere functies zoals kantoren en hotel. Maar we zien ook nog dagelijks nieuwe initiatieven, die via een bouwplanaanvraag direct naar een vergunning worden omgezet. Denk aan initiatieven van verdichtingen in de oude linten in Prins Alexander, nieuwe optopprojecten en de transformatie van verouderde panden op verschillende plekken in Rotterdam. Studielocaties, waarvan de uitwerking nog moet opstarten zijn nog niet uitgewerkt, de opgenomen programmering is dan indicatief, of hier nader kan worden verdicht of planvoorraad uitvalt zal nog moeten blijken.
160	D66	Bestaande stad	Hoeveel mensen met schimmelwoningen zijn er in de gemeente? Hoeveel mensen zijn in het afgelopen jaar geholpen?	Het is niet bekend hoeveel mensen met schimmelwoningen er zijn in Rotterdam. Afgelopen jaar heeft Bouw- en Woningtoezicht 356 bewoners die een melding hebben gemaakt van "schimmel", "vocht" of "lekage" geholpen. Naast Bouw- en Woningtoezicht hebben ook de woningcorporaties en de GGD mensen met schimmelwoningen geholpen.

161	D66	Bestaande stad	Hoeveel mensen denkt de gemeente te bereiken met de reclamecampagne om het meldpunt voor schimmelwoningen bekender te maken?	Het is niet te voorspellen hoeveel mensen bereikt kunnen worden met de reclamecampagne. De ambitie is om alle huurders in Rotterdam te bereiken, maar dat is praktisch en communicatief niet haalbaar. Niet alle huurders kijken tv, lezen folders of zijn online actief. Er is geen enkel kanaal dat iedereen bereikt. Daarnaast brengen de diversiteit aan achtergronden, taal en cultuurverschillen grote uitdagingen met zich mee. Het budget van € 100.000,- dwingt tot keuzes in kanalen en focus. Door strategische keuzes in doelgroep en kanalen kan wel een breed en effectief bereik gerealiseerd worden.
162	D66	Beheer van de stad	Wat verklaart de te lage indexering van de afvalverwerkingsbudgetten? Gaat de gemeente in de toekomst een andere indexeringsmethode gebruiken?	De afvalverwerkingsbudgetten worden jaarlijks verhoogd met een vast percentage (2,2%). Dit percentage is jaren geleden vastgesteld toen de inflatie laag was. De bedoeling was om iets meer marge te hebben op de reguliere indexering. Ondertussen zijn, onder andere door de oorlog in Oekraïne, de kosten op afvalverwerking de laatste jaren veel harder gestegen dan de gebruikte vaste indexering. Daarom wordt er ook nagegaan of deze indexeringsmethode voor in de toekomst aangepast kan worden.
163	D66	Beheer van de stad	Verwacht het college dat de motie 'met hetzelfde gemak, zet je het naast de bak' de kosten voor de aanpak en preventie zwerfafval zullen verlagen?	Hier is moeilijk antwoord op te geven. Er zal een pilot worden uitgevoerd waarbij het publiek wordt gestimuleerd statiegeldverpakkingen naast de afvalbak te plaatsen. Of de kosten voor de aanpak en preventie van zwerfafval hierdoor mogelijk lager worden is een van de aspecten waar mogelijk als resultaat van de pilot een beeld over kan worden gevormd.
164	SP	Cultuur	Om de nachtcultuur in Rotterdam inclusiever en duurzamer te maken, worden extra middelen beschikbaar gesteld. Dit is bedoeld om locaties geschikt te maken voor nachtgebruik en om de toegankelijkheid te verbeteren, waaronder Waterfront aan de Boompjeskade 10, Prins Alexanderlaan 37, De Koepels, de pilot met nachtbussen van Hossen Tours en het evenement voor de terugkeer van het nachtnet. Kan het college aangeven wat het losstaande budget is voor: - OV in de nacht - Evenement terugkeer van het nachtnet - Investeren drie kansrijke locaties	Boompjeskade (Waterfront) € 100.000 Prins Alexanderlaan € 250.000 De Koepels € 50.000 Nachtbussen Hossen Tours € 30.000 Evenement € 50.000 Totaal € 480.000
165	SP	NPRZ	In 2024 zijn er 192 woningen aangekocht in het kader van het NPRZ. Hoeveel woningen is het college voornemens in 2025 aan te kopen?	Het aantal nieuwe verwervingen voor de lopende aanpak samenvoegen/vergroten/verbeteren in het resterend deel van 2025 zal zeer beperkt zijn, met het oog op de nog beschikbare middelen en de focus op het eerst aanpakken en opleveren van reeds aangekocht bezit. Het gaat naar verwachting om maximaal 5 tot 10 direct nog te verwerven woningen aanpalend aan reeds aangekocht bezit in de wijken Oud-Charlois en Carnisse. Daarnaast zullen mogelijk in 2025 nog verwervingen plaatsvinden voor lopende herstructureringsprojecten, te weten het project op de Pleinweg-Goereesestraat en het project Riederkop. Op dit moment is geen inschatting te geven van het aantal; het betreft op dit moment minnelijke verwerving. Nb. In de jaarrekening is helaas een fout aantal opgenomen door het hanteren van een verkeerde deelselectie in het registratiesysteem van de verwervingen, waardoor meer verwervingen zijn meegerekend dan alleen de verwervingen uit 2024. In 2024 zijn in totaal niet 192, maar 57 woningen verworven binnen het programma Samenvoegen, Vergroten en Verbeteren.
166	SP	NPRZ	Kan het college aangeven in welke wijken deze aankopen in de afgelopen drie jaar hebben plaatsgevonden, en in welke wijken in 2025 aankopen gepland zijn? Kan hierbij een kwantitatieve uitsplitsing per wijk worden gegeven?	De aankopen hebben in 2022, 2023 en 2024 plaatsgevonden t.b.v. projecten in de wijken Oud-Charlois (29 aankopen), Carnisse (181 aankopen), Bloemhof (17 aankopen), Hillesluis (22 aankopen), Feijenoord (3 aankopen) en Tarwewijk (17 aankopen). De nog verwachte aankopen in het resterend deel van 2025 richten zich op de wijken Oud-Charlois (beperkt voor samenvoegen), Carnisse (Pleinweg-Goereesestraat en beperkt voor samenvoegen) en Hillesluis (Riederkop).
167	SP	NPRZ	Kan het college een overzicht geven van het aantal woning-samenvoegingen dat in 2025 wordt voorzien, uitgesplitst per wijk?	Binnen de gemeentelijke aanpak is in 2025 de oplevering/verkoop voorzien van 8 woning-samenvoegingen in de wijk Carnisse
168	SP	NPRZ	En hoe verhoudt dit aantal zich tot het aantal samenvoegingen per wijk in de afgelopen drie jaar? Kan hierbij een kwantitatieve uitsplitsing per wijk worden gegeven?	In de afgelopen drie jaar zijn er 13 samenvoegingen gerealiseerd waarvan 10 binnen de gemeentelijke aanpak en 3 door particulieren die van de gemeente een woning hebben overgenomen met een samenvoegverplichting. De samenvoegingen hebben uitsluitend in de wijk Carnisse plaatsgevonden
169	SP	NPRZ	Op de peildatum 25 maart stonden er 141 VHE's leeg. Klopt dit aantal gezien op dit moment de 164 portiekwoningen van project Urkersingel leeg staan?	Het aantal 141 VHE's klopt. Immers niet alle 164 woningen aan de Urkersingel zijn van de gemeente. Op dit moment heeft de gemeente daarvan 78 woningen juridisch gezien in eigendom waarvan er nu 59 leegstaan, dit in verband met de al lopende inpanidige slooponderzoeken.
170	SP	NPRZ	Hoeveel van de leegstaande eenheden verwacht het college in 2025 weer bewoond te hebben? Is het beschikbare programmabudget van 2025 toereikend om dit doel te realiseren?	Het betreft 16 woningen bedoeld om 8 woning-samenvoegingen te realiseren in Carnisse en daarnaast een tweetal woningen die onlangs zijn aangekocht door de gemeente en gereed worden gemaakt voor tijdelijke bewoning. Het programmabudget is toereikend om dit doel te realiseren.

171	SP	Stedelijke ontwikkeling	In de voorjaarsnota wordt aangegeven dat er verschillende uitdagingen zijn in de realisatie van de toekomstige bouwopgave. In hoeverre zijn de stijgende grondprijzen een probleem en welke maatregelen worden er genomen om dit probleem te dempen? Gemiddeld hoeveel procent van de huizenprijs wordt nu bepaald door de grondprijs? En wat is de verwachte stijging van de grondprijzen de komende jaren in Rotterdam?	Zoals gesteld in het Rotterdams grondbeleid worden grondprijzen normatief residueel bepaald. Dit betekent dat de grondwaarde wordt berekend op basis van de opbrengst minus de normatieve kosten voor de initiatiefnemer. Binnen deze methodiek zijn grondprijzen volgend en niet sturend op verkoop- en verhuurprijzen. Een lagere (dan marktconforme) grondprijs verlaagt bijvoorbeeld de woningprijs of het huurniveau niet, maar vergroot de marge die de ontwikkelaar heeft ten opzichte van de marktconforme prijs. Een lagere woningprijs of huurniveau daarentegen verlaagt de grondprijs wel. De gemeente laat daarom de marktconforme grondprijs taxeren, passend bij wat haalbaar is binnen de markt. Op de macro-economische factoren die woningprijzen bepalen de komende jaren heeft de gemeente geen invloed. Om te voorkomen dat vanwege lage opbrengsten of hoge kosten bij woningbouw de gemeente geen inkomsten heeft uit grondverkoop, heeft Rotterdam een minimale grondprijs die gebaseerd is op de vaste grondprijs voor sociale functies. Deze prijs dekt onder andere de kosten die de gemeente maakt om grond uit te geven (bouw- en woonrijpmaken) en zorgt ervoor dat een deel van de waarde die grond vertegenwoordigt ten goede komt aan de publieke middelen. De vaste en minimale grondprijs in Rotterdam wordt jaarlijks geïndexeerd met de consumentenprijsindex (inflatie).
172	SP	Stedelijke ontwikkeling	In de woonvisie staat dat de bestaande voorraad beter benut zal worden (splitsen en optoppen). Hoeveel woningen komen er per jaar bij omdat er 'gesplitst' en 'opgetopt' wordt in Rotterdam de komende jaren? En in welk segment vallen deze woningen? Welke maatregelen neemt het college de komende jaren om het opsplitsen en optoppen te stimuleren? Vanuit welk programma wordt optoppen en splitsen betaald en wat is het budget hiervoor in 2025?	Voor optoppen geldt dat het op dit moment gaat om enkele tientallen woningen per jaar en de ambitie is op dit op termijn op te schalen naar enkele honderden per jaar. Door splitsen groeit de voorraad per saldo met circa 80- 100 woningen extra per jaar. Door de toekomstige verruiming van de Verordening samenstelling woningvoorraad zal dit aantal komende jaren kunnen stijgen, daarmee stimuleren we de mogelijkheden van woningsplitsing. Om optoppen te stimuleren zet Rotterdam een Optopcoach in en werken we aan het wegnemen van belemmeringen voor initiatiefnemers. Programma optoppen wordt deels betaald vanuit middelen doorbouwfonds en deels door een financiële bijdrage vanuit de Provincie, het gaat in totaal om circa € 2 mln. Voor woningsplitsing zijn geen aparte middelen beschikbaar. De woningen zullen naar verwachting voor een belangrijk deel binnen het betaalbare segment vallen (afhankelijk van woninggrootte en opdrachtgever).
173	SP	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel woningen worden er in de komende jaren onttrokken van de sociale voorraad (door bijv. sloop en verkoop)? Graag uitsplitsen in hoe de woningen zijn onttrokken van de voorraad.	We hebben alleen de cijfers beschikbaar van de corporaties. In de Prestatieafspraken 2024/2025 zijn de volgende aantallen opgenomen. De Rotterdamse corporaties verwachten in 2024 246 woningen te verkopen en in 2025 252 woningen, dit betreft een modelmatige inschatting omdat de desbetreffende wel moet muteren voordat die verkocht kan worden. Qua sloop verwachten de corporaties 700 sloop per jaar. Projecten kunnen veranderen en schuiven door, het langjarig gemiddelde laat zien dat er ongeveer 400 woningen per jaar worden gesloopt. Cijfers met betrekking tot verkoop en sloop vanaf 2026 zijn nog niet bekend, deze zullen meegenomen worden in de Prestatieafspraken 2026/2027.
174	SP	Stedelijke ontwikkeling	Met de komst van de Wet betaalbare huur is de gemeentelijke huurdersondersteuning geïntensiveerd (volgens de gemeente). Wordt de ondersteuning aan huurders in het kader van Goed Huren en Verhuren vanaf 2025 volledig in eigen beheer van de gemeente Rotterdam uitgevoerd? Hoeveel euro kost het om de gemeentelijke huurdersondersteuning draaiende te houden in 2025 en de jaren erna? Hoeveel FTE is er in dienst? Is het bij de gemeente bekend hoeveel huurders per jaar een rechtszaak starten tegen een verhuurder en biedt de gemeente (financiële) ondersteuning aan huurders hierbij?	De Wet betaalbare huur (Wbh) biedt gemeenten bestuursrechtelijk instrumentarium om op te treden wanneer sprake is van te hoge huren. Gekoppeld aan de juridische mogelijkheden die de Wet goed verhuurderschap (Wgv) biedt, kan de gemeente huurders beter ondersteunen bij misstanden – de ondersteuning wordt hiermee geïntensiveerd. Vanaf april 2025 wordt huurdersondersteuning in de zes focuswijken van Goed Huren en Verhuren door de gemeente uitgevoerd, waar nodig met hulp van partners. In de overige wijken van de stad kan ook het Huurteam benaderd worden. Goed Huren en Verhuren is een samenhangend pakket van activiteiten gericht op ondersteuning, advisering en voorlichting waaraan circa 21 fte werken. Voor 2025 is € 5,1 miljoen, vanaf 2026 is circa € 5,8 miljoen (excl rijksbijdrage voor de implementatie van de Wbh) beschikbaar. De gemeente ondersteunt huurders door middel van bestuursrechtelijk instrumentarium en adviseert op privaatrechtelijke mogelijkheden bijvoorbeeld richting de Huurcommissie. In 2024 zijn 2.119 zaken bij de Huurcommissie binnengekomen. Voor juridische ondersteuning bij privaatrechtelijke kwesties worden huurders, afhankelijk van hun situatie, verwezen naar onze partners zoals Sociaal Raadslieden, het Juridisch Loket en Stichting Je Goed Recht. Hier zijn afspraken met hen over gemaakt. Wij hebben geen zicht op het aantal rechtszaken dat door huurders wordt gestart.
175	SP	Bedrijfsvoering	Hoeveel FTE aan extern inhuur is er voor de gemeentelijke diensten per jaar? Hoe hoog is het verwachte percentage extern inhuur in 2025 en 2026? Graag uitgesplitst naar welke sectoren de externe inhuur voor is. In welke sectoren de externe inhuur hoger dan de norm en waarom?	Zie bijlage vraag 175
176	SP	Stedelijke ontwikkeling	Buurtbus 567 rijdt in Carnisse en wordt, net als 547 op Noordereiland betaald door de gemeente Rotterdam. Naar de buurtbus in Carnisse loopt een evaluatie. Welk bedrag is er gereserveerd voor dit maatwerk en uit welk potje komt dit? Wordt er in de voorjaarsnota rekening gehouden met de evaluatie en de uitkomst daarvan?	Het OV-Maatwerk budget voor 2025 is €250k. Voor lijn 567 is hieruit ca €90k beschikbaar, welke wordt aangevuld met een even hoge subsidie vanuit MRDH. De evaluatie stelt twee opties voor, die beide uitgaan van het beschikbare budget. Er wordt dan ook geen rekening gehouden met aanpassingen in de voorjaarsnota.
177	CU	Investerings	Waar in de VJN kunnen we de investeringen in bus- en metrostation Zuidplein vinden? (zoals genoemd op p.3 van het raadsvoorstel)	Pag. 214. Op deze pagina staat het Investeringsvoorstel 2025. Dit investeringsvoorstel omvat o.a. het investeringsplan "Kwaliteitsimpuls metrostation HvZ" voor een bedrag van 12,79 mln. In het raadsvoorstel is dat afgerond tot 13 mln.
178	CU	Belastingen	Waar is de verwachting op gebaseerd dat na 2025 de groei van inkomsten uit logiesbelasting stopt? En op basis waarvan is de verwachting dat in 2025 de inkomsten nog 'hoog' zijn begroot terwijl de inkomsten in 2024 tegenvielen?	Zie antwoord vraag 7.

179	CU	Cultuur	Lopende investering Boijmans: Klopt het dat dit om krediet uit opstartfase Boijmansrenovatie gaat, dat dit krediet binnen voorziene tijd niet wordt afgelost en dat voor onbepaalde tijd de gemeente kosten blijft maken hieraan?	Dit krediet van 34,8 mln is inderdaad bestemd voor de kosten die worden gemaakt tijdens de voorbereidingsfase van de renovatie van het Museum Boijmans van Beuningen. Bij vaststelling van het definitieve ontwerp zal worden voorgesteld om het krediet op te hogen tot het totale investeringsbedrag. Na ingebruikname van het gerenoveerde museum wordt dit totale investeringsbedrag geleidelijk afgeschreven over een periode van 50 jaar.
180	CU	Stedelijke ontwikkeling	Bij de financiële bijstellingen op het programma Stedelijke Ontwikkeling wordt een 'Incidentele vrijval exploitatiebudgetten vertraagde oplevering P+R terreinen' genoemd, tegelijkertijd worden er in deze zelfde P+R terreinen extra investeringen gedaan in 2029. Hoe verhouden deze zich tot elkaar?	Vanaf de Begroting 2022 zijn voor de uitbreidingen P+R (Kralingse Zoom en Meijersplein) reserveringen opgenomen om de structurele exploitatielasten die samenhangen met de uitbreidingen na oplevering te kunnen dekken. Omdat de opleveringen zijn vertraagd vallen deze reserveringen in 2025 en 2026 vrij. In de ontwerpfase van beide projecten is gebleken dat de stichtingskosten hoger uitvallen dan eind 2021 geraamd. Hierdoor ontstaan vanaf 2029 extra kapitaallasten ten opzichte van de beschikbare reserveringen.
181	CU	Stedelijke ontwikkeling	Wat wordt bedoeld met wat op pagina 152 gesteld wordt: 'Ook komt er een actualisatie van de instrumenten voor ruimtelijk beleid, waaronder de Omgevingsvisie Rotterdam.'?	Door ontwikkelingen in de stad, regio en landelijk is actualisatie van ruimtelijk beleid noodzakelijk en vormt onderdeel van de beleidscyclus.
182	CU	Stedelijke ontwikkeling	Hoe hangen de verschillende bijstellingen rondom erfpacht op pagina 158 met elkaar samen? Kunt u duidelijk aangeven wat u in de loop der jaren verwacht aan meer/minderopbrengsten en wat het erfpachtproject door de jaren heen kost. Klopt onze veronderstelling dat de technische correctie feitelijk een afboeking van 28 miljoen is? Zo niet, wat is het dan wel?	De bijstellingen op p. 158 betreffen verschuivingen in verwachte opbrengsten van 2025 naar latere jaren. De verwachte minderopbrengst in 2025 is het gevolg van vertraagde uitvoering door de bestuurlijke heroverweging van de berekeningssystematiek. Naar verwachting is deze minderopbrengst (uitgaande van huidig beleid) in latere jaren alsnog te realiseren. De technische correctie van € 28 mln is geen afboeking, want dit bedrag was nog niet in een eerdere begroting opgenomen. De VJN is het eerste moment waarop de raad inzage krijgt in de begroting 2029. Het nieuwe begrotingsjaar dat in beeld komt is altijd een kopie van het jaar ervoor. De budgetten waarvoor geldt dat het nieuwe begrotingsjaar een afwijkend bedrag heeft, moeten gecorrigeerd worden, hetgeen zichtbaar wordt als technische correctie. De kosten van het erfpachtproject zijn vooraf ingeschat op € 7 mln per jaar, voornamelijk voor taxaties en personele inzet.
183	CU	Cultuur	Voor Collectie Centrum Rotterdam wordt in het investeringsvoorstel 2.850.000 aan krediet gevoteerd. Hoe verhoudt zich dat tot het bedrag van 4-5,9 miljoen waarover in het [25bb002568] 'Raadsvoorstel over Besluit haalbaarheidsfase CCR Rotterdam (CCR), tevens start project' gesproken wordt?	Het collectiecentrum is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Cultuur. Bij vaststelling van het IHP Cultuur heeft de gemeenteraad ook het voorbereidingskrediet voor ontwikkeling van het collectiecentrum ter beschikking gesteld. Het voorbereidingskrediet dat via het IHP Cultuur ter beschikking is gesteld, is specifiek bestemd voor vernieuwing van Metaalhof en realisatie van het collectiecentrum voor de Rotterdamse partijen. Het voorziet niet in krediet om een grotere variant met NMVW te laten ontwerpen. Het voorbereidingskrediet kan worden gesplitst in een deel voor het ontwerp van een collectiecentrum voor de Rotterdamse partijen en een deel voor NMVW. Het verschil tussen beide kredietdelen wordt gemaakt op basis van het aantal m2 dat wordt toegevoegd om het collectiecentrum met NMVW te realiseren (6.700 m2 zonder NMVW vs. 12.800 m2 met NMVW). Dit betekent dat van het benodigde voorbereidingskrediet 52% (€ 3,09 mln.) voor het deel van de Rotterdamse partijen wordt onttrokken aan het verzamelkrediet van het IHP Cultuur en 48% (€ 2,85 mln.) voor het deel NMVW separaat wordt aangevraagd. Deze aanvraag is reeds ingebracht bij de voorjaarsnota 2025, maar zal ook worden toegevoegd als besluitpunt voor uw raad in de raadsbrief en het concept raadsbesluit voor het collectiecentrum.
184	GL	Kengetallen	De wendbaarheid van de gemeente valt in de categorie meest risicovol. Het structurele exploitatietekort is in 2025 net als in 2024 negatief. Welke mitigerende maatregelen zijn hiervoor genomen?	Het structureel exploitatiesaldo is -1,0% in de VJN 25 voor 2025 en was over 2024 -1,8%. Meerjarig is te zien in de VJN 25 dat het structureel saldo in een stijgende lijn positief is. Dit verloop komt doordat onder andere de maatregelen van Zorg in werking gaan waardoor de lasten meerjarig dalen. Door het stijgen van de Zorglasten (verwerkt in VJN 24) zijn de totale lasten exponentieel gestegen. Door de invoering van maatregelen is op lange termijn zichtbaar dat de totale lasten weer dalen.
185	GL	Bedrijfsvoering	Organisatie / Projecten. De middelen die eerst naar "anders werken" gingen zouden vanaf 2025 weer naar de RIM stromen. Waar kunnen wij dit terugzien?	Er is in de concept Voorjaarsnota geen vrijval vanuit Anders Werken naar de RIM verwerkt. De opbrengsten van de businesscase Anders Werken zijn bij de 1e herziening 2021 ten gunste van de bestuursopdracht Vastgoed gebracht.
186	GL	Beheer van de stad	Beheer van de stad (p. 42) 'Lagere vergoeding aanpak en preventie zwerfafval.' Is bekend of de hoeveelheid (SUP) zwerfafval ook echt gedaald is in Rotterdam? Zijn hier cijfers over bekend?	We zijn bezig om de hoeveelheid zwerfafval te monitoren. Dit is echter recent gestart, waardoor er momenteel nog geen cijfers voorhanden zijn. Wat wel bekend is, is dat de praktijk uitwijst dat er een verschil is tussen de locaties waar zwerfafval vermindert of juist verergert. Op industrieterreinen neemt het zwerfafval over het algemeen wat toe, terwijl in bijvoorbeeld de parken de hoeveelheid zwerfafval vermindert.
187	GL	Cultuur	Subsidielijst (p. 219) Onder cultuursubsidies lijken, i.t.t. andere jaren, veel subsidies te zijn samengevoegd onder de noemer 'Cultuurplan / Rotterdamse culturele basis / beeldende kunst en vormgeving / intermediairs'. Kunnen wij een lijst ontvangen van de ontvangers van cultuursubsidie?	Zie bijlage vraag 187

188	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Collegetargets woonzorgconcepten (p. 5) Er is dit jaar zo te zien al 1 'thuisplusfl at' bijgekomen, waar er dit jaar nog 4 gerealiseerd zouden moeten worden. Waar staat dat gerealiseerde woonzorgproject en waar komen de 4 projecten die nog gerealiseerd moeten worden? Is het einddoel van 24 nog realistisch?	De collegetarget bestaat uit twee onderdelen: het realiseren van 14 Thuisplusflats (dit doel is in 2024 behaald) en de start bouw van 10 woon(zorg)-concepten voor ouderen. Dit jaar is er inderdaad één nieuwbouwproject gestart. Hiermee komt het totaal op nieuwbouwtrajecten op 6. Drie nieuwbouwprojecten zijn in voorbereiding en hiervan wordt verwacht op korte termijn te starten met de bouw, van 1 project is doorgang onduidelijk. Er wordt op dit moment gezocht naar een vervangend project zodat het collegetarget alsnog gehaald kan worden
189	GL	Volksgezondheid	Volksgezondheid (p. 178) Verwachte onderbesteding 010 Fit'R 'Door het later opstarten van het programma 010 Fit'R gezondheidsachterstanden en overgewicht kinderen wordt 600.000 euro minder uitgegeven in 2025.' Welke factoren hebben bijgedragen aan het later opstarten van Fit'R? Hoe gaat het college ervoor zorgen dat er genoeg bekendheid is over deze subsidieregeling? Is het mogelijk dat alsnog in 2025 (een deel van) het beschikbare bedrag gebruikt wordt?	De raad heeft het raadsvoorstel tot vaststelling van '010 Fit'R- Rotterdamse aanpak voor kinderen (4-12 jaar) met overgewicht' aangenomen in de raadsvergadering van 28 november 2024. De subsidieregeling 010 Fit'R is een product dat daaruit voortvloeit en 5 maanden na vaststelling van het voorstel is opengesteld. Het opstellen van een subsidieregeling is een zorgvuldig proces waarbij rekening moet worden gehouden met verschillende aspecten, waaronder het zorgen dat de regeling voldoet aan wet- en regelgeving en de technische kant (gereedmaken van het subsidieportaal) vergt ook tijd. De aanvraagperiode voor deze regeling is vanaf 16 juni 2025 gesloten. Momenteel worden alle aanvragen beoordeeld. Nadat de aanbidders bekend zijn, zal de aanpak breder worden gecommuniceerd aan de Rotterdammers. Het betreft een onderbesteding, het besteden van middelen met een ander doeleinde leidt tot een niet doelmatige inzet. Met de onderbestedingen was er financiële ruimte om zonder gevolgen voor het beleid (beleidsarm) gemeentebreed de onvermijdelijke tegenvallers op te vangen.
190	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	In de wethoudersbrief van 4 juni is een bijstelling van het resultaat van de GRJR met € 11 mln gemeld, waar is dit in de VJN terug te vinden?	Dit resultaat is niet verwerkt in de Voorjaarsnota 2025 omdat bij het opstellen van de definitieve cijfers het definitieve rekeningresultaat van de GRJR niet bekend was. Na vaststelling van de definitieve jaarrekening van de GRJR in het AB wordt het rekeningresultaat GRJR voor Rotterdam teruggegeven aan de gemeente Rotterdam en als (incidentele) meevaller meegenomen bij de Tweede Herziening 2025 van de gemeente Rotterdam.
191	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Correctie PGB. In de Voorjaarsnota 2024 is het persoonsgebonden budget Jeugd van € 10.4 mln onterecht vrijgevallen. Dit wordt met deze bijstelling structureel hersteld'. Hoe heeft deze fout kunnen plaatsvinden, nadat ook in de Jaarrekening 2024 hier al fouten geconstateerd waren en hoe is hier op gestuurd?	Voor de 2e Herziening 2024 heeft het college besloten om onvermijdelijke ramingsbijstellingen uitsluitend incidenteel te verwerken met structurele verwerking vanaf 2025 bij de Voorjaarsnota 2025. Cf. dit besluit is de fout voor PGB Jeugdhulp bij de 2e Herziening 2024 uitsluitend voor het jaar 2024 hersteld. Bij de jaarrekening bleek dat de uitgaven ca. € 3,7 mln lager waren. Bij de meerjarige correctie in de Voorjaarsnota 2025 is hiermee rekening gehouden en is een bedrag van € 11,5 mln als verwachte uitgaven opgenomen.
192	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Complexe woningaanpassingen. Er wordt in '26 500.000 bezuinigd, kunnen we een indicatie krijgen van het aantal mensen met een zware lichamelijke beperking die hierdoor geraakt gaan worden? Wat zijn de kosten van een aanbouw/uitbouw vergeleken met de kosten van een zorgunit? Wat is een zorgunit? Wat houdt het steviger meewegen van de gebruiksduur in de indicatiestelling in de praktijk in?	De kosten van een aanbouw of uitbouw zijn afhankelijk van de uitgangssituatie, maar liggen rond de €150.000. Een nieuwe zorgunit bedraagt €90.000 (de herinzet van een zorgunit bedraagt zo'n: €60.000). De functionaliteiten van een zorgunit zijn vergelijkbaar met die van een aanbouw/uitbouw. Een zorgunit is een prefab "unit" die aan de woning wordt vastgezet (meestal slaapkamer, badkamer of toilet) en deze is bedoeld voor de verzorging van een persoon met bijv. een dwarslaesie. Het voordeel van een zorgunit t.o.v. een aanbouw of uitbouw is echter dat een zorgunit opnieuw kan worden ingezet als deze niet langer wordt gebruikt. De voorziening blijft eigendom van de gemeente, terwijl een aanbouw/uitbouw waarde toevoegt aan een woning maar niet heringezet kan worden. Deze maatregel zou betekenen dat zo'n vier cliënten i.p.v. een aanbouw/uitbouw een zorgunit zullen ontvangen. W.b. de complexe woningaanpassingen, de inschatting is dat dit zo'n twee personen op jaarbasis zal betreffen. Gedacht moet bijv. worden aan mensen met een terminale ziekte en een korte levensduur. Vanwege de verhouding van de kosten van deze complexe aanpassingen (meer dan een ton) in combinatie de duur van de realisatie (zo'n 8 maanden) en de (zeer) beperkte gebruiksduur, kan worden besloten om deze gevallen het hoognodige aan te passen, zoals de badkamer, toilet en/of een hellingbaan bij de toegang, maar niet over te gaan tot een complexe woningaanpassing.
193	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Kinderopvang met sociaal medische indicatie. Deze onderuitputting van € 400.000 wordt éénmalig ingezet voor het dekken van andere activiteiten. Welke activiteiten?	Het dekken van de financiële opgave (knelpunten) van de gemeente bij de Voorjaarsnota 2025.
194	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Onderbesteding WMO. Kunt u verder toelichten welke ontwikkelingen ervoor zorgen dat er een onderbesteding van 1,2 mln per jaar is? Kan deze onderbesteding WMO en/of de 'procesoptimalisatie' bij HV en CAV ten koste gaan van kwaliteit? Waar wordt precies bespaard en wat betekent dit voor personeel en de mensen die ondersteuning ontvangen?	Voor het prijzeffect van de nieuwe inkoop Wmo 2025 is op basis van een 1e inschatting in de Voorjaarsnota 2024 de begroting vanaf 2025 opgehoogd met € 10 mln. Het actuele beeld is dat dit een te ruime bijstelling is geweest. De procesoptimalisatie HV en CAV zorgt voor een optimalere toegang tot de Wmo waardoor Rotterdammers sneller en beter geholpen gaan worden. Ook de onderbesteding Wmo gaat niet ten koste van de kwaliteit van dienstverlening.
195	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Doorontwikkeling automatisering zorgketen. Voldoet Rotterdam momenteel aan de Wegiz of wordt dat met deze extra investering hersteld?	Ja, de gemeente voldoet aan de Wegiz. De Wegiz (Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg) gaat zorgaanbidders in een meerjarenprogramma verplichten om zorggegevens elektronisch uit te wisselen. Als zorgverleners gegevens elektronisch uitwisselen, komt informatie over de behandeling en zorg voor patiënten sneller beschikbaar en is het risico op fouten kleiner. De GGD valt onder de werkingssfeer van de Wegiz en bereidt zich daarop voor. Zo is 'medicijnen voorschrijven' al gereed, de overige onderdelen zijn onderweg. Momenteel is de Wegiz nog niet van toepassing op de Wmo en de jeugdwet maar de verwachting is dat ook voor deze sectoren elektronische gegevensuitwisseling verplicht wordt. De investeringen in de doorontwikkeling en beheer van de applicaties Sorga en de Bestelmodule (de applicaties waarin gemeentelijke zorgindicatiestellers de bestellingen voor Rotterdammers invoeren) zijn noodzakelijk om toegerust te zijn voor deze en andere ontwikkelingen.

196	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Vastgoedtransacties gesloten jeugdhulp. 'Het Rijk heeft voor 2025 incidenteel 6,7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de transformatie naar meer kleinschalige woonvormen voor de jeugdhulp.' Aan welke projecten wordt die 6,7 miljoen euro naar verwachting uitgegeven?	Dat geld wordt uitgegeven aan het verbouwen van woonvoorzieningen van diverse zorgaanbieders zodat kleinere groepen kunnen worden gehuisvest.
197	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Kinderopvang plus. Deze kosten lijken niet allemaal eenmalige kosten te zijn. Hoe worden deze kosten hierna gedekt?	De keuze om deze lasten structureel toe te kennen is aan een volgend college zodat het bestuur hier afwegingen in kan maken.
198	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Ruimte voor de sociale basis. Is er ook geld begroot om de vertegenwoordigers van het informele veld een vergoeding te geven voor hun tijd en inspanningen?	We hanteren – zoals gebruikelijk – een programmabudget waaruit diverse ondersteunende kosten kunnen worden gedekt.
199	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Op 10 basisscholen is een laagdrempelige pilot gedraaid om de meerwaarde te onderzoeken van het CJG schoolzorgteam. Er is geëvalueerd. ◦ Wat kwam er uit deze evaluatie? ◦ Worden er op deze manier meer kinderen bereikt, en leidt dit tot betere zorg?	Het doel van de pilot was te onderzoeken of de samenwerking tussen CJG-professionals en andere Schoolzorgteam (SZT)-partners bijdraagt aan vroegsignalering, betere afstemming en effectievere ondersteuning van kinderen en ouders. De pilot richtte zich niet op het meten/verbeteren van het bereik. De evaluatie laat de volgende eerste uitkomsten zien: - aansluiting van CJG bij het SZT kan een positief effect hebben op: - de samenwerking met partners in de school; - de zichtbaarheid van het CJG; - snelle afstemming op casus- en procesniveau; - vroegtijdige signalering en preventie; - betere verbinding tussen ouders, school en het CJG. Op sommige scholen is er al een goede samenwerking met het CJG, waardoor aanhaken in het SZT niet nodig is. In dat geval is een andere overlegstructuur, zoals een MDO of individueel contact, effectiever. Daarom is de conclusie dat er maatwerk per school noodzakelijk is. Dit maatwerk gaat CJG leveren, waar mogelijk binnen het basispakket en indien nodig met aanvullende inzet vanuit het Aanvullend Preventief Pakket (APP). Het CJG heeft in dit kader subsidie (APP 2025) ontvangen voor de intensivering van de samenwerking met twintig nieuwe scholen. We blijven met het CJG in gesprek over de monitoring van de resultaten en de effectiviteit van het outreachend werken in het onderwijs.

200	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	CJG Rijnmond ontvangt in 2025 1,1 miljoen euro minder subsidie voor de aanvullende preventieve inzet in Rotterdam. Uit de tekst blijkt dat dit wordt opgevangen door efficiëntere budgettaire keuzes. - Kan dit nader worden toegelicht. - Waar wordt precies gesneden en wat voor effecten worden hiervan verwacht? - Er wordt 'realistischer begroot' op netwerkregie. Vanuit het programma om bereik voorschoolse educatie te verhogen is er juist een investering in de inzet van CJG-netwerkregisseurs vanuit de gemeente (https://onderwijs010.nl/de-wijk-in-om-ouders-te-bereiken-voor-de-peutergroep). Hoe gaan deze bezuiniging en deze investering op netwerkregie samen? - Op welke manieren zorgt het college ervoor dat, ondanks 'het gelijkwaardiger verdelen van de kosten van de Service en Contactfunctie onder de regiogemeenten', meer en niet minder van de Rotterdamse kinderen worden bereikt via hun ouders?	Het CJG heeft vanuit haar eigen expertise over de gehele breedte van haar dienstverlening gekeken naar mogelijkheden voor (kosten)efficiëntie. Met als uitgangspunt dat Rotterdamse ouders en hun kinderen zo min mogelijk consequenties ondervinden van deze bezuinigingsopgave. Dit heeft geleid tot een aantal voorstellen die een kostenbesparing voor Rotterdam opleveren, waarbij de kwaliteit van dienstverlening aan Rotterdammers behouden blijft. Waar wordt precies gesneden en wat voor effecten worden hiervan verwacht? Dit is op te delen in drie grote onderdelen en wat kleine efficiëncyslagen. De drie grote onderdelen zijn: • Rotterdam betaalt niet meer voor regiodeel Service & Contact. Geen effect op dienstverlening aan Rotterdammers. • Realistischer begroten inzet 'netwerkregie door JGZ-professional' Er is een onderscheid tussen 'netwerkregie door JGZ-professional' en de functie van 'Netwerkregisseur'. De JGZ-professionals (jeugdverpleegkundigen, (ortho)pedagogen, artsen) zijn actief in wijknetwerken op thema's als het jonge kind, armoede en gezonde leefstijl. Door capaciteitsproblemen (zoals verzuim en prioritering van basistaken) is deze begrote inzet al meerdere jaren niet volledig gerealiseerd. Daarom is voor 2025 besloten aan de voorkant realistischer te begroten op basis van de huidige bezetting (circa 70%). De uitvoering blijft hiermee op hetzelfde niveau als de realisatie in 2024. Hierdoor is er dus geen merkbaar verschil voor de Rotterdammer in 2025. Op de inzet van de 'Netwerkregisseur' is voor 2025 juist een hogere inzet begroot en wordt dus niet bezuinigd. • Verminderen van de Frontofficefunctie. De bezetting van de CJG-balies wordt verlaagd van gemiddeld 45 naar 36 uur per locatie. Alle balies blijven bemand, maar ziekte- en verlof kunnen niet altijd volledig worden opgevangen. Per locatie wordt bekeken wat nodig is voor een bezetting waarbij de veiligheid van bezoekers en personeel wordt gewaarborgd. Personeelsplanningen worden hierop aangepast en medewerkers flexibeler ingezet. Het CJG verwacht deze reductie via natuurlijk verloop te realiseren. Er wordt 'realistischer begroot' op netwerkregie. Vanuit het programma om bereik voorschoolse educatie te verhogen is er juist een investering in de inzet van CJG-netwerkregisseurs vanuit de gemeente (https://onderwijs010.nl/de-wijk-in-om-ouders-te-bereiken-voor-de-peutergroep). Hoe gaan deze bezuiniging en deze investering op netwerkregie samen? De inzet 'netwerkregisseurs' en 'netwerkregie JGZ-professional' is niet hetzelfde: de inzet 'netwerkregie JGZ-professional' betreft een rol, die met name jeugdverpleegkundigen hebben, naast de reguliere werkzaamheden. Dit onderdeel is in 2025 realistischer begroot o.b.v. de personele bezetting en de realisatie 2024. De netwerkregisseurs vormen een aparte, 'dedicated' functie gericht op het verbinden van wijkpartners en versterken van netwerkvorming, op uitvoerend, tactisch en soms strategisch niveau. Hierop wordt niet bezuinigd: voor 2025 is de inzet zelfs opgeschaald i.v.m. het verbeteren van het bereik van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VE). Op welke manieren zorgt het college ervoor dat, ondanks 'het gelijkwaardiger verdelen van de kosten van de Service en Contactfunctie onder de regiogemeenten', meer en niet minder van de Rotterdamse kinderen worden bereikt via hun ouders? Het CJG werkt in de Service en Contactfunctie met één centraal telefoonnummer voor alle gemeenten. De kosten voor Service en Contact (S&C) worden onder de gemeenten verdeeld op basis van het aantal kinderen per gemeente (terwijl Rotterdam voorheen ook voor de regiogemeenten betaalde). De dienstverlening van Service & Contact blijft hetzelfde, dus hier is geen reden om een daling in bereikbaarheid te verwachten. Bij de inhoudelijke uitvoering van het beleid is er sprake van een meer cultuursensitieve campagne van het CJG. Het is de verwachting dat hierdoor zeker in Rotterdam het bereik juist toeneemt.
201	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Bestuursopdrachten zorgdomein. 'De gemeente is in gesprek met verschillende partijen over wat zij nodig hebben om met elkaar een stevige sociale basis te vormen voor Rotterdam'. Met welke partijen is de gemeente in gesprek?	Als gemeente zijn we na de eerste conferentie in november vorig jaar in gesprek gegaan met sociaal ondernemers, welzijnspartijen, vertegenwoordiging van religieuze organisaties en andere initiatieven. Samen hebben we de bijeenkomst van 16 april voorbereid. Op beide bijeenkomsten waren vele partijen (rond de 100 bezoekers) uit onze stad aanwezig, die in werksessies hebben meegedacht. Er waren ook raadsleden uitgenodigd. In de verslaglegging hebben we aangegeven dat alle reacties en input welkom is.
202	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Bestuursopdrachten zorgdomein 'In 2025 worden de eerste maatregelen ontwikkeld voor de invulling van de Rotterdamse Extra Ambitie, deze maatregelen zijn georiënteerd op de lokale en regionale inkoop'. Kan een toelichting worden gegeven welke maatregelen dit zijn en wat ze betekenen voor de zorg?	De Rotterdamse Extra Ambitie zijn een aantal maatregelen in ontwikkeling en zijn er paar al aan de slag. Eén van de maatregelen is het aanbieden van collectief aanbod vanuit preventie en welzijn waarbij de jeugdigen die aangemeld worden door de huisarts verwezen worden naar de GGZ beoordeeld worden of zij niet beter af zijn licht aanbod. Dit heeft als effect dat jongeren beter geholpen worden. Daarnaast worden maatregelen ontwikkeld die zorgen dat jongeren en ouders door het lokale team of collectieve aanbod wordt geholpen. Dit draagt ook bij aan de transformatie van de zorg en het goedkoper maken hiervan.
203	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Doel: kwetsbaren doen mee Dakloosheid. Wie komen er in aanmerking voor wonen eerst?	In principe dakloze mensen die tot de opvang zijn toegelaten, een ambulante ondersteuningsvraag hebben en in aanmerking komen voor een urgentie in Rotterdam. We kunnen niet direct iedereen die in aanmerking komt, toelaten. We bouwen dit langzaam uit en hebben naar verwachting ongeveer drie jaar nodig voordat we iedereen die voldoet aan de voorwaarden een Wonen Eerst traject kunnen aanbieden.

204	GL	Zorg, welzijn en wijkteams	Doel: kwetsbaren doen mee. Huiselijk geweld. 'We werken aan het oplossen van knelpunten in de crisisopvang vanuit een ontwikkelagenda. 'Knelpunten zijn er vooral in de doorstroom en uitstroom vanuit de crisisopvang.' Kunnen we een overzicht krijgen van deze knelpunten?	De belangrijkste knelpunten in de door- en uitstroom zijn: Beschikbaarheid (wachttijden) voor een vervolgplek in de opvang als een slachtoffer huiselijk geweld nog niet zelfstandig kan wonen. Duur van het verkrijgen van een zelfstandige woning op het moment dat een slachtoffer huiselijk geweld urgentie heeft ontvangen. Ontbreken van eenduidige procesafspraken rondom de beëindiging van het verblijf in de crisisopvang.										
205	GL	Onderwijs	Versterken inclusief onderwijs. Voor onderwijs wordt in 2025 en in 2026 een bedrag van € 260.000 beschikbaar gesteld. Hoeveel scholen kunnen met deze subsidie aan de slag om intensiever samen te werken met welzijns- en zorgaanbieders?	Initiatieven die een aanvraag doen binnen de subsidieregeling 'Samenwerking onderwijs, preventie en jeugdhulp' kunnen per jaar maximaal 50.000 euro per initiatief aanvragen. Het is aan het scholenveld zelf om te bepalen met hoeveel scholen zij deze aanvraag indienen. Initiatieven die eerder zijn toegekend verschillen van 1 tot 4 scholen per initiatief.										
206	GL	Onderwijs	Knelpunt tijdelijke onderwijshuisvesting. Er is geld vrijgemaakt voor het 'knelpunt tijdelijke onderwijshuisvesting'. Voor onderwijsvesting is het IHP onderwijshuisvesting 2024-2027 vastgesteld. Ook naar de benodigde investeringen is bij het opstellen gekeken. Waardoor is er nu toch meer geld nodig? En hoe worden deze knelpunten voor de komende jaren opgelost?	De investeringen uit het IHP worden gedekt via de RIM (Rotterdams Investeringsmotor). Deze bestemmingsreserve is echter uitsluitend bedoeld voor de kapitaallasten (afschrijvingen) van de investeringen, niet voor tijdelijke huisvesting. Tijdelijke huisvesting omvat uiteenlopende kosten, zoals het geschikt maken van een gebouw voor onderwijs, het huren van noodlokalen, terreinen of bestaande schoolgebouwen. Deze kosten verschillen sterk per project en zijn vooraf lastig in te schatten. In de begroting is uitgegaan van een gemiddeld bedrag van €2 miljoen, maar dit blijkt nu onvoldoende. De komende jaren worden meerdere grote projecten uitgevoerd waarvoor geen goedkope tijdelijke huisvesting beschikbaar is. Hierdoor moeten duurdere noodunits worden ingezet. Waar mogelijk zoeken we naar bestaande panden in de buurt die geschikt gemaakt kunnen worden voor tijdelijke huisvesting, maar die oplossing is niet altijd beschikbaar.										
207	GL	Onderwijs	Onderwijsachterstandenbeleid. Wat is de concrete impact van de bijstelling van 2,8mln negatief over 2025 en '26?	De bijstelling betreft onderbestedingen op subsidies binnen het onderwijsachterstandenbeleid. Het gaat om middelen die eenmalig zijn teruggevoerd ten behoeve van het bredere financiële beeld van de stad. Belangrijk om te benoemen dat dit geen impact heeft in de zin van minder inzet, maar om reeds bestaande onderbesteding.										
208	GL	ASIS	De huisvestingsopgave statushouders 2025 is 1148, hoeveel aan Rotterdam gekoppelde statushouders hebben we tot nu toe in 2025 gehuisvest?	514 gehuisveste statushouders op peildatum 1 juni 2025 (45% van de totale opgave).										
209	GL	ASIS	'Voor 2026 zijn de budgetten voor de opvang van asielzoekers en vluchtelingen opgevoerd. De baten en lasten in 2026 zijn verhoogd met € 47,0 mln.' Met welk doel is dit budget verhoogd? Gaat het hier om een indexatie of investering?	In 2026 waren nog geen baten/lasten begroot. Voor 2026 is er nog geen beschikking ontvangen vanuit het Rijk. We begroten dit programma 2 jaar vooruit, waarbij we het 2e jaar waarvoor we nog geen beschikking hebben ontvangen vanuit het Rijk, gelijk met het 1e jaar maken waarvoor we wel een beschikking hebben gekregen. Zodra volgend jaar de nieuwe beschikking voor 2026 ontvangen is, stellen we de begroting conform bij en wordt dit bedrag tevens opgenomen voor 2027.										
210	GL	ASIS	Terugdraaien verwachte Rijksbijdrage inburgering. Welke consequenties heeft deze financiële tegenvaller op de inburgeraars en de trajecten die zij doorlopen? Hoe verhoudt dit zich tot de incidentele toekenning van 7,5 miljoen Wet Inburgering?	Landelijk loopt nog steeds een lobby voor meer middelen om de nieuwe wet inburgering uit te voeren met de G4 en VNG. Het terugdraaien van deze verwachte Rijksbijdrage heeft niet direct invloed. De ontvangen baten vanuit het Rijk verhouden zich niet tot de te maken lasten. De gemeente heeft hiervoor zelf budgetruimte begroot bij de Voorjaarsnota 2023. Het gaat hier om uitvoeringslasten voor de gehele opgave inburgering, dit zijn apparaatslasten. De € 7,5 mln is een specifieke uitkering (SPUK) ontvangen voor betaling van de inburgeringscursussen, verplichte inburgeringsmodules en maatschappelijke begeleiding voor statushouders.										
211	GL	ASIS	Wet educatie en beroepsonderwijs, vanaf 2025 zijn de baten en lasten structureel verhoogd met €5,1 mln. Wat is het totale bedrag WEB middelen? Hoe heeft dit zich ontwikkeld over de afgelopen 4 jaar?	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rotterdam</td> <td>4.925.049</td> <td>5.502.255</td> <td>6.294.572</td> <td>7.298.137</td> </tr> </tbody> </table> Voor 2025 is een bedrag van 7.600.768 begroot.		2021	2022	2023	2024	Rotterdam	4.925.049	5.502.255	6.294.572	7.298.137
	2021	2022	2023	2024										
Rotterdam	4.925.049	5.502.255	6.294.572	7.298.137										
212	GL	ASIS	Dekking kosten locatie 's-Gravenzandseweg. Kan de stand van zaken van dit project worden toegelicht? Is er al een andere bestemming bekend?	De huisvesting van vluchtelingen past niet rechtstreeks in het geldende bestemmingsplan omdat dit een vorm van wonen betreft (advies Algemene Bezwaarschriftencommissie d.d. 1 juli 2024). Er is daarom een omgevingsvergunning (OMV.23.11.00153) verleend voor de activiteit 'Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening'. De voorzieningenrechter (en daarna de Algemene Bezwaren Commissie) heeft een/het bezwaar van omwonenden toegewezen. Dit bezwaar had o.a. betrekking op de uitstoot van stikstof nabij een Natura 2000 gebied. Vervolgens is de verleende omgevingsvergunning alsnog geweigerd. Er is een makelaar ingeschakeld om een nieuwe huurder te vinden waarvan het gebruik rechtstreeks past binnen het geldende omgevingsplan.										
213	GL	ASIS	Vrijval vangnet Energietoelage: "Deze € 2,1 mln is uitgekeerd bij de decemercirculaire en wordt gebruikt voor de financiële opgaves." Welke financiële opgaves? Betekent dit een toevoeging aan de algemene middelen?	Ja, deze vrijval gaat naar de algemene middelen ter dekking van de opgaves benoemd in de voorjaarsnota zoals de kosten voor de PGB Jeugdhulp en de eigen bijdrage WMO.										
214	GL	ASIS	In de bijstellingen is een budgetneutraal bestemmingsreserve Armoedebeleid opgenomen, deze is niet toegelicht. Kan dit alsnog gebeuren? Inclusief consequenties voor uitvoering armoedebeleid.	Op de bestemmingsreserve Armoedebeleid is een correctieboeking geweest voor het jaar 2029. Er was in 2029 nog een onttrekking onterecht geboekt voor Geldplein. Dit was alleen voor 2027 en 2028. Voor 2029 was deze onttrekking ook geboekt, wat niet juist was.										

215	GL	ASIS	Bestemmingsreserve koloniaal en slavernijverleden. In de toelichting staat dat verplichtingen geraamd voor 2025 in 2024 gerealiseerd zijn. Echter is in 2024 een begrote onttrekking niet gerealiseerd van hetzelfde bedrag dat nu vrijvalt. Betekent dit dat er per saldo minder is uitgegeven aan het koloniaal en slavernijverleden dan begroot?	Nee. De verplichtingen die voor 2025 waren begroot en tevens dus onttrokken zouden worden uit de reserve, zijn in 2024 gefactureerd en betaald. De onttrekking kan dus niet meer gedaan worden in 2025 want dit moet hetzelfde boekjaar zijn als de geleverde prestatie. Het betaalde bedrag is ten laste gekomen van het resultaat 2024. Hiermee kan het begrote bedrag uit de reserve vrijvallen in 2025 conform financiële spelregels.
216	GL	ASIS	Bestemmingsreserve Armoedebeleid, het doel van deze bestemmingsreserve is: "Ondersteunen van Rotterdammers die de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen", welke inzet zal daar in 2025 voor gepleegd worden? Valt het noodfonds hier ook onder?	Dit wordt onder meer besteed aan: ophoging IIT, financiering Voedselbank Rotterdam, Voedselbank Salaam, mobiliteit voor ouderen in de wijk (overheveling van 300K naar Zorg, welzijn en Wijkteams). Het noodfonds (Crisisfonds) wordt gefinancierd uit het (kinder)armoedefonds.
217	GL	Werk en Inkomen	'vanuit het Rijk is minder geld ontvangen voor jongeren in de bijstand.' Heeft deze taakmutatie invloed op hoeveel 21-minners aanvulling op hun bijstandsuitkering zullen krijgen? Welke reden ligt ten grondslag van deze verminderde bijdrage? Wat betekent dit voor het gemeentelijke beleid van jongeren in de bijstand?	Deze vraag heeft betrekking op de financiële bijstelling 'Bijstand Jongerenorm' in programma 'Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving'. Het gaat om een verlaging van de algemene uitkering in het Gemeentefonds, die in de septembercirculaire 2024 richting gemeenten is gecommuniceerd. Met het wetsvoorstel 'Participatiewet in balans' wordt de bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld naar de algemene bijstand. Het Rijk zal dit budget vanaf 2026 daarom niet meer via de algemene uitkering overmaken naar gemeenten, maar via de specifieke uitkering voor bijstandsuitkeringen (BUIG). Netto zal de bijdrage vanuit het Rijk naar verwachting niet noemenswaardig veranderen; de financieringsstroom van Rijk naar gemeenten wordt alleen verlegd. Inhoudelijk zal deze taakmutatie geen invloed hebben op het aantal 21-minners dat een aanvulling op de bijstandsuitkering krijgt.
218	GL	Werk en Inkomen	Vacaturemanagement. Welke vacatures worden er niet of later ingevuld en welke effecten heeft dit op de uitvoering/dienstverlening?	De ervaring leert dat het in de huidige arbeidsmarkt moeilijk is om aan goede mensen te komen. Regelmatig blijven vacatures tijdelijk openstaan. Waar mogelijk laten we vacatures wat langer openstaan om deze taakstelling te realiseren, waarbij we de uitvoering zo veel mogelijk ontzien.
219	GL	Stedelijke ontwikkeling	Stedelijke ontwikkeling (p. 158) De lijn van het college 2018-22 over extra investeringen in de bouw- en woningopgave is niet voortgezet. Nu blijkt de oplossing om kosten meer naar de markt te verleggen via extern kostenverhaal onrealistisch te zijn, en is er een financieel knelpunt. Dit gaat om 800.000 in 2025, en 1,8 mln geraamd in de vier daarop volgende jaren. Wanneer kwam precies dit inzicht? Hoe is daar toen op geacteerd? Wordt er al gewerkt aan een oplossing?	In het afgelopen jaar zijn de uit de Bestuursopdracht Financiële Sturing SO voortgekomen principes nader onderzocht. Eén van de principes was het uitbreiden van het kostenverhaal, waarvoor € 5 mln/jaar in de begroting was opgenomen. Uit de onderzoeken en analyses is gebleken dat niet alle gehanteerde uitgangspunten voor het kostenverhaal realistisch zijn. Voor de sporen 'procesoptimalisatie' en 'consequent kostenverhaal plankosten' zijn stappen gezet, waardoor daar meer kosten verhaald (gaan) worden, en er minder niet-verhaalbare gemeentelijke plankosten gemaakt worden. Het grootste potentieel zat in een voorgestelde werkwijze om uitvoeringskosten van stedelijke buitenruimteprojecten te verhalen op marktpartijen. Dit is - mede door de economische marktomstandigheden - niet realistisch gebleken. Er loopt nog een onderzoek naar wat er op dit spoor nog wel mogelijk is. De reserve kostenverhaal is ingezet om een ingroeipad voor de acties te creëren, en om het resterende knelpunt in 2025 verder te verlagen.
220	GL	Economische ontwikkeling	Ontwikkeling van een excellent ondernemers- en investeringsklimaat. Bij het programma 'economische ontwikkeling', onder het kopje "hoe meten we dat?" wordt bij de indicator gesproken van het doel van 2000 banen in 4 jaar. - Wat voor banen zijn dit? Kan het uitgesplitst worden in de fossiele en duurzame industrie? - Tegelijk vertrekken ook grote bedrijven Rotterdam, met name in de haven. Worden deze 'verloren' banen en vertrekkende bedrijven ook meegenomen in de weging of bij de beoordeling van het vestigingsklimaat in Rotterdam?	We houden niet specifiek bij welke banen betrekking hebben op de fossiele en duurzame industrie. Over de gerapporteerde cijfers van aangetrokken investeringen door Rotterdam Partners en InnovationQuarter heeft circa 12% van de projecten betrekking op de energie-industrie en circa 9% op de chemische industrie. Hier vallen zowel projecten in de duurzame industrie, verduurzaming van bestaande industrie als fossiele industrie onder. Vertrekkende bedrijven en bijbehorende banen worden niet meegenomen in de rapportagecijfers, maar worden weldegelijk meegenomen in de beoordeling van het vestigingsklimaat. een voorbeeld hiervan is de inspanning richting het Rijk om voor een beter vestigingsklimaat voor de havenindustrie te zorgen.
221	GL	Economische ontwikkeling	Ontwikkeling van een excellent ondernemers- en investeringsklimaat. Waarom is er, gezien deze urgente ontwikkelingen bij het vestigingsklimaat in de haven, niet gekozen om hier aparte targets en indicatoren voor op te stellen, ook op het gebied van de verduurzamingstransitie (dus specifiek gericht op duurzame bedrijven)?	Targets voor het klimaat zijn onderdeel van het Klimaat Actieplan Rotterdam (KAR). Het doel is 55% minder CO2-uitstoot in 2030 (tov 1990) en klimaatneutrale haven in 2050. De verduurzamingsopgave voor bedrijven in de haven is natuurlijk zeer relevant, maar gaan we als gemeente formeel niet over. Afspraken worden gemaakt tussen havenbedrijf als verhuurder en bedrijven als huurder. In de huidige havenvisie zijn 8 targets (KPI's) opgenomen waarop gemeten wordt hoe de haven het doet (toegevoegde waarde, klimaat, connectiviteit, veiligheid etc.).
222	GL	Economische ontwikkeling	In het programma 'economische ontwikkeling' is te lezen dat "de financiële opgave voor het programma Economische ontwikkeling incidenteel wordt vervuld voor € 1,1 mln (€ 550.000 in 2025 en 2026) door de strategische inzet van vacaturemanagement en minder economisch onderzoek." - Op welke maatregelen komt dit concreet neer? - Hoe wordt vacaturemanagement precies strategisch ingezet t.o.v. hoe dit hiervoor gebeurde? - Op welke vlakken wordt minder economisch onderzoek uitgevoerd?	Concreet betekent dit dat vacatures die vrijkomen bij de afdeling economie later worden ingevuld dan het moment waarop de betreffende collega vertrekt. We gebruiken de tijd strategisch om taken te herverdelen of anders/efficiënter in te richten. We doen minder specifiek stedelijk onderzoek maar sluiten aan bij (of maken gebruik van) regionaal, provinciaal en landelijk onderzoek

223	GL	Energietransitie	In het programma 'energietransitie' staat dat bij CO ₂ -reductie wordt ingezet op minimaal 25% CO ₂ -reductie voor het stedelijk gebied t.o.v. 1990. In 2023 werd -31% gemeten, o.a. omdat Rotterdammers minder aardgas gebruiken, maar in de jaarstukken van 2024 stond geschreven dat na aantrekken van de economie grootverbruikers weer meer aardgas zijn gaan gebruiken (stijging van 15% t.o.v. 2021). Wat verwacht het college van de inschatting van aardgasgebruik in 2025?	Het is lastig hier een goede verwachting voor te geven, vanwege de geopolitieke (o.a. gasprijzen, Iran) en klimatologische omstandigheden (koude of zachte winter). Een inschatting voor 2025 is het beste te geven op basis van het geschatte standaard jaarverbruik gas voor een 'normaal jaar' van Stedin (netbeheerder gas). Zij verwachten voor 2025 weer een afname, ongeveer gelijk aan de toename in 2025, waarmee het totaal aardgasverbruik in 2025 uit zou komen op het niveau van 2023. De daling is vooral te zien bij de grootverbruikaansluitingen. Een logische verklaring hiervoor is dat de tijdelijke gasketels voor de warmtenetten van Eneco en Vattenfall vanwege de AVR-brand niet meer nodig zijn. Deze gaven in 2024 een extra toename in de categorie grootverbruik.
224	GL	Energietransitie	Bij het programma Energietransitie staat bij 'Hoe meten we dat?' voor 2025 in de begroting 2025 geen aantal km ² aan zonnepanelen ingevuld. Daarbij vragen wij ons af: - Kunt u toelichten waarom er is gekozen om geen extra aantal km ² zonnepanelen in te vullen? - Is het bovenstaande omdat het target al gehaald was? Waarom is er niet gekozen om hier extra km ² zonnepanelen te ambiëren?	We werken aan de doelstelling om in 2026 3,2 vierkante kilometer aan zonnepaneel te realiseren in de gemeente Rotterdam. We hebben geen doelstelling voor 2025. Wel houden we jaarlijks de stand van het aantal zonnepanelen bij met de zonmonitor. Adhv een jaarlijkse luchtfoto wordt gemeten hoeveel panelen er op dat moment in de gemeente liggen. Aan de zonmonitor van dit jaar wordt nog gewerkt, zodra de gegevens bekend zijn worden deze gedeeld met de raad. In april 2024 was er 1,9 vierkante kilometer aan zonnepaneel aanwezig in de gemeente. De doelstelling van 2026 is daarmee nog niet gehaald.
225	GL	Energietransitie	Bij het programma 'energietransitie', bij 'lasten exclusief reserves / apparaatslasten / inhuur' lezen wij dat vanaf 2025 EUR -1.180.000 tot EUR -1.198.000 begroot is, wat is dit precies, en wat is de reden van deze grote verandering in de lasten?	De lastenverlaging op de post 'inhuur' vanaf 2025 wordt verklaard door een administratieve correctie, waardoor hier onterecht een negatief bedrag verschijnt. Dit gaat om kosten voor interne uren. Bij de tweede herziening wordt dit gecorrigeerd en op de juiste post geboekt.
226	GL	Stedelijke ontwikkeling	In het programma 'stedelijke ontwikkeling' staat dat het college ervoor heeft gekozen om te bezuinigen op de haven door in 2025 10% minder budget in te zetten op de uitvoeringsagenda Novex haven. - Waarom is hiervoor gekozen? - Wat is precies het effect? Waar wordt deze EUR 100.00 (naar verwachting) voor ingezet? - Op welk onderdeel van deze uitvoeringsagenda wordt precies bezuinigd?	Er zijn incidentele bezuinigingen in alle wethouders portefeuilles doorgevoerd, waaronder ook in het programma stedelijke ontwikkeling. Gegeven het tempo van de uitvoeringsagenda Novex Haven, die de langere termijn betreft is hiervoor gekozen. De gezamenlijke Novex Partners hebben de middelen ten behoeve van de vervolgstappen richting startbeslissing verkenning ruimtegebrek haven en impuls leefomgeving gezamenlijk beschikbaar gesteld. Hierdoor is het effect op de voortgang van de uitvoeringsagenda Novex Haven nihil.
227	GL	Stedelijke ontwikkeling	Erfpacht Project. Er wordt een kasschuif voorgesteld van 2025 naar 2026 t/m 2028 van € 11.2 mln. Op welke berekening berust de hoogte van de ingeboekte bedragen in de afzonderlijke jaren 2026 € 5.6 mln, 2027 € 4 mln en 2028 € 1.6 mln?	Berekening is gebaseerd op inschatting welke versnelling in deze jaren mogelijk is. In 2026 was eerder een lager bedrag aan verwachte inkomsten begroot dan in 2027 en 2028, omdat naar verwachting in 2026 minder erfpachters benaderd zouden worden dan in 2027 en 2028. Dat betekent dat (afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming) in 2026 meer versnelling mogelijk is dan in 2027 en in 2027 meer dan in 2028; vandaar deze verdeling van de kasschuif.
228	GL	Investerings	Investerings Flexwonen. Er is 2,7 mln nieuw gevoteerd waarvan 2,4 mln in 2026 Voor welke projecten is dit geld extra nodig en betekent het dat het grootste deel van dit bedrag geraamd is voor 2026 voor de voortgang van de bouw van flexwoningen?	De € 2,7 mln is opgebouwd uit de projecten Nesseland, Toepad en Wilgenring. De andere projecten hebben nog geen kredietaanvraag gedaan, omdat die nog niet in de uitvoeringsfase zitten. Het opgevoerde krediet is gedekt door rijkssubsidies en de in het doorbouwfonds gereserveerde middelen voor flexwonen. Met deze middelen worden de publieke kosten voor het realiseren van flexwoningen gedekt, zoals bouwrijpmaken, woonrijpmaken, en de planvorming. Zonder deze investeringen kunnen de flexwoningen niet goed worden ingepast in de omgeving.
229	GL	Cultuur	Collectiegebouw. Graag een toelichting op de ingeboekte niet-activeerbare projectkosten collectie centrum voor de jaren 2026 t/m 2029 en welk raadsbesluit hieraan ten grondslag ligt?	De ontwikkeling van het collectiecentrum is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Cultuur. Met de vaststelling van het IHP cultuur, heeft de gemeenteraad besloten tot uitvoering van deze opgave. Onderdeel hiervan vormt de verhuizing van de collecties naar het nieuwe collectiecentrum. Met de verhuizing van de Rotterdamse collecties naar het collectiecentrum zijn aanvullende kosten gemoeid, zoals kosten voor verhuisvoorbereiding, de verhuizing zelf, dubbele huurkosten en eventueel kosten voor 1 jaar leegstand Metaalhof. Deze kosten tellen op tot een bedrag van ca. €9,1 mln. Deze kosten zijn onvermijdelijk en moeten worden gemaakt om de collecties naar het nieuwe collectiecentrum te verhuizen. Deze kosten mogen niet worden geactiveerd op de balans van de gemeente, omdat ze niet voortkomen uit de ontwikkeling van het gebouw zelf. Dit betekent dat ze geen onderdeel mogen uitmaken van de stichtingskosten. Dit betekent daarom ook dat hiervoor separaat dekking moet worden gevonden in de begroting van de gemeente. Het voorgenoemde bedrag hoeft niet te worden gedekt uit één begrotingsjaar, maar wordt verspreid over de jaren 2026 t/m 2031. Hiervoor is een voorstel ingediend bij voorjaarsnota 2025, als onvermijdelijk knelpunt. Deze kosten hebben alleen betrekking op de Rotterdamse collecties, het NMVW zorgt zelf voor dekking van de niet activeerbare projectkosten voor de verhuizing van hun collecties.

230	GL	Stedelijke ontwikkeling	Bestemmingsreserve Doorbouwfonds 'De beschikbare middelen voor Coöperatieve woonvormen worden overgeheveld naar het doorbouwfonds, € 830.000 in 2025 en € 1,3 mln in 2026. De middelen worden gelabeld voor de uitvoering van collectieve woonvormen'. Wat betekent deze verschuiving voor de realisatie van collectieve woonvormen deze collegeperiode?	Met de verschuiving zijn de middelen van collectief wonen toegevoegd aan een bestaand en bewezen systeem voor toekenning, besteding, monitoring en verantwoording van middelen om de bouwproductie te stimuleren. De middelen voor collectief wonen zijn nu gelabeld binnen het doorbouwfonds, daarmee wordt de toekenning van de middelen aan projecten met collectief wonen eenvoudiger.
231	GL	Bestaande stad	Klimaatadaptatie en het Rotterdams WeerWoord. In het accountantsverslag 2024 (25bb003301) staat dat de gemeente bezig is met het opstellen van nieuw waterbeleid (herijking Uitgiftepeilenbeleid Buitendijks Gebied). Dit beleid gaat in op hoe de gemeente inspeelt op risico's rondom hoog water en afvalwater. Gemeente Rotterdam heeft momenteel meerdere buitendijkse grondexploitaties en een hoger bouwpeil heeft invloed op de kosten die gemaakt moeten worden voor het bouwrijp maken van de grond. In het accountantsverslag wordt geadviseerd om het nieuwe waterbeleid op een consistente wijze toe te passen in de grondexploitaties en een onderbouwde afweging te maken welke projecten het hogere bouwpeil wordt ingerekend. - Waar is de financiële vertaling van de effecten van het nieuwe waterbeleid in het waterklimaatadaptatieprogramma te zien? - Hoe groot zal de financiële impact van het nieuwe waterbeleid zijn, mede ook vanwege de zorgen die de accountant daarover meegeeft? - Met welke financiële en praktische scenario's werkt het college in het waterklimaatadaptatieprogramma en waar kan de raad dit kunt terugvinden in de voorjaarsnota? - Welk financieel effect heeft het waterbeleid op de waardering van de grondexploitaties? - In welke projecten wordt overwogen een hoger peil te realiseren?	Het college heeft het bestaande uitgiftepeilenbeleid voor buitendijks bouwen uit 2018 geactualiseerd in verband met nieuwe vastgestelde cijfers over de stijging van de zeespiegel (KNMI 2023). De Raad wordt hierover op korte termijn geïnformeerd met een brief. Een hoger bouwpeil t.b.v. overstromingsveiligheid heeft invloed op kosten die gemaakt moeten worden voor het bouwrijp maken van de grond. Die kosten hoeven niet altijd te worden gemaakt. Gebieden kunnen al 'hoog genoeg' liggen of projecten kiezen vanuit andere redenen al voor een hoger bouwpeil, bijvoorbeeld voor goede aansluiting op bestaand gebied. Voor actuele, lopende gebiedsontwikkelingen waarvoor al een grondexploitatie loopt of is vastgesteld, wordt de beleidswijziging niet meegenomen. Dit gaat om ruim 7.600 woningen. De hoogte van deze gebieden is gebaseerd op het vigerende uitgiftepeilenbeleid 2018. Sommige van deze gebiedsontwikkelingen liggen al hoger. Voor gebiedsontwikkelingen waar de grondexploitatie nog opgestart gaat worden, worden kosten voor ophogen van bouwgrond tot uitgiftepeil meegenomen in de toekomstige ramingen van specifieke projecten en daarmee in de grondexploitatie voor de gebiedsontwikkeling. Het verwerken van deze kosten telt op met vele andere kostenposten van een gebiedsontwikkeling. Indien de balans in kosten en opbrengsten in de grondexploitatieberekening positief is, wordt het geactualiseerde uitgiftepeil doorgevoerd. In de situatie dat de balans negatief uitvalt, ligt de keuze voor de gebiedsontwikkeling niet door te zetten of een extra dekkingsbron te zoeken. Indien deze dekkingsbron niet wordt gevonden of op een andere wijze de kosten gereduceerd of opbrengsten verhoogd kunnen worden, dan kan de gebiedsontwikkeling geen doorgang vinden. Tot slot, het uitgiftepeilenbeleid heeft geen impact op de financiële dekking van het WKP. Waterveiligheid is beleidsmatig een onderdeel van het WKP, maar financieel gezien niet omdat rioolheffing niet ingezet mag worden voor waterveiligheidsprojecten. De (toekomstige) kosten voor het uitgiftepeilenbeleid buitendijks landen, op bovengenoemde wijze, in de grondexploitaties van nieuw te ontwikkelen bouwprojecten in buitendijks gebied op het moment dat er een grondexploitatie wordt opgesteld. Met het door het college vastgestelde geactualiseerde uitgiftepeilenbeleid voor nieuwbouwontwikkelingen in buitendijkse gebieden wordt invulling gegeven aan het advies uit het accountantsverslag 2024.
232	GL	NPRZ	Bestaande stad: Wat zijn de verwachte gevolgen van de bezuinigingen op overheid, ondersteuning en communicatie die in het kader van Kiezen voor Rotterdam worden doorgevoerd op het bestemmingsreserve NPRZ?	De bezuinigingen in het kader van Kiezen voor Rotterdam werken ook door in de bestemmingsreserve van het NPRZ. Feitelijk zorgen de bezuinigingen in het kader van Kiezen voor Rotterdam dat de organisatie minder kosten heeft voor overhead en ondersteuning als communicatie, een meevaller dus. Voor het NPRZ als geheel is ingeschat dat die meevaller uitkomt op € 731.250. Dat geld zal uit de bestemmingsreserve worden gehaald, want is niet meer nodig voor uitgaven aan de overhead en ondersteuning. Echter, het construct van de NPRZ-bestemmingsreserve is zo dat meevallers op projectniveau normaliter terugvloeien naar de PM-ruimte van de bestemmingsreserve. Deze middelen kunnen dan aan andere doeleinden/projecten worden besteed. Dat gebeurt hier niet. De € 731.250 kan daarmee op niveau van de bestemmingsreserve wel worden opgevat als bezuiniging.
233	GL	Stedelijke ontwikkeling	In 2023 is de verkeersveiligheid op 2 locaties verbeterd, in 2024 is dat op 4 locaties gebeurd en voor 2025 lezen we dat er slechts 1 locatie verkeersveiliger wordt gemaakt. - Klopt het dat we het collegetarget niet halen in 2025 en mogelijk ook niet in 2026? - Wat is de achterliggende reden dat het collegetarget niet wordt gehaald? - We lezen dat er over heel het jaar 13 locaties gereed komen, is dat in totaal over de periode 2023-2026 of alleen in het jaar 2025?	Conform de jaarrekening 2024 zijn in 2023 twee locaties opgeleverd en in 2024 vier. Daarmee blijft de realisatie van deze target achter bij de doelstelling. De verwachting is dat de doelstelling van dertig locaties eind 2026 wordt gehaald, dus na het einde van de collegeperiode. Ondertussen wordt de verkeersveiligheid op veel méér locaties verbeterd. De locaties voldoen echter niet allemaal aan de criteria van de target. Het gaat bijvoorbeeld om black spots of locaties waar Rotterdammers zich onveilig voelen. Totaal zijn in 2023 en 2024 21 onveilige locaties verbeterd. Het gaat o.a. om de kruising Bergweg-Schiekade, de Zaagmolenbrug-Linker Rottekade en de Mattingeweg-Industrieweg. Aangepakte locaties als Rodenrijselaan-Rodenrijestraat, 2e Middellandstraat-Heemraadssingel en Dorpsweg-Gruttostraat vallen wel binnen de criteria van de target. Daarnaast worden er bijvoorbeeld ook nog schoolomgevingen verbeterd. De collegetarget bevat een behoorlijke ambitie, door een nieuwe, integrale methode om verkeersonveiligheid vast te stellen (met drie criteria: slachtoffers, modelmatige risico-inschatting en beleving) en door de effectmeting achteraf. De selectiefase heeft langer geduurd en veroorzaakte een achterstand in de aanpak van locaties die aan deze criteria voldoen. Daarnaast wordt het inpassen en afstemmen van werken in de buitenruimte een steeds grotere opgave. Maar de uitvoering heeft ondertussen dus bepaald niet stilgelegen. De raad heeft gedetailleerde informatie over voortgang en planning van alle targetlocaties ontvangen via 24bo006020 en 24bb008351. In 2025 worden naar verwachting dertien extra targetlocaties opgeleverd, waarmee het totaal eind 2025 op negentien komt.
234	GL	Stedelijke ontwikkeling	Hoeveel straten (van de 115) zijn aan het eind van het jaar 2025 getransformeerd naar 30 km/u straten?	Wij proberen zoveel mogelijk straten in 2025 uit te voeren. Maar we zijn afhankelijk bij de vergunningverlening om de weg af te kunnen sluiten van andere projecten (zoals bijv. Een hofplein of een Aveling). Op dit moment zijn we met de verschillende gebieden in overleg om vanuit het oog punt van stedelijke bereikbaarheid de goede fasering te bepalen. Voor de zomervakantie starten we al met straten in de gebieden Rozenburg, Hillegersberg-Schiebroek en Overschie.

235	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Bestuurlijke hoofdlijnen: Opknappen metro - busstation Zuidplein 'Ook wordt er €13 miljoen gereserveerd om het verouderde metro- en busstation Zuidplein aan te pakken - belangrijk voor de wijk én de stad.' Wordt deze extra investering ook gebruikt om versnelling te brengen in de ontwikkeling van de fietsenstalling bij Zuidplein? Zo ja, welk bedrag wordt hiervoor gereserveerd en wanneer wordt voorzien dat deze fietsenstalling en de rest van de opknappbeurt afgerond wordt?	De € 13 mln. wordt ook (deels) gebruikt om de gebouwde fietsenstalling bij Zuidplein te realiseren. Deze fietsenstalling vormt integraal onderdeel van de kwaliteitsimpuls metrostation Hart van Zuid en wordt verder gedekt vanuit mobiliteitsprogramma, waar in de VJN een kredietaanvraag voor is opgenomen voor een bedrag van € 4,734 mln. (waarvan €4,434 mln. netto investering / Rotterdams geld) onder de noemer 'Fietsenstalling Zuidplein (Hart van Zuid). De bouwkosten voor de fietsenstalling bedragen ca. € 6,2 mln. Oplevering van het geheel (stationshal, renovatie metrostation +1 / +2 en de fietsenstalling) staat gepland op Q4-2026.
236	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Keuzes gratis parkeren feestdagen (pilot uitbreiding zondagsregeling) Er wordt een keuze gemaakt om in 2026 een pilot te starten voor een uitbreiding van de zondagsregeling op 7 feestdagen (gratis parkeren tot 12:00 uur). Hoe is dit besluit tot stand gekomen? Waar komt de 800.000 euro aan kosten vandaan? Ten koste van wat gaat de inzet van dit bedrag? Is dit ten koste van projecten die raken aan autoluw of fietsers/voetgangers? Zou dit bedrag ook ingezet kunnen worden ten behoeve van ruimte voor de fiets of gratis ov? Op welke dagen geldt nu al de zondagsregeling? Hoeveel geld is daar mee gemoeid?	Dit gaat om een pilot voor het jaar 2026 en betreft 8 nieuwe feestdagen. De inkomstenderving per extra feestdag is circa 100k. De benodigde kosten voor implementatie en communicatie worden geraamd op 25k (totale last in 2026 dus 825k). Op dit moment zijn 4 feestdagen volledig gratis (Nieuwjaarsdag, 1e paasdag, 1e pinksterdag en 1e kerstdag). Er zijn 6 feestdagen met een zondagsregeling, namelijk 2e paasdag, koningsdag, bevrijdingsdag, hemelvaartsdag, 2e pinksterdag en 2e kerstdag. Gratis of zondagsregeling hangt samen met verwachte parkeerdrun op de betreffende dag. De gratis dagen zijn relatief rustige dagen. Met de huidige feestdagenregeling hangt een inkomstenderving samen van ca. 1,8 mln. Dit voorstel volgt uit het integrale afwegingsproces van de voorjaarsnota 2025, en zal incidenteel ten laste gaan van de algemene middelen. Dientengevolge gaat dit budget niet direct ten koste van projecten die raken aan autoluw of fietsers/voetgangers.
237	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Bestemmingsreserve autoluw fonds In 2025 wordt van de bestemmingsreserve Autoluw fonds € 1,5 mln ingezet voor het programma energietransitie. Projecten onder dit programma zijn Gezonde wijken door gezond reizen (€ 1,1 mln) en Werkgeversaanpak klimaat (€ 0,4 mln). Hoe past dit bij het doel van deze bestemmingsreserve ('Het doel van de reserve is om het centrum en de wijken Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden zoveel mogelijk autoluw te maken.')?	Beide projecten passen binnen het doel van de reserve: - de "werkgeversaanpak duurzame mobiliteit": werkgevers in Rotterdam hebben veel invloed op het emissievrij maken van mobiliteit in Rotterdam omdat zij de mobiliteitskeuze van hun personeel kunnen beïnvloeden en oplossingen kunnen aanbieden zoals thuiswerken, fiets en OV en het elektrificeren van hun leasevloot. De werkgeversaanpak richt zich daarmee op het verschonen, verminderen en slimmer reizen bij bedrijven. - Gezonde wijken door gezond reizen (de wijkaanpak): via de wijkaanpak Mobiliteit, uitgevoerd in Oud-Mathenesse, Lage Land en Oosterflank en nu aan het opstarten in de omgeving van het project Hofplein, brengen we met Rotterdammers, inwoners en ondernemers, in kaart hoe de wijk functioneert en welke kansen er zijn voor de toekomst van mobiliteit(transition) in de wijk. De wijkaanpak is het instrument om in de geest van Wijk aan Zet, veranderingen op het gebied van mobiliteit vorm te geven samen met de Rotterdammers. Daarbij is het belangrijk om te beseffen dat de middelen vanuit de bestemmingsreserve niet kunnen worden ingezet om fysieke ingrepen te doen op straat, deze maatregelen worden uit investeringsmiddelen betaald. De bestemmingsreserve wordt daarom juist ingezet voor projecten die te maken hebben met onder andere participatie, gedrag(sverandering), stimuleren alternatieven, voorbereiding en beleidsvorming en zijn daarmee 'zachter' en minder direct meetbaar, maar deze projecten zijn juist wel noodzakelijk om tot een acceptabel totaalpakket te komen.
238	Volt	Stedelijke ontwikkeling	'Het college stelt een aantal ambities bij om financiële ruimte te creëren. Er wordt ongeveer 10% minder budget ingezet op de uitvoeringsagenda NOVEX, € 100.000 in 2025.' Wat betekent dit concreet? Welke acties kunnen niet worden uitgevoerd door deze bezuiniging? Welke impact heeft dit op de voortgang van de uitvoeringsagenda NOVEX?	Er zijn incidentele bezuinigingen in alle wethouders portefeuilles doorgevoerd, waaronder ook in het programma stedelijke ontwikkeling. Gegeven het tempo van de uitvoeringsagenda Novex Haven, die de langere termijn betreft is hiervoor gekozen. De gezamenlijke Novex Partners hebben de middelen ten behoeve van de vervolgstappen richting startbeslissing verkenning ruimtegebrek haven en impuls leefomgeving gezamenlijk beschikbaar gesteld. Hierdoor is het effect op de voortgang van de uitvoeringsagenda Novex Haven nihil.
239	Volt	Energietransitie	Middelen bestemmingsreserve duurzaamheidstransitiebudget naar RIM 'Vanuit het Duurzaamheidstransitiebudget zijn middelen beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke doelstellingen voor van het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark. De voertuigen die hiervoor worden aangeschaft zijn investeringen die meerjarig worden afgeschreven. De bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitie wordt voor dit deel (€ 11,0 mln in 2025) overgeheveld naar de bestemmingsreserve RIM (Rotterdamse Investeringsmotor) zo kunnen de meerjarige kapitaallasten gedekt kunnen worden.' Hoe werkt dit precies? In welke gevallen wordt dit op deze manier gedaan?	Het DTB is een bestemmingsreserve waaruit incidentele middelen worden toegekend aan projecten. Enkele van die projecten dienen geactiveerd te worden en hebben kapitaallasten tot gevolg. Door middelen van het DTB over te hevelen naar de RIM kunnen de meerjarige kapitaallasten zoals bijvoorbeeld de afschrijving van voertuigen vanuit de RIM gedekt worden. Het gaat hierbij om een administratieve verwerking. In het kader van het DTB is deze overheveling naar de RIM gedaan voor de volgende projecten: Rotterdam Circulair, Zero Emissie Stadslogistiek, Renovatie monument Putselaan 178 en de Verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark.

240	Volt	Energietransitie	Bestemmingsreserve Duurzaam 'Door lagere kosten voor het World Energy Congress (WEC) en extra planfinanciering voor windenergie vanuit het Rijk valt voor het programma Energietransitie € 750.000 vrij vanuit de bestemmingsreserve Duurzaamheid. De einddatum van de bestemmingsreserve Duurzaam is 31-12-2025. De onttrekking van de resterende gelden worden bij de 2 herziening begroot.' Is het een politieke keuze om pas bij de 2e herziening deze middelen te begroten of kan dit ook eerder?	Het was geen politieke afweging om de begrote onttrekkingen aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid pas bij de 2e herziening te verwerken. Nu de vrijval van 750k in de eerste herziening is verwerkt kunnen met verbeterd inzicht in de precieze kostenverdeling de verwachte kosten (= de onttrekkingen) in één keer correct verwerkt worden in de 2e herziening. De projectuitvoering, onder andere een meerjarige subsidie, loopt echter onverminderd door.
241	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Bestemmingsreserve Verkeerscirculatieplan 'Dit is een vrijval uit de bestemmingsreserve verkeerscirculatieplan van € 800.000. Het VCP is nog niet afgerond, maar de kosten die nog worden gemaakt zullen worden gefinancierd uit het Autoluw fonds.' Vallen deze middelen vrij naar de algemene middelen? Kan er uitgelegd worden waar deze middelen nu voor zullen worden ingezet?	In het jaar 2024 zijn meer kosten gemaakt voor het project VCP dan onttrokken aan de reserve. Daarmee zijn er onterecht kosten in het resultaat terecht gekomen van 2024 welke ten laste hadden moeten komen van de bestemmingsreserve. Er is daarom gekozen voor het vrijvallen van het restant van de bestemmingsreserve VCP om dit bedrag alsnog ten goede te laten komen aan het juiste jaar, immers de reserve had geheel onttrokken moeten worden. Daarnaast loopt het project VCP langer door dan eerder gedacht. Dekking voor de kosten uit 2025 komt uit de bestemmingsreserve Autoluw.
242	Volt	Cultuur	Impuls uitvoering nachtplan Deze middelen worden gebruikt voor locaties geschikt te maken voor nachtgebruik en om de toegankelijkheid te verbeteren, waaronder Waterfront aan de Boompjeskade 10, PrinsAlexanderlaan 37, De Koepels, de pilot met nachtbussen van Hossen Tours en het evenement voor de terugkeer van het nachtnet. Kan er per onderwerp binnen deze impuls uitgesplitst worden hoeveel er exact aan uitgegeven wordt? (dus voor de pilot met de nachtbussen, evenement terugkeer nachtnet etc.)	Boompjeskade (Waterfront) € 100.000 Prins Alexanderlaan € 250.000 De Koepels € 50.000 Nachtbussen Hossen Tours € 30.000 Evenement € 50.000 Totaal € 480.000
243	Volt	Veilig	Veiligheid en leefbaarheid: het gebeurt in de wijk 'Ook trekt het college €1,9 miljoen uit voor maatregelen die de veiligheid in buurten verbeteren, zoals het aanpakken van overlast, het versterken van sociale controle en het veiliger maken van de openbare ruimte.' Wat betekent dit concreet? Wat voor maatregelen worden hier allemaal genomen?	<u>Weerbaarheid</u> Doorleefsessies in de wijk Aan de hand van een realistisch scenario halen we bij bewoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld op wat een wijk nodig heeft om weerbaar te zijn tegen hybride dreigingen en wie daaraan kan bijdragen. Publiek- private samenwerking en samenredzaamheid zijn hierbij belangrijke aspecten. De eerste pilot heeft in Bloemhof plaatsgevonden (in april en mei jl). Er volgen nog 5 pilots in de periode tweede helft 2025 t/m eerste kwartaal 2026. We maken een keuze op basis van demografie, inkomen, type huishoudens, type bebouwing, sociale samenhang etc. en streven daarbij naar 5 zeer verschillende wijken. <u>Weerbaarheidsinitiatieven in de wijk en samenredzaamheid</u> Uit de wijk sessies kunnen initiatieven komen om de weerbaarheid te versterken. De meest kansrijke initiatieven willen we faciliteren. We willen maatregelen treffen zodat ook de minder zelfredzame Rotterdammers, de Rotterdammers in kwetsbare posities, tijdens een dergelijke crisis, het kunnen redden. Het gaat hier om op wijkniveau voorzieningen te organiseren, bijvoorbeeld voedsel en noodradio's. Verder stimuleren we samenredzaamheid door het organiseren van de doorleefsessies en andere kleinschalige bijeenkomsten. <u>Noodsteunpunten</u> Vanuit het Veiligheidsberaad is een voorstel uitgewerkt voor het opzetten van een landelijk dekkend netwerk van noodsteunpunten. Op dit moment wordt gedacht aan een hoofdstructuur van 1.000 hoofdsteunpunten, die aangevuld wordt met lokale noodsteunpunten in de gemeenten. Noodsteunpunten kunnen diverse functies kunnen hebben, zoals: • verstrekken van informatie • doorverwijzen van inwoners naar hulpinstanties • voorzien in drinkwater • uitdelen van eerste hulpmiddelen • inrichten van een distributiepunt voor noodvoorraden en medicijnen • coördineren van hulpdiensten • opladen van bijvoorbeeld mobiele (medische) apparatuur en wellicht ook mobiele telefoons van inwoners dmv noodstroom Er wordt gedacht aan een onderscheid tussen hoofd- en lokale steunpunten, waarbij de hoofdsteunpunten de coördinatie van de lokale steunpunten zouden organiseren. We gaan aan de slag met het selecteren en inrichten van noodsteunpunten in de wijken. In de wijkpilots halen we bij bewoners op welke plekken voor hen logisch zouden zijn als noodsteunpunt.

				<u>Interne weerbaarheid</u> Voorwaarde om te werken aan de weerbaarheid van de samenleving tegen hybride dreigingen, is dat ook de weerbaarheid van de gemeente zelf op orde is. Dit omvat de integrale veiligheid, de bedrijfscontinuïteit en het crisismanagement van gemeente Rotterdam. Het gaat hierbij om het oefenen, trainen en opleiden van crisisteam en sleutelfunctionarissen, om de impact op onze gemeentelijke omgeving te minimaliseren bij grote verstoring en om het implementeren van lessen en aanbevelingen. <u>Kwetsbare wijken</u> Gegeven de opdracht is voor kwetsbare wijken ingezet op twee grote onderwerpen, te weten: 1) verbeteren subjectieve veiligheid in kwetsbare wijken en 2) het vinden en aanspreken van overlastgevend personen met onbegrepen gedrag en vervolgens goedkeuren naar zorg. Aanvullend hierop wordt een suggestie gegeven voor de inzet van stichting OCAN in 2025. Zij bieden specialistische kennis en interventies op overlastgevers in de wijken. <u>Volwassen overlastgevend personen/groepen in buitenruimte</u> • Doelstelling: Het verminderen van overlast in de openbare ruimte door personen uit de Caribische Nederlanden en het bevorderen van hun toegang tot publieke diensten. • Toelichting: In bepaalde delen van de stad veroorzaken groepen personen van met name de Caribische delen van het Koninkrijk overlast in de buitenruimte. Dit leidt tot inzet van politie en andere maatregelen om de openbare orde te handhaven. Onder deze overlast zit structurele problematiek rondom het gebrek aan toegang tot publieke diensten (geen BSN-nummer). De afgelopen jaren heeft Directie Veiligheid de rekening betaald van een stichting die gespecialiseerd is in de omgang met deze groep personen. Het inregelen van een structurele aanpak kost meer tijd dan verwacht. De inzet van deze middelen ondersteunt een verdere aanpak en rust in de openbare ruimte voor de periode waarin de personen op straat leven. <u>Interventiemedewerker Onbegrepen Gedrag</u> • Doelstelling: Het verbeteren van de veiligheidsbeleving en het verminderen van overlast in de wijken door personen met onbegrepen gedrag proactief op te zoeken en effectief te begeleiden naar de juiste zorg en ondersteuning, en nazorg te bieden aan hun/de omgeving. • Toelichting: We zien al enkele jaren een toename van personen met onbegrepen gedrag in de buitenruimte. Het gedrag van de mensen heeft negatieve impact op de veiligheidsbeleving van bewoners, ondernemers, e.d. Niet iedereen weet de juiste hulp te vinden of staat hiervoor open. Bij wijze van pilot willen we in twee gebieden starten met intensieve bemoeizorg door een interventiemedewerker. Deze medewerker heeft ook oog voor de (na)zorg naar de omgeving van de 'persoon met onbegrepen gedrag'. Dit kan zijn: de familie, omwonenden of andere betrokkenen. Ook leggen we – waar nodig voor het gezamenlijk oppakken van de casuïstiek – de verbinding met de lokale Persoonsgerichte Aanpak (Lokale Kamer) en het Zorg en Veiligheidshuis. <u>Samen Schouwen</u> • Doelstelling: Het vergroten van de veiligheidsbeleving en het verbeteren van de leefbaarheid in kansrijke kernen van Rotterdam door middel van gerichte interventies op basis van gedegen onderzoek. • Toelichting: Uit de eerdere onderzoeken naar veiligheidsbeleving blijkt dat vaak kleine interventies in de buitenruimte, aanpak van overlast en het verbeteren van de sociale cohesie, leiden tot grote bevordering van de veiligheidsbeleving. Een onderzoek hiernaar en het gezamenlijk oppakken van de aanbevelingen met partners en de bewoners, bevordert een breed gedragen gevoel van urgentie binnen de diverse diensten van de gemeente (dienstverlening, maatschappelijke ontwikkeling, stadsbeheer).
244	Volt	Bestaande stad	Collegetarget meer groen Hoeveel netto ha groen is er sinds het begin van deze collegeperiode gerealiseerd?	Antwoord volgt uiterlijk 30 juni 2025.
245	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Vervoer over water Hoeveel wordt er in het jaar van deze concept voorjaarsnota besteed aan vervoer over water? Waar worden deze middelen aan besteed? Vallen hier ook nieuwe verbindingen van vervoer over water zoals de watertaxi onder?	In het jaar waarop deze concept voorjaarsnota betrekking heeft, is er € 4,3 miljoen aan kostenbudget en € 2,7 miljoen aan opbrengstenbudget beschikbaar voor personenvervoer over water (PoW). Dit bedrag is de exploitatievergoeding vanuit Rotterdam, MRDH en het Havenbedrijf Rotterdam waaruit Watertaxi de veerverbindingen en het vervoer of afroep voor kan uitvoeren. Het extra fietsveer kost €65.000 per jaar en de kosten voor de uitbreiding Charlois – Katendrecht bedragen €59.787 per jaar. Daarnaast is er een investeringskrediet beschikbaar voor (halte)optimalisatie van € 718.000, waarvan naar verwachting € 310.000 is besteed t/m eind 2024. Het resterende krediet per 1 januari 2025 bedraagt daarmee € 408.000. Nieuwe verbindingen of uitbreidingen zijn niet voorzien binnen de huidige begroting.
246	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Extra halte watertaxi Maashaven Noordzij, Maashavenkade. Er is onlangs een petitie gestart voor een extra halte van watertaxi aan de Maashaven NZ / Maashavenkade. Hoeveel zou het de gemeente kosten om deze te realiseren? Zou dit nog kunnen worden meegenomen in de begroting?	De kade aan de Maashaven Noordzijde is eigendom van het Havenbedrijf Rotterdam. Het Havenbedrijf heeft geen toestemming verleend voor het aanleggen van een halte op deze locatie. Bovendien wordt deze kade intensief gebruikt door de binnenvaart. Met de komst van het Nelson Mandelapark zal dit gebruik verder opschuiven richting het oosten, waardoor de beschikbare ruimte voor een veilige haltefunctie op deze locatie nog verder beperkt wordt. In de directe omgeving zijn al vijf goed bereikbare haltes voor personenvervoer over water met de Watertaxi.

247	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Verbindingen over water watertaxi Zijn er locaties in beeld waar de gemeente wil investeren in extra (veer)verbindingen over water met de watertaxi?	Naast de investering in een fietsveerverbinding (aanvullend op de bestaande veerverbinding) vanaf Heijplaat en het uitbreiden van de vaartijden op de verbinding tussen Charlois en Katendrecht wordt er geïnvesteerd in Watertaxi-verbindingen op ontwikkellocaties. Dat zijn verbindingen vanuit de Maashaven, Rijnhaven en getijdenpark Feijenoord.
248	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Kosten 'groots' plan asociaal rijgedrag (Rotterdam komt met 'groots plan' tegen asociaal rijgedrag: 'Mensen zijn het spuugzat' Rotterdam AD.nl) Welke kosten zijn er gemoeid met het 'grootse' plan van WH Lansink om meer maatregelen te nemen tegen asociaal rijgedrag onder andere op de Meent? Uit welk potje komen deze kosten?	Voor de Rotterdamse Verkeersasop Aanpak (RVA) is een Actieplan Verkeeroverlast in de maak waarin maatregelen worden voorgesteld voor de korte termijn (uitvoering in 2025) en voor de langere termijn (2026 e.v.): het gaat om een verbreding en intensivering van de RVA. Bovenop de reguliere projectkosten van de RVA waarmee de lopende activiteiten worden bekostigd, wordt er een speciale categorie maatregelen voorgesteld die voor de ultrakorte termijn, in de zomer, resultaat moeten opleveren in opdracht van het college. De kosten die daarmee zijn gemoeid worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve Autoluw. Het totale Actieplan Verkeeroverlast wordt in september (met begroting) aan het college voorgelegd en in oktober aan de Raad. Het budget voor 2026 e.v. is nog niet toegekend, ervan uitgaande dat het budget voor de RVA eindig is.
249	Volt	Bedrijfsvoering	Kunstmatige intelligentie AI Is er een AI-richtlijn voor ambtenaren? Hoe wordt deze ingezet? Welke kosten zijn er verbonden aan het gebruik van AI door de gemeente Rotterdam?	Er zijn spelregels voor ambtenaren. Vanwege het onlangs herijkte standpunt van het Rijk met betrekking tot de inzet van generatieve AI door overheidspersoneel, vindt op dit moment een update van de spelregels plaats. De spelregels worden o.a. gecommuniceerd via het intranet. De spelregels worden onderdeel van AI-geletterdheid van de medewerkers die in verschillende mate te maken hebben met AI. De inzet van betaalde abonnementen op Generatieve AI zijn momenteel niet noemenswaardig, omdat er slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van betaalde instrumenten. Voor AI gebruik verwachten wij in de toekomst nieuwe financieringsmodellen, daar wordt op geanticipeerd.
250	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Eigen bijdrage WMO Wat is het effect van de neerwaartse bijstelling van de begrote ontvangsten eigen bijdrage?	Het effect is dat we minder inkomsten uit eigen bijdragen verwachten, alsmede minder afname van de aanzuigende werking van zorgkosten. Dit is een gevolg van het uitstel van wetgeving om de eigen bijdragen weer inkomensafhankelijk te maken. Als die wet er wel was gekomen in 2026 hadden we de beoogde hogere inkomsten / lagere kosten wel gehad in dat jaar.
251	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Onderbesteding WMO Kan de onderbesteding worden uitgelegd? Hoe komt de €1.2mln tot stand?	Voor het prijzeffect van de nieuwe inkoop Wmo 2025 is op basis van een 1e inschatting in de Voorjaarsnota 2024 de begroting vanaf 2025 opgehoogd met € 10 mln. Het actuele beeld is dat dit een te ruime bijstelling is geweest. Voor 2025 en 2026 wordt het budget met € 1,2 mln verlaagd.
252	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Transformatie gesloten jeugdzorg Hoeveel van de € 30,4 miljoen wordt ingezet voor het creëren van alternatieve, kleinschalige zorgvormen?	Dat bedrag is nog niet definitief bekend, de huidige schatting is ruim € 5 mln.
253	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Aanpak dementie Los van het inzetten van wandelmaatjes, waar is de vier ton voor bestemd?	De 4 ton willen we verder inzetten om het bereik van specifieke groepen met dagbesteding te vergroten door meer diversiteit in de dagbesteding te brengen. Bv door in te zetten op het uitbreiden van voetbalherinneringen en andere dagbestedingsvormen zoals het inzetten op activiteiten die mannen meer aanspreken. Verder willen we de Beter Thuis met dementie interventie gericht op families met een migratieachtergrond breder inzetten in de stad, zodat de familie de ondersteuning van hun thuiswonende oudere met dementie beter kunnen oppakken.
254	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Complexe woningaanpassingen Hoe wordt de zwaardere weging van gebruiksduur in de praktijk toegepast bij indicatiestelling? En worden er meer afwijzingen verwacht? Of wordt er sneller naar alternatieven verwezen zoals verhuizen of tijdelijke voorzieningen?	Vooropgesteld zal er niet vaker afwijzingen worden verwacht, maar zal bij een verwachte korte gebruiksduur worden gekeken naar enkel naar de meest hoognodige aanpassingen. Ook een verhuizing kan - wanneer van toepassing - een optie zijn. Geschat zal worden dat het beperkter aanpassen bij zo'n 2 personen op jaarbasis het geval zal zijn. Vanwege de hoge kosten die gepaard gaan met complexe aanpassingen (veelal startend vanaf een ton), is de kostenbesparing hierdoor wel substantieel. Bij de indicatiestelling zal een afweging worden gemaakt wat de meest adequate en goedkope aanpassing is.
255	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Ruimte voor sociale basis Hoeveel geld wordt hiervoor gereserveerd in 2025, en hoe is dat anders in 2026? In welke commissie en, specifiek, in welk beleidsdocument/kader kunnen wij hierin de beleidsdoelen en voortgang teruglezen?	150.000 in 2025. In 2026 is het beschikbare budget nog onbekend. Er volgt een technische sessie in september voor de raadscommissie. De beleidsdoelen zijn nog in ontwikkeling. Het richtinggevend kader wordt dit najaar aan de raad voorgelegd.
256	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Beschermd wonen We lezen: "Dit gaat om een verhoging van de uitkering als gevolg van volume-indexatie". Kan dit uitgelegd worden? Welke financiële gevolgen zijn er en wat is volume-indexatie?	Dit betreft de in het gemeentefonds opgenomen landelijke verhoging van het budget voor beschermd wonen om de ontwikkeling in de vraag naar beschermd wonen (=volume-indexatie) op te vangen. Rotterdam krijgt hier volgens een vaste landelijke verdeelsleutel zijn aandeel.
257	Volt	ASIS	Vrijval vangnet Energietoelage Gaaf de vrijval van €2.1mln naar de Algemene middelen? Zo nee, waar wordt dit bedrag dan geboekt?	Ja, deze vrijval gaat naar de algemene middelen.

258	Volt	Volksgezondheid	Verwachte onderbesteding 010 Fit'-R Wordt de verwachte onderbesteding nog wel uitgegeven of vloeit dit terug naar de algemene middelen?	Op pagina 178 van de Voorjaarsnota 2025 staat aangegeven dat door het later opstarten van het programma 010 Fit' R gezondheidsachterstanden en overgewicht kinderen wordt € 600.000 minder uitgegeven in 2025. Deze middelen zijn vrijgevallen ten gunste van de algemene middelen en bij de Voorjaarsnota na integrale afstemming ingezet op de collegebrede opgave.
259	Volt	Cultuur	Tekort Kostendekkende huur De Doelen Klopt het dat De Doelen een huurachterstand heeft? Wat wordt er gedaan om de huurachterstand in te halen? Heeft de huurachterstand gevolgen voor de verstrekte subsidie?	Nee dat klopt niet, De Doelen heeft geen huurachterstand.
260	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Bestuurlijke boetes en dwangsommen Hoe realistisch deze inkomsten zijn ingeschat, gezien het feit dat het om handhavingsmaatregelen gaat en geen reguliere batenbron? Gaat het hier enkel om boetes vanuit de Wet Betaalbare Huur? Zo nee, over welke 'overtredingen' hebben we het nog meer?	De raming van de inkomsten is gebaseerd op de gemiddelde opbrengsten in voorgaande jaren. Het betreft hier naast boetes vanuit de Wet Betaalbare Huur ook om dwangsommen zoals oneigenlijk gebruik van ruimtes. Voorbeelden zijn illegale bewoning, ongeoorloofde verbouwingen of illegaal gebruik.
261	Volt	Overhead	Digitale Stad Welk bedrag is er begroot voor het Open Urban Platform, het vervolg op de digitale stad?	Er is circa 50k begroot voor het Open Urban Platform
262	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Studentenwoningen In 2025 staat de startbouw gepland van de projecten Hoge Wiek, Hoofdweg 256 en Toepad, gezamenlijk ca. 1.000 studentenwoningen. Waarom is ervoor gekozen om de flexwoningen op het Toepad toch mee tellen, nu het project niet door lijkt te gaan?	Er ligt een ontwikkel overeenkomst tussen de Joodse begraafplaats en Woonstad, partijen zijn in gesprek om deze uit te werken naar een definitieve huurovereenkomst. De gemeente en Woonstad verwachten dat de woningen gerealiseerd gaan worden.
263	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Studentenwoningen Wat is de reden voor het verschil in terminologie tussen het gebruik van 'studentenkamers' in het coalitieakkoord en 'studentenwoningen' in het definitieboekje college targets?	In het kader van de huisvesting voor studenten dragen zowel onzelfstandige (kamers) als zelfstandige woningen bij in het voorzien in de woonbehoefte van studenten. Dat is de reden dat het is opgenomen in coalitieakkoord. Bij uitwerking naar definities voor het college target bouwproductie is (zoals ook in voorgaande collegeperiodes gebruikelijk was) gekozen om alleen de zelfstandige woningen mee te tellen in het target. Dat neemt echter niet weg dat de onzelfstandige kamers ook een belangrijke rol spelen in het terugdringen van het tekort aan woonruimte voor studenten. Hier wijkt het target voor de realisatie van 1600 studentenkamers dan ook af van het bouwproductie target. Voor het target studentenkamers tellen wij de zelfstandige en onzelfstandige studentenwoningen op.
264	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Studentenwoningen Waarom vallen studentenkamers (onzelfstandige woningen) niet binnen het college target?	Het college target voor bouwproductie telt alleen zelfstandig woningen mee (zoals ook in voorgaande periodes gebruikelijk was). Vandaar dat ook alleen de zelfstandige studentenwoningen in de bouwproductie cijfers worden meegeteld.
265	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Woningsegment Wordt er gewerkt aan eenduidige definities van woonvormen zoals shortstay, studentenhuusvesting en logiesfuncties, om beleidsmatig onderscheid te kunnen maken in planologische afwegingen?	Er wordt niet gewerkt aan eenduidige definities van woonvormen omdat de scheidslijn tussen de verschillende woonvormen niet exact te trekken is. Wij beoordelen de woonvorm per geval.
266	Volt	Stedelijke ontwikkeling	Short-stay Is er sprake van het ontwikkelen van een beleidsregel of toetsingskader waarin 'shortstay' eenduidig wordt gedefinieerd en planologisch en handhavingsmatig kan worden getoetst, bijvoorbeeld op criteria zoals verblijfsduur, mate van meubilering en frequentie van bewonerswisselingen?	Binnen het woonbeleid gebruiken we de term short-stay niet. Dit is een term die marktpartijen zelf gebruiken, waarbij het om de functie "wonen" of de functie "hotel" kan gaan. Er wordt niet gewerkt aan een eenduidige definitie van short stay omdat de scheidslijn tussen de verschillende vormen niet exact te trekken is. Wij beoordelen de functie per casus. Het "duurzame karakter" van de gebruikers speelt hierin een belangrijke rol. De functie "wonen" vereist namelijk een zekere mate van duurzaamheid. De verblijfsduur weegt hierin uiteraard mee. Net zoals de mate van meubilering, de vraag of gebruikers hun hoofdverblijf op de locatie hebben en bijvoorbeeld zijn ingeschreven in het brp.
267	Volt	Dienstverlening	Wijkhubs Welk bedrag is er begroot voor de huur van de wijkhubs? Welk bedrag is er gereserveerd voor de bezetting en programmering van de wijkhubs?	Voor 31 wijkhubs zijn huurcontracten afgesloten, variërend met een looptijd van drie tot vijf jaar. De totale huursom is € 1,06 mln. per jaar. De bezetting van de wijkhubs bestaat uit bezetting van ambtenaren, inclusief mensen met een garantiebbaan en andere relevante partijen uit de wijk. De bezetting van ambtenaren varieert per wijkhub en betreft geen extra kosten.* Ambtenaren werken immers in plaats van op kantoor, thuis etc. dan (gedeeltelijk) in een wijkhub. Om de programmering van de wijkhubs verder vorm te geven worden o.a. medewerkers van het Klantcontactcentrum ingezet. Hiervoor zijn in 2025 en 2026 extra middelen ad € 500.000 per jaar vrijgemaakt. *m.u.v. medewerkers Klantcontactcentrum

268	Volt	Overhead	Overhead Welk bedrag is er begroot voor marketing en communicatie per cluster?	De begroting van de afdeling Communicatie bedraagt 20 miljoen euro en bestaat bijna geheel uit personele kosten. De formatie van de afdeling is 237 FTE en krimpt in het kader van KvR volgend jaar – na een eerdere krimp van 25 FTE – met wederom 25 FTE in 2026 naar een formatie van 212FTE. De beschikbare capaciteit/FTE wordt verdeeld over de clusters. Een exacte verdeling is lastig te geven, omdat een deel van de medewerkers voor verschillende clusters e/o concernbreed werkt. Er is geen integraal zicht op de bedragen die in verschillende clusters zijn begroot/geoordeeld als marketing en communicatiebudget. Niet alle deze budgetten worden ook dusdanig begroot en dus niet zichtbaar in de administratie. Deze kunnen onder een grotere pot vallen waar ze uit gedekt worden.
269	Volt	Volksgezondheid	Zorg, Welzijn en Wijkteams Waar is de 1% preventiebudget in de Wmo op begroot?	Het 1% preventiebudget was begroot op basis van 1% van het WMO maatwerkondersteuningsbudget. Zie herzien raadsvoorstel over (Kaders voor de) inkoopstrategieën van de inkoop Welzijn, Wmo -maatwerkondersteuning, Wijkteams en Jeugdhulp (kenmerk 21bb000379). De subsidieregeling die met het 1% preventiebudget is gedekt bestaat in 2025 niet meer.
270	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Zorg, Welzijn en Wijkteams Welk bedrag is er begroot voor mantelzorgondersteuning binnen het programma zorg en welzijn? Wat is de invulling hiervan?	De uitgaven die voor mantelzorgondersteuning worden gedaan, zijn verspreid over meerdere begrotingsposten. Er is geen gemeentelijk geoordeeld totaalbudget. Wel zijn er vanuit GALA middelen voor mantelzorgondersteuning beschikbaar. Dit is ongeveer € 400.000 op jaarbasis. Vanuit het budget voor Informele Zorg en Ondersteuning (in totaal € 4,5 mln), worden uitgaven voor mantelzorgwaardering, het mantelzorgsteunpunt Mantelfoon, platform Zorgzaam010, cursussen en workshops voor vrijwilligers en mantelzorgers, en diverse subsidies bekostigd. Ook de mantelzorgparkeervergunning wordt vanuit dit budget betaald. Daarnaast komen ook de mantelzorgcoaches in de welzijnsopdracht en de logeerszorg in de Wmo ten goede aan mantelzorgers. Verder wordt vaak dagbesteding of huishoudelijke hulp ingezet als respijtzorg.
271	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Zorg, Welzijn en Wijkteams Is er een bedrag begroot voor digitalisering en AI binnen het programma zorg en welzijn?	Digitalisering (waaronder AI) wordt niet als separate kostensoort begroot en verantwoord waardoor de exacte omvang niet is vastgelegd maar binnen programma Zorg, Welzijn en Wijkteams (ZWW) is in 2025 €4,6mln begroot aan ICT- en data-kosten, dat deels bestaat uit kosten voor digitalisering. In 2026 gaat het om €4,4mln en vanaf 2027 is er jaarlijks €4,0mln voor begroot. Digitalisering binnen ZWW vindt onder andere plaats middels doorontwikkeling van applicaties en de ontwikkeling van dashboards.
272	Volt	Dienstverlening	Dienstverlening Is er een bedrag begroot voor de ontwikkeling van AI-tools om het dienstverleningsproces te stimuleren?	Er is in de begroting geen vast bedrag opgenomen voor de ontwikkeling van AI-tools ter stimulatie van het dienstverleningsproces. Binnen het Klantcontactcentrum is in 2025 € 208.000 geraamd (zie pagina 91 Voorjaarsnota 2025) voor een pilot Conversational Analytics en de ontwikkeling van een tool. Er wordt op experimentele basis met AI gewerkt volgens het algoritme- en AI-kader van het ministerie van BZK.
273	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Zorg, Welzijn en Wijkteams Welk bedrag is er begroot voor het programma bestaanszekerheid? Kan dit worden uitgesplitst naar verschillende onderdelen?	In 2025 is voor de aanpak bestaanszekerheid ca. € 9 ton begroot. Dit wordt gedekt door inzet van IZA SPUK middelen en inzet reguliere budgetten. De kosten bestaan grotendeels uit personele inzet (o.a. inzet tijdelijke verbinder in twee wijken, organisatie casuïstiektafel, organisatie infopleinen, projectorganisatie).
274	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Zorg, Welzijn en Wijkteams Welke partijen ontvangen een bedrag vanuit de GALA middelen? Hoe groot is dit bedrag per partij?	De begroting van GALA middelen is gedeeld in het beleidsplan Gezonder010: 24bb001713. De middelen zijn toebedeeld aan verschillende beleidsprogramma's. De meeste middelen zijn in het programma Volksgezondheid, Zorg, Welzijn en wijkteams en Sport & recreatie geland. Dit is verdeeld over partijen die zich inzetten op ons preventief/- gezondheidsbeleid, welzijnsbeleid, sportbeleid en kansrijke/ stevige start.
275	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Zorg, Welzijn en Wijkteams Welke partijen ontvangen een bedrag vanuit de IZA middelen? Hoe groot is dit bedrag per partij?	De SPUK IZA bedraagt voor onze regio (voor drie gemeenten: Rotterdam, Capelle a/d IJssel en Krimpen a/d IJssel) € 6.964.010 per jaar. Van het totaalbedrag gaat naar verwachting € 2 miljoen euro naar de gemeenten Capelle a/d IJssel en Krimpen a/d IJssel. Het resterende bedrag zal vanuit gemeente Rotterdam worden toebedeeld aan verschillende beleidsprogramma's. De meeste middelen zijn in het programma Volksgezondheid, Zorg, Welzijn en wijkteams geland. Dit is onder andere verdeeld onder partijen die zich inzetten op ons preventief/- gezondheidsbeleid, zorg & ondersteuning en het welzijnsbeleid.
276	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Zorg, Welzijn en Wijkteams Welk bedrag is er gereserveerd voor maatwerkvoorzieningen?	Voor Wmo arrangementen (intramuraal + extramuraal en Zorg in Natura + PGB) is voor 2025 een bedrag van € 326 mln gereserveerd. Dit bedrag is inclusief de opbrengst van de BOZ-maatregelen.
277	Volt	Cultuur	Nachtcultuur Welk bedrag is er gereserveerd voor de N8W8/Nachtburgemeester en ondersteuning?	2024: 82k voor subsidie aan N8W8 R'dam 2025: 107k (structureel) voor subsidie aan N8W8 R'dam (Idelette)
278	Volt	Bestaande stad	Circulaire economie Welk bedrag is er gereserveerd voor reparations?	In de begroting van Programma Rotterdam Circulair is voor 2025 11.000 euro opgenomen voor het ondersteunen van repaircafés in de wijk. Daarnaast is vanuit het Burgerberaad Klimaat financiën beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies 'hergebruik toegankelijker maken'. Van dit bedrag wordt in 2025 11.000 euro ingezet voor het doorpakken op de pilot reparatie op wielen. Bovendien gebeurt er veel in de wijken qua reparatie, ondersteunen we verschillende initiatieven in de stad die ook een repair- onderdeel hebben en zijn er aparte initiatieven rondom kledingreparatie.

279	Volt	ASIS	Zorg, Welzijn en Wijkteams Welke norm wordt er gehanteerd bij de begroting van inkomensafhankelijke armoede budgetten?	Er is om verduidelijking van de vraag gevraagd. De begroting per regeling wordt gebaseerd op de realisatie van voorgaande jaren en prognose voor het volgende jaar.
280	Volt	NPRZ	NPRZ Welk bedrag is er gereserveerd voor het programma Thuisbasis op Orde binnen het NPRZ? Uit welke deelactiviteiten bestaat deze pijler?	Voor het jaar 2025 is er een bedrag van €13,9 miljoen beschikbaar gesteld voor de pijler Thuisbasis op Orde, dit bedrag bestaat uit Rijksbijdragen en gemeentelijke cofinanciering. Onder de pijler Thuisbasis op Orde vallen de interventies Wijkteam, Children's Zone (waarin gezinsaanpak is opgenomen), Armoede aanpak en het programma Het Jonge Kind op Rotterdam Zuid (Voorheen programmatische aanpak -9mnd – 4 jaar).
281	Volt	Zorg, welzijn en wijkteams	Zorg, Welzijn en Wijkteams Welk bedrag is er gereserveerd voor de aanpak van bewoners met LVB-problematiek?	De begroting reserveert onder meer voor maatwerkvoorzieningen per clientgroep. De clientgroepen Wmo VB extramuraal, semimuraal en intramuraal zijn hierbij aan de orde. Deze budgetten tellen op tot ongeveer € 20,3 mln. Ook in de wijkteams is gespecialiseerde deskundigheid voor mensen met een beperking inclusief LVB'ers ingekocht, hier is ca. € 16 mln mee gemoeid.
282	VVD	Stedelijke ontwikkeling	Er wordt gesteld dat het college target voor het aantal te realiseren woningen kijkend naar de planvoorraad mogelijk gehaald gaat worden. Op dit moment zien wij dat het aandeel gerealiseerde sociale huurwoningen hoger ligt dan de in het coalitieakkoord afgesproken segmentering. Hoe groot wordt het aandeel sociale huurwoningen in de totale bouwproductie volgens de huidige planvoorraad (over de collegeperiode), en hoe verhoudt dat zich tot de afspraken in het coalitieakkoord?	Het is zeer lastig om nu al een eindconclusie te trekken op de realisatie die daadwerkelijk tot eind van het jaar wordt gerealiseerd. Als we ervan uitgaan dat alle projecten die gepland staan nog starten met de bouw, eindigt het sociale aandeel op 28% en het middensegment op 32% van het totaal in deze collegeperiode. Deels is dit te verklaren omdat het aantal zelfstandige studentenwoningen hoger is dan vooraf gedacht. We hadden verwacht dat er meer onzelfstandige studentenwoningen zouden worden gerealiseerd. In het coalitie akkoord is ingezet op de bouw van 20% sociaal en 35% midden segment.
283	VVD	Stedelijke ontwikkeling	In 2022 voerde de gemeente de opkoopbescherming in 16 Rotterdamse wijken in. Deze maatregel is oorspronkelijk ingevoerd om beleggers te weren en zo meer koopwoningen beschikbaar te houden voor starters en middeninkomens. Inmiddels is het investeringsklimaat op de woningmarkt onder andere door landelijke wetgeving als de wet betaalbare huur veranderd. Is de opkoopbescherming in Rotterdam binnen het huidige investeringsklimaat op de woningmarkt overbodig geworden?	Door invoering van de wet betaalbare huur, wet goed verhuurderschap, wet vaste huurcontracten en (belasting)maatregelen is het instrument opkoopbescherming minder noodzakelijk geworden. Indien één van die regels wijzigt, verandert het investeringsklimaat. En is opkoopbescherming een waardevol sturingsinstrument. Het instrument is echter tijdelijk van aard en kent een beperkte looptijd. In 2026 vindt evaluatie plaats, zo nodig krijgt uw raad dan een voorstel tot verlenging.
284	VVD	Energietransitie	Heeft de gemeente zicht op hoeveel vacatures gelieerd aan de energietransitie in de haven momenteel vacant zijn? Zo ja, hoeveel zijn dit er naar schatting?	Er zijn momenteel ongeveer 6.000 vacatures zijn in de haven, en de hele haven is in transitie. Op functieniveau zouden we kunnen uitzoeken hoeveel vacatures er zijn voor procesoperators, maintenance medewerkers en elektrotechnici, maar dat zegt heel weinig. Bovendien is misschien wel de meest interessante de vacatures bij bouw en infra. Die zitten de scope van de haven, maar alle bouw en ombouw in de haven wordt gedaan door partijen als Visser en Smit Bouw. Voor de energie transitie zijn die minstens zo interessant. Hoeveel vacatures er vanuit die sector zijn toe te bedelen aan de energietransitie in de haven, is arbitrair.
285	VVD	ASIS	Hoeveel Rotterdammers kloppen binnen twee jaar na afronding van een schuldhulptraject opnieuw aan voor hulp?	In de periode 2018-2023 geldt dat van de 7623 Rotterdammers die een succesvolle regelingen hebben afgerond, er 1,1% binnen 2 jaar is teruggekomen voor hulp van de Kredietbank Rotterdam (nu Geldplein). Dat gaat om 83 mensen. Voor de volledigheid: we hanteren de volgende definitie: er is sprake van terugval (recidive) wanneer iemand die succesvol een minnelijke schuldregeling tegen finale kwijting heeft doorlopen binnen twee jaar na het einde van die regeling opnieuw naar de gemeente komt met een problematische schuldsituatie en opnieuw een schuldregeling aanvraagt.
286	VVD	ASIS	Hoeveel mensen hebben een BRP-registratie voltooid in het afgelopen jaar? Hoe is dit in vergelijking met de andere G4 steden?	Deze vraag is niet duidelijk, we kunnen er daarom geen antwoord op geven (BRP maakt geen onderdeel uit van de armoede en schulden portefeuille).
287	VVD	Beheer van de stad	Kan het college aangeven in welke Rotterdamse oppervlaktewateren waar de zwemwaterkwaliteit wordt gemeten, in de afgelopen zomers sprake is geweest van blauwalg?	De zwemwaterkwaliteit wordt gemeten van de Kralingse Plas, Strand Nesselande, Maasvlakte, Strand Hoek van Holland, Rijnhaven, het Zwarte Plasje (particulier) en het Kralingse Zwembad (particulier). Meting worden gedaan door de Omgevingsdienst Midden Holland. Zie ook https://www.zwemwater.nl/ en https://www.rotterdam.nl/zwemmen-in-open-water . Tav de vraag naar blauwalg in de afgelopen zomers; dat is heel breed. Bij overschrijding van grenswaarde 1 (zoveel microgram blauwalg per liter water) volgt er een waarschuwing, bij overschrijding van grenswaarde 2 volgt een negatief zwemadvies door de Omgevingsdienst. Sinds de toepassing van Phoslock is er bij de Kralingse Plas geen sprake meer geweest van een negatief zwemadvies in de Plas. Wel van (lichte) overschrijdingen van de eerste grenswaarde.
288	VVD	Beheer van de stad	Kan het college aangeven of het totaal aantal kilo's huishoudelijk afval in Rotterdam is toegenomen in de afgelopen jaren, en zo ja: met hoeveel per jaar sinds 2022?	In de beantwoording van deze vraag hebben we het over al het afval wat is ingezameld door de gemeente Rotterdam; gescheiden afval in containers of milieuparken, fijn en grof restafval. 2022: 266.962.000 kilo totaal, 408 kilo per inwoner 2023: 261.542.000 kilo totaal, 394 kilo per inwoner 2024: 270.938.000 kilo totaal, 404 kilo per inwoner

289	VVD	Beheer van de stad	Kan het college aangeven of in verdichte gebieden (zoals Katendrecht, Lloydkwartier, Bospolder-Tussendijken) het aantal kilo's restafval per vierkante kilometer of per woning is toegenomen of afgenomen?	In hoogstedelijke, verdichte gebieden maken de bewoners meestal gebruik van (ondergrondse) wijkcontainers. Het scheiden van afval gebeurt beter in gebieden waar bewoners beschikken over huiscontainers (laagdrempeliger). Daardoor produceren deze bewoners minder restafval dan bewoners die aangewezen zijn op wijkcontainers. Er is dit jaar een start gemaakt met het analyseren van de inzameldata van hoogbouw versus laagbouw en het opzetten van een kaart die deze verschillen kwantificeert en inzichtelijk maakt. Het gemiddelde aantal kilo's restafval wordt niet per vierkante kilometer of per woning geregistreerd, maar per inwoner. Afgelopen jaar zagen we in Rotterdam een gemiddelde stijging van 2 kilo restafval per inwoner.
290	VVD	Beheer van de stad	Kunt u het aantal personen bij handhaving in dienst per jaar sinds 2022 delen?	In 2022 was de formatie 390 en voor 2025 is de formatie 455, dus netto 455-390=65 fte. Daarnaast zijn er enkele tijdelijke gelden. Op peildatum 28 maart 2025 werken 463 fte handhavers.
291	VVD	Beheer van de stad	Hoeveel medewerkers zijn er de afgelopen jaren bij gekomen bij stadsbeheer? Kunt u het aantal personen in dienst per jaar sinds 2022 delen?	2022: instroom 309, aantal ambtenaren op 31 dec 3.278 2023: instroom 420, aantal ambtenaren op 31 dec 3.476 2024: instroom 325, aantal ambtenaren op 31 dec 3.575 2025: instroom tot nu 96, aantal ambtenaren op dit moment 3.561
292	VVD	Dienstverlening	De gemeentelijke organisatie streeft naar beperking van personeelsgroei en sturing op apparaatskosten. Tegelijkertijd stijgen de loonkosten binnen het programma Dienstverlening in 2025 met ruim € 8 miljoen ten opzichte van 2024. Kan het college toelichten welke factoren deze stijging verklaren? En hoe verhoudt dit zich tot de bezuinigingsopgave van Kiezen voor Rotterdam?	Voor een juiste vergelijking tussen de gerealiseerde loonkosten 2024 en begrote loonkosten 2025, moeten de salarislasten én de inhuur worden bekeken. Het is in 2024 beperkt gelukt om vaste medewerkers te werven voor de reisdocumentenpiek (2024-2028). Hierdoor is een onderbesteding op salarislasten ontstaan t.o.v. de begroting, maar een overbesteding op inhuur. De begrote salarislasten stijgen van € 67,8 mln in 2024 naar € 72,9 mln in 2025. De toename van de loonkosten is grotendeels te verklaren door de indexatie van de salarislasten (€ 3,3 mln). Daarnaast zijn er diverse mutaties doorgevoerd met een positief effect op loonkosten: in de Voorjaarsnota 2024 voor programmering van de wijkhubs (€ 0,5 mln) in 2025 en 2026, optimalisatie van het klantcontactcentrum (€ 1,25 mln) tot en met 2027. Met de bezuinigingsopgave Kiezen voor Rotterdam worden structurele bezuinigingen beoogd. Voor de reisdocumentenpiek, optimalisatie Klantcontactcentrum en programmering van de wijkhubs zijn tijdelijk formatie en middelen toegekend. De reisdocumentenpiek eindigt na 2028.
293	VVD	Economische ontwikkeling	Wat is het aandeel (in procenten) van niet-havengerelateerde economische activiteiten binnen de totale Rotterdamse economie? Kan dit worden uitgesplitst per economische sector?	Dit is niet exact in percentages uit te drukken afhankelijk van wat je wel en niet meetelt en er ook overlap zit tussen sectoren. Zo is bijvoorbeeld een deel van de zakelijke dienstverlening gericht op de haven. Onderstaande cijfers geven een beeld van de verhouding tussen haven en stad en belangrijke sectoren in de stad. Het totale verdienvermogen (toegevoegde waarde) van de Rijnmondse economie bedraagt in 2023 79 miljard euro (9% van het nationale totaal). De 5 grootste sectoren in volgorde van omvang zijn (afgeronde cijfers): 1. Vervoer en opslag (9M) 2. Groothandel (8M) 3. Industrie (7M) 4. zakelijke dienstverlening (7M) 5 gezond en welzijnzorg (6M).
294	VVD	Economische ontwikkeling	Hoeveel regels zijn er geschrapt of vereenvoudigd in de afgelopen 2 jaar ten behoeve van een beter ondernemersklimaat?	Uit eerder onderzoek onder ondernemers (motie freezones) is gebleken dat het niet zozeer gaat om het schrappen van regels, maar over de communicatie over regels (zijn ze vindbaar en duidelijk) en over contact met de gemeente over een idee/wens. Tevens was de conclusie dat ondernemers vooral te maken hadden met landelijke regels. Als het nodig is schrappen we lokale regels. Enkele voorbeelden hiervan zijn de eis van een omgevingsvergunning voor het ingraven van een parasolvoet en eis voor zowel IOG vergunning als omgevingsvergunning bij stalling winkelwagentjes. Op basis van signalen van ondernemers, ondernemersbalie en bedrijfscontactfunctionarissen kijken we of we regels kunnen schrappen dan wel vereenvoudigen. Veel vaker kijken we naar maatwerk (integraal beoordeeld): het opzoeken van rek in de regels om daarmee wensen van ondernemers mogelijk te maken.
295	VVD	Economische ontwikkeling	Hoeveel beurzen en congressen zijn er in de afgelopen 3 jaar gehouden in Rotterdam? Hoeveel bezoekers zijn hier naartoe gekomen? En welk percentage komt uit het buitenland?	We houden niet bij welke beurzen en congressen en bij de verschillende locaties in de stad worden georganiseerd. Wel hebben we in beeld de beurzen en congressen waar Rotterdam Partners bij is betrokken. Rotterdam Partners rapporteert over de bevestigde beurzen en congressen met verwachte aantallen bezoekers, berekend in deelnemersdagen, die de komende jaren zullen plaatsvinden en waarbij RP betrokken is. 2022: 25 congressen, 54.255 deelnemersdagen, spin off € 21 miljoen 2023: 23 congressen, 93.490 deelnemersdagen, spin off € 35 miljoen 2024: 29 congressen, 154.450 deelnemersdagen, spin off € 59 miljoen Hierin is een gestaag herstel te zien na de coronacrisis, dat een langdurig effect heeft.
296	VVD	Overhead	De implementatie van de NIS2-richtlijn is vertraagd, waardoor lasten in 2025 en 2026 lager zijn. Kan de wethouder garanderen dat essentiële risico's op datalekken, systeemuitval of sabotage in de tussentijd volledig afgedekt blijven?	Absolute veiligheid (op datalekken, sabotage, uitval) kunnen we nooit garanderen, maar we nemen wel alle nodige maatregelen en blijven actief anticiperen op risico's. Hoewel de NIS2-wetgeving is uitgesteld, zijn we als gemeente al gestart met de voorbereidingen om tijdig aan de nieuwe eisen te voldoen.

297	VVD	Bedrijfsvoering	De gemeente bespaart op personeelslasten via natuurlijk verloop en vacaturemanagement, maar noemt ook een taakstelling op externe inhuur. Tegelijkertijd wordt op onderdelen nog steeds extern personeel ingezet. Kan het college aangeven welk deel van de beoogde bezuiniging op personeel in 2025 en 2026 in de praktijk weer wordt opgevangen via externe inhuur?	Over het algemeen is het uitgangspunt voor externe inhuur dat dit gebeurt bij Ziek (tijdelijke vervanging), Piek (seizoens- of andere pieken) en Uniek (specifieke expertise die niet structureel noodzakelijk is). Enige mate van flexibiliteit om mee te bewegen met de opgaven is wenselijk voor een organisatie van onze omvang. Het gemiddeld aantal fte inhuur schommelt door het jaar heen tussen de 1.000 en 1.100 fte (zie vraag 175 voor het percentage ten opzichte van de hele bezetting). Er kan sprake zijn van anticiperen op formatieve krimp op de in te leveren formatieplaatsen Kiezen voor Rotterdam. Indien inzet noodzakelijk is wordt dit met externe inhuur gedaan tot het moment dat de formatieplaats wordt ingeleverd. Uit de huidige administratie blijkt dat er niet meer wordt ingehuurd op de voormalige formatieplaatsen Kiezen voor Rotterdam 2025 of op de in te leveren formatieplaatsen Kiezen voor Rotterdam 2026. Wel is het mogelijk dat in dat organisatieonderdeel wel wordt ingehuurd voor een andere taak.
298	VVD	Sport en recreatie	De gemeente test in 2025 een 'sportnorm' voor minimale ruimte in de buitenruimte voor sport. Wordt deze norm ook toegepast bij nieuwe gebiedsontwikkelingen, en zo ja: welke projecten zijn hiervoor als pilot aangewezen?	Ja. De concept-sportnorm wordt zowel getoetst in de 'bestaande stad' als bij gebiedsontwikkelingen. De keuze van de gebieden vindt in de zomer 2025 plaats.
299	VVD	Sport en recreatie	Het Capaciteitsplan Sportvoorzieningen wordt in 2025 opgesteld. Wanneer is dit gereed, en wordt daarbij ook expliciet gekeken naar multifunctioneel gebruik en optimalisatie van bestaande sportvoorzieningen in plaats van nieuwbouw?	Het Capaciteitsplan Sportvoorzieningen is in het najaar van 2025 gereed. In dit plan wordt gekeken naar de bezettingsgraad van de bestaande sportvoorzieningen. Aan de hand van de uitkomsten worden maatregelen voorgesteld om de bezetting te optimaliseren (denk aan multifunctioneel gebruik, openstellen van sportparken, betere competitiespreiding) en waar het op bestaande sportvoorzieningen wenselijk is capaciteit toe te voegen (zoals het omzetten van natuurgras naar kunstgras). Indien de groei van de stad niet kan worden opgevangen met de bestaande sportvoorzieningen en de optimalisering ervan moet naar mogelijkheden voor uitbreiding gezocht worden.
300	VVD	Veilig	Wat is er al afgesproken over hoe het geld dat naar Actieplan Leefbaarheid IJsselmonde en Tarwewijk wordt besteed? is er een tijdlijn van het besluitvormingsproces beschikbaar?	<u>IJsselmonde</u> Actieplan leefbaarheid IJsselmonde. IJsselmonde (bestaande uit de wijken Groot-IJsselmonde, Oud-IJsselmonde, Beverwaard en Lombardijen) is een gebied met forse uitdagingen. In de nasleep van de seriemoorden in de Beverwaard werd dit opnieuw duidelijk. De seriemoorden zijn afschuwelijk en staan op zichzelf en los van welk beleid dan ook, maar het gevoel van toenemende onveiligheid en verval en verloederling wordt breed gedeeld. Burgemeester Schouten en wethouder Simons hebben in dat kader in april verschillende wijken bezocht voor een schouw waarin bewoners hen op onveilige en unheimische plekken wezen. Er is in IJsselmonde meer focus nodig op de terreinen veiligheid en leefbaarheid en daarom zijn er middelen vrijgemaakt onder de vlag 'Actieplan leefbaarheid IJsselmonde'. Gericht op het aanpakken van onveilige, onleefbare en verloederde plekken en situaties in de wijk, los van inzet van handhaving. Ook zijn de middelen binnen dit actieplan bedoeld voor incidentele investeringen. Cruciaal hierbij is dat de concrete invulling wordt vormgegeven in samenspraak met de betrokken wijkraden en bewoners. Zij kennen de wijk het beste en daarmee ook de plekken en situaties die met prioriteit aangepakt dienen te worden. Wat gaan we doen met die middelen: • We zetten in op samenleven door verschillende initiatieven, zoals bijvoorbeeld de maandelijkse bijeenkomst voor senioren over veiligheid in de volle breedte. Bijvoorbeeld voortlichting over brandveiligheid, valpreventie, digitale veiligheid en babbeltucs. • We zorgen dat alle verlichting werkt en waar nodig en mogelijk verlichting wordt aangepast voor een veiliger gevoel. Betreft tevens een aanbeveling uit het onderzoek veiligheidsbeleving. • Meer activiteiten voor jonge vrouwen in de buitenruimte. Betreft tevens een aanbeveling uit het onderzoek veiligheidsbeleving. • Aanpassingen in de buitenruimte waar nodig, mogelijk en zinvol. Betreft tevens een aanbeveling uit het onderzoek veiligheidsbeleving. • Meer activiteiten voor jongeren. • Inzet op samenleven. • Invulling van het plan gezamenlijk met het wijknetwerk van de wijkraad, bewoners, ondernemers en professionals. • We zetten in op een groep overlastgevende Nederlands-Caribische mannen. Deze doelgroep kampt met specifieke problemen die andere Nederlanders niet hebben, zoals het ontbreken van een BSN waardoor de toegang tot publieke diensten wordt bemoeilijkt. De inzet plegen we met behulp van Stichting Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCAN). OCAN is een organisatie met Nederlands-Caribische coaches. Zij begeleiden de mannen naar zinvolle dagbesteding, huisvesting en zorg. Momenteel focust deze stichting zich op een groep mannen in Charlois. We zijn voornemens om dit uit te breiden. Dit om overlastgevend gedrag in de buitenruimte te stoppen.

			<u>Tarwewijk:</u> De laatste meting van de collegetarget was in 2023 en is gepubliceerd in de Veiligheidsindex 2024. In 2024 is de gemiddelde veiligheidsindex voor de stad gedaald naar 105, mede door een toegenomen onveiligheidsgevoel onder bewoners. Dit deel van het collegedoeel veiligheid is nog niet behaald. Voor het behalen van de doelstelling gericht op het gemiddelde van Rotterdam wordt onder andere gewerkt aan de vijf veiligheidsopgaven uit de Veiligheidskoers 2023-2027, waarbij preventie en repressie in balans zijn. Hiernaast investeert het college extra in de vijf wijken met de laagste veiligheidsscores. Met deze extra investeringen wordt ook gewerkt aan het vergroten van de veiligheid voor de hele stad. Omdat de vijf wijken relatief slecht scoren, heeft elke verbetering daar een effect op het gemiddelde van Rotterdam. In de focuswijken zijn specifieke acties gestart. Hierbij zorgen we dat problemen zoals overlast of criminaliteit niet verschuiven naar andere gebieden. En dat de hele stad profiteert van wat we aanpakken en leren in de focuswijken. Voorbeelden zijn: verstevigde samenwerking met politie, toezicht en handhaving en jongerenwerk gericht op specifieke overlastlocaties, extra inzet op jeugdactiviteiten, aanpak van overlast in de buitenruimte en de aanpak van drugsoverlast in relatie tot panden. Ook is extra aandacht voor nazorg bij impactvolle incidenten, het in kaart brengen van informele wijknetwerken en faciliteren van bewonersinitiatieven. Met deze extra investeringen is het gestelde collegedoeel in vier van de vijf focuswijken behaald, volgens de tussenmeting in 2024. Hierin laat alleen de Tarwewijk nog een achteruitgang zien. Om deze trend te keren is in september 2024 een stuurgroep in de wijk gehouden met voormalig burgemeester Aboutaleb en de andere leden van de driehoek. Vanuit de punten die werden opgehaald bleek dat alleen een samenhangende aanpak tussen de verschillende portefeuilles snel bijdraagt aan het vergroten van de veiligheid. Hierover zijn gesprekken gevoerd met het college met als doel de negatieve ontwikkeling in Tarwewijk nog voor het einde van de collegeperiode (2026) om te buigen. Op dit moment worden acties uitgevoerd in een aantal straten (Brielselaan, Mijnsherenlaan, Pleinweg, Katendrechtse Lagedijk en Wolphaertsbocht). Deze acties worden binnen een jaar geëvalueerd, waarna de resultaten worden betrokken bij de beleidsvorming voor een nieuw college in 2026. Voor de uitvoering van de aanpak is in 2025 een stadsmarinier aangesteld. Acties die al zijn uitgevoerd zijn onder andere: • Meldingsbereidheidsacties om bewoners te stimuleren veiligheidsincidenten te melden; • Aanpak van overlastlocaties, met name op het Verschoorplein; • Inzet op overlastgevendende bedrijfspanden, leegstand en ondermijnende activiteiten; • Repressieve politie-inzet tegen parkeeroverlast op het Mijnsherenplein. Het blijven evalueren van aanpakken en pilots in de focuswijken is cruciaal om de collegedoeelstellingen te behalen. Het vergt veel inspanning om voor 2026 een meetbare trendomkeer in de Veiligheidsindex te realiseren. Als de huidige aanpak onvoldoende effect heeft, moet tijdig worden bijgestuurd om te voorkomen dat de doelstelling voor 2026 buiten bereik raakt. De resultaten worden in de tweede helft van 2025 geanalyseerd. Deze zijn medebepalend voor de definitieve beoordeling van de haalbaarheid van het collegedoeel. Voor 2025 is en blijft het cruciaal om de ingezette acties in samenwerking met de andere domeinen (fysiek, sociaal) uit te voeren. Het blijven evalueren van aanpakken en pilots in de focuswijken is cruciaal om de collegedoeelstellingen te behalen. Het vergt veel inspanning om voor 2026 een meetbare trendomkeer in de Veiligheidsindex te realiseren. Als de huidige aanpak onvoldoende effect heeft, moet tijdig worden bijgestuurd om te voorkomen dat de doelstelling voor 2026 buiten bereik raakt. De resultaten worden in de tweede helft van 2025 geanalyseerd. Deze zijn medebepalend voor de definitieve beoordeling van de haalbaarheid van het collegedoeel. Voor 2025 is en blijft het cruciaal om de ingezette acties in samenwerking met de andere domeinen (fysiek, sociaal) uit te voeren om de collegedoelen in de huidige collegeperiode te realiseren. De voorlopige prognose is dat het collegedoeel voor de vijf focuswijken haalbaar is. Maar ook dat het collegedoeel voor het gemiddelde van de stad nog een grote uitdaging vormt, omdat ook impactvolle situaties op wereldniveau van invloed zijn op de veiligheidsbeleving van Rotterdammers. Begin 2026 zijn de resultaten beschikbaar van de volgende meting. Dit is tevens de afsluitende meting voor het collegedoeel Veilig. Wat doen we dan concreet in de Tarwewijk: • Openen huiskamer voor EU-arbeidsmigranten (streven naar openen in september); • Ontwikkelen integrale aanpak hangmannen; • Herinrichten drietal grote pleinen en zorgen voor programmering na heropening; • Aanpakken buitenruimte (weesfietsen, achterstallig snoeiwerk oa met Woonstad, schoonmaken graffiti); • De stadsmarinier heeft een buurtcoach ingehuurd die in een drietal buurten werkt aan de sociale cohesie; • Voor de zomer wordt gestart met wijkcommunicatie om de positieve zaken uit Tarwewijk te belichten; • Gesprekken worden gevoerd over het beschilderen van de metropilaren en de feestelijke omlijsting hiervan met een buurtfestival; • Q1 2026 zal de jongerenhub geopend worden.
--	--	--	---

301	VVD	Veilig	Welke acties worden er genomen binnen het kader Weerbaarheid?	<u>Doorleefsessies in de wijk</u> Aan de hand van een realistisch scenario halen we bij bewoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld op wat een wijk nodig heeft om weerbaar te zijn tegen hybride dreigingen en wie daaraan kan bijdragen. Publiek- private samenwerking en samenredzaamheid zijn hierbij belangrijke aspecten. De eerste pilot heeft in Bloemhof plaatsgevonden (in april en mei jl). Er volgen nog 5 pilots in de periode tweede helft 2025 t/m eerste kwartaal 2026. We maken een keuze op basis van demografie, inkomen, type huishoudens, type bebouwing, sociale samenhang etc. en streven daarbij naar 5 zeer verschillende wijken. <u>Weerbaarheidsinitiatieven in de wijk en samenredzaamheid</u> Uit de wijk sessies kunnen initiatieven komen om de weerbaarheid te versterken. De meest kansrijke initiatieven willen we faciliteren. We willen maatregelen treffen zodat ook de minder zelfredzame Rotterdammers, de Rotterdammers in kwetsbare posities, tijdens een dergelijke crisis, het kunnen redden. Het gaat hier om op wijkniveau voorzieningen te organiseren, bijvoorbeeld voedsel en noodradio's. Verder stimuleren we samenredzaamheid door het organiseren van de doorleefsessies en andere kleinschalige bijeenkomsten. <u>Noodsteunpunten</u> Vanuit het Veiligheidsberaad is een voorstel uitgewerkt voor het opzetten van een landelijk dekkend netwerk van noodsteunpunten. Op dit moment wordt gedacht aan een hoofdstructuur van 1.000 hoofdsteunpunten, die aangevuld wordt lokale noodsteunpunten in de gemeenten. Noodsteunpunten kunnen diverse functies kunnen hebben, zoals: • Ierstrekken van informatie • Oorverwijzen van inwoners naar hulpinstanties • Oorzien in drinkwater • Itdelen van eerste hulpmiddelen • Inrichten van een distributiepunt voor noodvoorraden en medicijnen • Oördineren van hulpdiensten • Opladen van bijvoorbeeld mobiele (medische) apparatuur en wellicht ook mobiele telefoons van inwoners dmv noodstroom Er wordt gedacht aan een onderscheid tussen hoofd- en lokale steunpunten, waarbij de hoofdsteunpunten de coördinatie van de lokale steunpunten zouden organiseren. We gaan aan de slag met het selecteren en inrichten van noodsteunpunten in de wijken. In de wijkpilots halen we bij bewoners op welke plekken voor hen logisch zouden zijn als noodsteunpunt. <u>Interne weerbaarheid</u> Voorwaarde om te werken aan de weerbaarheid van de samenleving tegen hybride dreigingen, is dat ook de weerbaarheid van de gemeente zelf op orde is. Dit omvat de integrale veiligheid, de bedrijfscontinuïteit en het crisismanagement van gemeente Rotterdam. Het gaat hierbij om het oefenen, trainen en opleiden van crisisteams en sleutelfunctionarissen, om de impact op onze gemeentelijke omgeving te minimaliseren bij grote verstoring en om het implementeren van lessen en aanbevelingen.
302	VVD	Veilig	Er zijn 463 handhavers. Kunt u dat uitsplitsen in soorten taak: motorteam, seksuele straatintimidatie, etc.?	Het is niet mogelijk om de bezetting uit te splitsen naar de soort taken. Wel is het mogelijk om de bezetting te splitsen in de verschillende gebieden: Stedelijke Inzet (specialistische inzet waaronder Seksuele straatintimidatie en motorteam) 158 fte, gebiedsteam Centrum 137 fte, gebiedsteam Noord 75 fte en gebiedsteam Zuid 93 fte.
303	VVD	Veilig	Kunt u Wat inzicht geven in hoe het proces van interne opleidingen binnen het handhavers korps gaat? Wanneer wordt een BOA opgeleid tot handhaven op SSI of het kunnen uitvoeren van arrestantenvervoer? Hoeveel van de handhavers volgen intern zulke opleidingen? Welke groeimogelijkheden zijn er voor handhavers?	1). Er zijn tal van interne opleidingen en trainingen die door IBT (Integraal Beroepsvaardigheid Training) wordt gegeven binnen het handhavers korps. Een boa wordt opgeleid tot handhaven op SSI wanneer zij in eerste instantie voldoen aan het gewenste profiel. Denk hierbij aan stevig in schoenen staan, geen historie/gevoeligheid bij SSI, goede communicatieve vaardigheden en een goed PV kunnen schrijven. De opleiding duurt 5 dagen. Vervolgens worden de BOA's die de opleiding hebben gevolgd aangemeld met dat zij bevoegd zijn tot handhaving op SI. 2). Voor arrestantenvervoer zijn 16 handhavers opgeleid en zijn twee bussen speciaal ingericht. Na het zomerreces wordt geacht dat alle handhavers worden opgeleid en dat we nog een derde bus gaan inrichten voor arrestantenvervoer. 3/4). Na de opleiding tot handhaver wordt geacht om de boa dienst te laten doen in domein 1 (openbare ruimte) of domein 2 (Milieu, welzijn en infrastructuur). Wanneer deze mensen zich verder willen ontwikkelen kunnen zij horizontaal doorstromen bij cluster Stedelijk Inzet (specialistische inzet) en andersom.
304	VVD	Veilig	Hoeveel meldingen seksuele straatintimidatie zijn er het afgelopen jaar geweest? Kunt u een verloop laten zien sinds de campagnes zijn gestart? Wordt er bijgehouden waar de straatintimidatie plaatsvond en kunt u die informatie aan de gemeenteraad verstrekken? Vallen bepaalde wijken/gebieden/straten daardoor op?	In de StopApp zijn in 2024 in totaal 642 meldingen gedaan van seksuele straatintimidatie, in 2025 zijn er tot dusver 392 meldingen gedaan (peildatum 22 juni 2025). We zien een toename in meldingen sinds het ingaan van het wetsartikel SI. In campagnes wordt altijd verwezen naar de StopApp alsook op de website van de gemeente. Rond campagnes zien we een lichte stijging in downloads. Door middel van de meldingen in de StopApp hebben we inzicht in de zogenoemde hotspot locaties. Voor 2024 zijn in deze 3 gebieden de meeste meldingen gemaakt: Centrum, Charlois en Delfshaven.
305	VVD	Veilig	Welk budget is beschikbaar voor acties binnen de verkeersaso aanpak?	Met de voorjaarsretraite van 2024 is voor de duur van deze collegeperiode een budget van € 600.000 beschikbaar gesteld voor aanpak van verkeersaso's. Inzet van Handhaving wordt gedekt uit reguliere middelen.

306	VVD	Volksgezondheid	De mazelenuitbraak in Q1 2025 is aanleiding voor extra middelen voor de GGD om wijkgericht op te treden. Wanneer worden de eerste resultaten verwacht van deze wijkgerichte vaccinatieaanpak, en hoe wordt de effectiviteit hiervan gemeten?	Genoemde middelen worden pas in september verwacht. Momenteel werkt de GGD samen met het CJG aan een plan van aanpak voor deze wijkgerichte aanpak. Effectmeting en benodigde doorontwikkeling van monitoring is onderdeel van het project, maar is nu nog niet concreet omschreven. Het RIVM zal ook partij zijn in het monitoren van de pilots die worden uitgevoerd in de G4-steden. De middelen lopen door tot medio 2026. Eind 2026 worden daarom 1e resultaten verwacht.
307	VVD	Volksgezondheid	De Gezonde Buurtaanpak is uitgebreid van 3 naar 5 wijken. Wordt deze infrastructuur, ontstaan voor cultuursensitieve COVID-vaccinatie-aanpak, ook benut voor het verhogen van de reguliere vaccinatiegraad, zo niet, welke overwegingen liggen daarachter?	Jazeker. De infrastructuur, kennis en expertise van de gezonde buurtaanpak worden benut voor deze wijkgerichte aanpak om de vaccinatiegraad te verhogen. Bij deze wijkgerichte aanpak wordt specifiek ingezet op plekken waar de risico's het hoogst zijn, dus niet binnen alle wijken van de gemeente.
308	VVD	Volksgezondheid	In de Voorjaarsnota lezen we dat professionals zijn voorgelicht over jongeren van wie ouders of andere opvoeders kampen met psychische problemen of verslaving (KOPP/KOV), maar er wordt niet vermeld om hoeveel kinderen het in Rotterdam concreet gaat. Kan de wethouder aangeven hoeveel Rotterdamse kinderen onder deze risicogroep vallen en of bekend is in hoeverre zij, naast een verhoogd risico op psychische problematiek, ook een verhoogd risico lopen om slachtoffer te worden van huiselijk geweld of kindermishandeling?	Wanneer landelijke schattingen van het Sociaal Cultureel Planbureau en het Trimbos worden omgerekend naar het aantal Rotterdamse inwoners, zijn er naar schatting ruim 34.000 Rotterdamse kinderen en jongeren met een ouder met een psychische stoornis en/of een verslaving. Verslaving of andere GGZ problematiek is een risicofactor op huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is daarom van belang dat professionals die met volwassenen werken met deze problematiek de kindcheck van de meldcode doen en bij zorgen de stappen van de meldcode volgen.
309	VVD	Zorg, welzijn en wijkteams	Ondanks de RBOK en de RBOK+, wordt de begroting voor regionale jeugdhulp in de Voorjaarsnota 2025 opwaarts bijgesteld met € 7,5 miljoen in 2025 en structureel met € 4,2 miljoen vanaf 2026. Tijdens de behandeling van de jaarstukken gaf de wethouder echter aan dat de huidige tekorten niet kloppen en dat er juist sprake is van een overschot van circa € 6 miljoen. Kan de wethouder aangeven wat de juiste actuele financiële stand van zaken is? Wordt de verwachte opwaartse bijstelling van de GRJR-uitgaven aangepast op basis van dit overschot, en zo ja: leidt dat ook tot een herijkte verwachting met mogelijk structurele besparingen in plaats van kostenstijging?	De GRJR-begroting in de Voorjaarsnota 2025 is gebaseerd op: het bijgestelde begrotingsadvies n.a.v. de geactualiseerde Jaareindeverwachting (JEV). Deze is gebaseerd op de gerealiseerde kosten tot en met november 2024 van de GRJR voor de percelen A t/m E + I. December is hier niet in meegenomen, omdat deze cijfers toen nog niet beschikbaar waren. Deze prognose is door Rotterdam nog aangevuld met de RBOK en de RBOK+ reeksen. We verwachten voor de zomer een eerste actuele financiële stand van zaken. Eventuele uitkomsten worden verwerkt in de 2e Herziening van de gemeente Rotterdam
310	VVD	Zorg, welzijn en wijkteams	Welke resultaten zijn er sinds januari 2025 geboekt met het nieuwe Wmo-arrangement voor slachtoffers van huiselijk geweld, en hoe wordt getoetst of de ingezette ondersteuning daadwerkelijk leidt tot duurzame veiligheid?	De nieuwe contracten Wmo-maatwerkondersteuning zijn gestart op 1 januari 2025. Vanwege de korte looptijd is het lastig om te bepalen in hoeverre de huiselijk geweldarrangementen leiden tot duurzame veiligheid. Er zijn twee ontwikkelafels Huiselijk Geweld georganiseerd in de eerste helft van 2025, waarin de opstart van de nieuwe inkoop en de nieuwe onderdelen van arrangementenmodel met de gecontracteerde aanbieders huiselijk geweld zijn besproken. De evaluatie van de arrangementen huiselijk geweld zal in het najaar terugkomen op deze ontwikkeltafel. De verwachting is dat we dan ook meer kunnen zeggen over effecten van de arrangementen huiselijk geweld.
311	VVD	Zorg, welzijn en wijkteams	Het percentage slachtoffers dat langer dan 3 maanden in de opvang verblijft in 2024 is gestegen naar 48,38%. Welke concrete maatregelen worden op dit moment ingezet om deze verblijfsduur weer terug te dringen? Wordt in de ramingen voor 2025 en 2026 rekening gehouden met een verdere stijging?	Het is bij ons bekend dat een deel van de vrouwen in de crisisopvang daar langer verblijft dan de gewenste drie maanden. Het genoemde % heeft echter betrekking op maatschappelijke opvang niet op de crisisopvang voor slachtoffers huiselijk geweld. Vanuit de ontwikkelagenda crisisopvang willen we de knelpunten in de in-, door- en uitstroom oplossen. Hierbij verkennen we met de opvangaanbieders maatregelen om de verblijfsduur in de crisisopvang te verkorten en het verlengd verblijf in de crisisopvang te verminderen. Echter het zal niet altijd lukken om tijdig huisvesting te realiseren waardoor slachtoffers langer dan gewenst in de opvang moeten blijven, bijvoorbeeld vanwege onveiligheid of door de druk op de woningmarkt.
312	VVD	Zorg, welzijn en wijkteams	Wat zijn op dit moment de grootste knelpunten in de doorstroom en uitstroom van de crisisopvang voor slachtoffers van huiselijk geweld, en hoe wordt de extra €600.000 effectief besteed?	De grootste knelpunten zijn de doorstroom naar een vervolgovangplek, doorstroom naar een eigen woning en het ontbreken van eenduidige afspraken met betrekking tot beëindiging van de crisisopvang. Het extra geld voor de crisisopvang wordt ingezet om de actuele reële tarieven voor crisisopvang slachtoffers huiselijk geweld te financieren. Deze nieuwe tarieven zijn vastgesteld op basis van het onafhankelijke kostprijsonderzoek naar de crisisopvang. In het onderzoek is het keurmerk 'Veiligheid in de vrouwenopvang' meegenomen. In dit keurmerk zijn normen gesteld die bijdragen aan het borgen van de veiligheid en de kwaliteit binnen de opvang.
313	VVD	Zorg, welzijn en wijkteams	Welke concrete interventies zijn er in 2025 uitgevoerd in samenwerking met politie, OM en hulpverlening om de aangiftebereidheid van slachtoffers van ernstig huiselijk geweld te verhogen en met welk resultaat?	Er is met deze partners gesproken over hoe de aangiftebereidheid van slachtoffers kan worden vergroot en wat er op dit moment al aan wordt gedaan. - Filomena ondersteunt bij het maken van de afspraak en gaat zelf mee indien een slachtoffer dit wenst. - Ervaringsdeskundigen kunnen via Veilig Thuis een motiverende rol spelen bij het doen van aangifte. Zij assisteren ook bij de aangifte zelf. - De politie levert maatwerk wanneer het doen van aangifte lastig is vanwege bv reisafstand/bereikbaarheid van het politiebureau. - De politie heeft een Arenasessie georganiseerd waarbij de ervaringen van slachtoffers van huiselijk geweld met de politieorganisatie centraal stonden. De Arenasessie heeft geleid tot een aantal vervolgacties om de kennis te vergroten en aangiftebereidheid te verhogen.

314	VVD	Zorg, welzijn en wijkteams	Welke concrete preventieve en repressieve maatregelen worden in 2025 ingezet om fraude binnen de Wmo- en jeugdzorgcontractering tegen te gaan? Kan de wethouder inzicht geven in het beschikbare handhavingsbudget, het aantal uitgevoerde controles en het aantal geconstateerde onregelmatigheden in de eerste helft van 2025?	Preventieve en repressieve maatregel liggen verweven in het proces van inkoop, contractmanagement, toezien, toezicht en handhaven. Het actieplan preventie en aanpak zorgfraude is een vliegwiel om de komende 2 jaar extra aandacht, bewust wording en effectiviteit te brengen, ook op regionaal niveau. In het actieplan kan dit onder acties 2, 7, 8 en 11 worden teruggevonden.
-----	-----	----------------------------	--	--